

Rauman keskustavisio 2050

16.9.2026

Rauma

”Raumalla on aina uskallettu tehdä uutta ja päättää tulevaisuudesta itse.”

– Sitaatti visiotyön haastattelusta

Tiivistelmä

Rauman keskustavisio 2050 on laajan ja monipuolisen vuorovaikutuksen kautta laadittu strateginen näkemys Rauman keskusta-alueen kehittämisestä. Keskustavisiotyö käynnistyi syksyllä 2025, ja työn kokoava visioraportti valmistui syyskuussa 2026. Keskustavisio kattaa erilaiset näkökulmat maankäytöstä elinkeinoelämään ja kaupunkikulttuuriin sekä tarjoaa suuntia niin avainalueiden kehittämiseen kuin yhteistyörakenteiden vahvistamiseen.

Rauman keskustalla on harvinaislaatuinen historia. Vanha Rauma on rakentunut vuosisatoja jatkuneesta merenkulun, kaupan ja käsityön perinteestä. Kahden maailmanperintökohteen kaupungille menneisyys ei kuitenkaan ole rajoittava taakka vaan inspiraation lähde. Juuri menneisyys velvoittaa katsomaan rohkeasti eteenpäin. Tästä asenteesta lähtee myös Rauman keskustavisio 2050.

Ympäröivä maailma muuttuu entistä nopeammin, ja monen yhtäaikaisen murroksen keskellä Rauman keskustan on löydettävä uusi paikkansa ja tehtävänsä. Elinkeinot uudistuvat, asukkaiden toiveet ja tarpeet muuttuvat, kisa investoinneista ja osaajista kiristyy. Myös kaupungin maine tarvitsee työtä. Tunnettuus keskittyy nykyisin Vanhaan Raumaan mutta se voisi ulottua osaamiseen, kulttuuriin, teollisuuteen sekä laadukkaaseen kaupunkiympäristöön – vahvuuksiin, joita Raumalla riittää.

Ilmastonmuutoksen ja luontokadon vaikutukset kuten sään ääri-ilmiöt näkyvät kaupungin keskustassakin. Vaatimusten myötä avautuu mahdollisuuksia kehittää keskustaa tiiviimmäksi, vihreämmäksi ja viihtyisämmäksi sekä helpottaa yhteyksiä meren äärelle.

Rauman keskustavisio 2050 rakentuu viiden agendan varaan. Ensimmäinen koskee elinvoimaa: monipuolistuva elinkeinokirjo houkuttelee opiskelijoita, uusia yrityksiä ja lisää mahdollisuuksia ympärivuotiselle matkailulle.

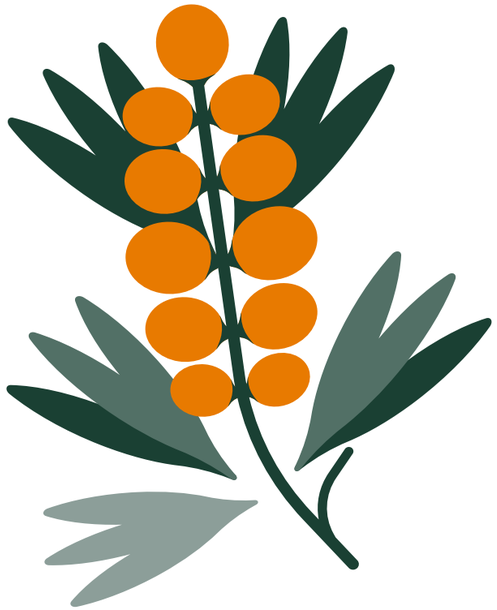
Viihtyisyyden agenda kääntää katseen kauniiseen arkeen ja elämän laatuun. Inhimillinen mittakaava yhdistettynä vireään kaupunkielämään houkuttelee uusia asukkaita ja lisää keskustan saavutettavuutta kaikenikäisille.

Kolmas agenda laajentaa Rauman identiteettiä kulttuurikaupunkina. Käsityöperinteiden ja teollisuuteen liittyvän osaamisen rinnalle nousevat uudet palvelut, tapahtumat ja innovaatiot. Kulttuuriperintö herää kukoistukseen, kun vanhat pihapiirit ja rakennukset saavat uutta elämää.

Saavutettavuuden agenda keskittyy reitteihin ja liikkumiseen merellisessä keskustassa. Rauma on viiden minuutin kaupunki, jossa kaikki on lähellä. Ydinkeskustan ja merikeskustan väliset reitit sujuvoitetaan, ja kulkumuotojen vaihtamisesta tehdään kitkatonta. Kevyen liikenteen paranevat yhteydet helpottavat kestävän elämäntavan toteuttamista arjessa.

Viides agenda yhdistää Rauman globaalisti suurimpaan haasteeseen eli maapallon kantokykyyn. Kestävyyden agendalla Rauma tavoittelee edelläkävijän asemaa uudistavassa kaupunkisuunnittelussa: katkeamattomat viheryhteydet, hulevesien hallinta, luonnon monimuotoisuus ja toimenpiteisiin kytkeytyvät kaupunkitilat ja toiminnot eivät ole vain suojatoimia vaan keinoja vahvistaa luonnon ja ihmisten yhteistä elinvoimaa – ja samalla kaupungin vetovoimaa.

Muutos ei synny hetkessä. Toteutus vaatii kärsivällisyyttä ja laajaa sitoutumista muutokseen. Pitkälle matkalle lähdetään vahvistamalla jo olemassa olevia yhteistyön rakenteita ja kehittämällä uusia malleja, määrittämällä yhdessä elinkeinoelämän kanssa seurannan mittareita sekä lisäämällä koko kaupungissa osallistuvaa kokeilukulttuuria. Keskustavision antamilla koordinaateilla Rauma on vuonna 2050 uudistuva, inhimillinen, kaunis ja kestävä – tunnistettavasti Rauma.

Alkusanat **2**

Tiivistelmä **4**

I Miksi **8**

Trendit 12

Taustat 19

Prosessi 27

II Mitä & missä **34**

Elinvoiman agenda 40

Viihtyisyyden agenda 49

Identiteetin agenda 59

Saavutettavuuden agenda 67

Kestävyyden agenda 77

III Miten **85**

Toimenpideohjelmalla konkretiaan 86

Kaikki kannelle! -henki 94

Oppeja muista kaupungeista 96

Keskustakompassi 100

Työn tiedot ja tekijät **102**

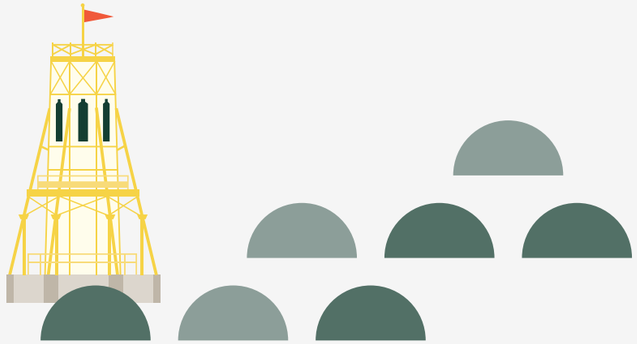
Rauman tulevaisuustarina

Vuonna 2050 Rauman keskustassa on liikettä ja elämää, juuri pieneen kaupunkiin sopivasti. Kaupunkiin on asettunut paitsi paluumuuttajia myös uusia tulokkaita. Sujuvat yhteydet muualle ovat tehneet Raumasta halutun asuinpaikan myös niille, joiden työt vievät toisaalle.

Keskustan alueelta löytyy kauniita ja laadukkaita koteja, rakennusten kivijaloista elinvoimaisia liikkeitä ja muita palveluita. **Arki on helppoa kaikenikäisille.** Sukupolvet löytävät toisensa monissa keskustan kohtaamispaikoista.

Vuonna 2050 Rauman elinkeinoelämä on entistä monipuolisempi. Keskustassa näkyy opiskelijoita, uusien yritysten vetäjiä mutta myös tuttuja aloja: Rauman vahvuudet teollisuudesta käsityöläisyyteen pääsevät entistä paremmin esille.

Suomelle Rauma toimii eräänlaisena elävän elämän laboratoriona, joka näyttää, miten **perinteet ja innovatiivisuus voivat ruokkia toisiaan.**

Vuonna 2050 Rauman keskusta on paikka, jossa sekä **ihmisten että muiden elävien olentojen on hyvä olla.** Kestävyys on läsnä kaikessa kaupunkikehittämisessä, oli kyse sitten sään ääri-ilmiöihin varautumisesta tai liikkumisesta.

Kävely tai pyörä on helppo valita, sillä reitit keskustassa ja sieltä ulos ovat turvallisia ja sujuvia. Vehreyden lisäksi viihtyisyyttä lisää sinisyys: merenrannan ohella **kanalin alueesta on tullut entistä houkuttelevampi** ajanviettopaikka.

Vuonna 2050 Rauma houkuttelee kävijöitä muualta Suomesta ja maailmalta paitsi UNESCO-maailmanperinnöllä myös monilla uusilla kohteilla ja ympärivuotisilla tapahtumilla.

Luovuus ja kulttuuri ovat vetonauloja, mutta myös monet Rauman osaamista esiintuovat seminaarit ja ammattilaistapahtumat.

Rauma on kaupunki, jossa pieni koko on vahvuus myös matkailijalle. **Tunnelma on kiireetön, kohtaamiset avoimia ja merkityksellisiä.**

Rauma Tommila Architects NOMAJI Seppo Karppinen

Vuonna 2050 Rauman keskusta on uudistuva, inhimillinen, kaunis ja kestävä.
Tunnistettavasti Rauma.

Rauma Tommila Architects NOMAH Seppo Karppinen

I

Miksi

Haasteista tavoitteisiin, menneisyydestä tulevaisuuteen

Miksi Rauma tarvitsee keskustavision

Rauman keskustavisio 2050 -työtä tehtiin ajankohtana, jolle osui paljon myönteisiä uutisia. Rauma on valittu yrittäjyysmyönteisimmäksi kaupungiksi alueellaan peräkkäisinä vuosina. Henkilöjunaliikenteen käynnistyminen ja keskeisten valtaväylien parannukset tuovat Rauman lähemmäksi muita Suomen kaupunkeja ja toisin päin. Koko valtakunnankin tasolla ratkaisevan tärkeät jäämurtajakaupat Yhdysvaltojen kanssa tuovat Raumalle työtä ja työvoimaa useiksi vuosiksi eteenpäin.
Samaan aikaan Suomi on kuitenkin sitkeiden haasteiden keskellä, joiden vaikutus ei voi olla ulottumatta kaupunkeihin ja niiden tulevaisuuden näkymiin. Demografia, talouden jähmeys sekä maailmanlaajuinen ennakoimattomuuden ja epävarmuuden lisääntyminen ovat läsnä kaikkialla. Raumalla ne näkyvät nuorten ikäluokkien poismuuttona, tyhjinä kiinteistöinä ja hitaasti etenevinä investointeina sekä varsinkin koronapandemian jälkeen varovaisena kulutuskäyttäytymisenä, joka aiheuttaa keskustan kaupallisille palveluille kannattavuushaasteita.

Muutokseen varautuminen ei näin ollen ole vaihtoehto vaan välttämättömyys. Siinäkin tapauksessa, että tavoitteena olisi nykytilanteen säilyminen, tarvitaan pitkäjänteistä ja ennakkoluulotonta kehittämistyötä. Keskustan merkitystä ei tässä voi liiaksi korostaa: Rauman ainutlaatuinen vanha puukeskusta ja sitä ympäröivät uudemmat korttelit muodostavat ytimen, josta myös tulevaisuuden innovaatiot ja kaupunkikulttuurin eri muodot voivat ponnistaa. Uudet avaukset täydentävät Rauman perinteisten vahvuuksien kuten teollisuuden ja toisaalta pienimittakaavaisen yrittäjyyden elinvoimaa.
Vaikka pakko on usein tehokas kannustin muutokseen, on parempi lähteä uudistusten tielle kun tilanne on hyvä ja myötätuulesta saa vauhtia. Keskustavision laatiminen on viesti Rauman rohkeudesta ja yhteisestä tahdosta kurottautua tulevaisuuteen.

Tulevaisuus ei tapahdu itsestään, se tehdään.

Keskustavisio auttaa navigoimaan muutoksessa

Keskustavision laatimisen aikana Rauman kaupunki teki useita kauaskantoisia strategisia linjauksia. Näistä keskustavision kannalta keskeisimmät olivat uuden valtuustokauden käynnistymisen myötä päivitetty kaupunkistrategia ja mainestrategia 2030, johon sisältyy kattava Rauman viestintää ja ilmettä ohjaava brändiuudistus. Näiden strategioiden ohella keskustavisiossa otettiin huomioon yleiskaava sekä muut keskeiset maankäyttöä ja kiinteistökehitystä ohjaavat linjaukset.

Kaupungin eri strategiat eivät ole päällekkäisiä vaan toisiaan täydentäviä. Siinä missä Rauman kaupunkistrategia ulottuu vuoteen 2035, keskustavisio kurottaa neljännesvuosisadan päähän. Pidempi ajanjakso antaa mahdollisuuden **esittää laajoja suuntaviivoja ja ilmaista yhteistä tahtotilaa** Rauman tulevaisuudesta.

Keskustavision tehtävänä on maalata osuvat, mutta yleispiirteiset tavoitteet, jotka vastaavat kiteytetysti Rauman nykytilan monitahoisiin haasteisiin, ja samalla tunnistaa Rauman vahvuudet, joista pidetään kiinni.

Visio ei ole tarkka kuva siitä, miltä keskusta näyttää vuonna 2050. Sen sijaan visio luo nykytilan haasteista ja tavoitteista puitteet keskustan muutokselle.

Se näyttää näissä puitteissa erilaisia **mahdollisia polkuja kohti toivottua tulevaisuutta**. Vision ei ole tarkoitus lukita muutosta vain yhteen polkuun, sillä joustovara on välttämätöntä, kun kyse on tulevaisuuden suunnittelusta.

Visio esittää sekä uusia näkökulmia Rauman keskustaan että punoo yhteen aiempia suunnitelmia viestittäväksi kokonaisuudeksi. Se havainnollistaa mahdollisuuksia ja painottaa erilaisia toimia. Vaikka visiossa on kuvia, jotka näyttävät melkeinpä valmiiksi suunniteltuilta, ne eivät tosiasiassa sitä ole: kuvien tehtävänä on inspiroida, viestiä erilaisista muutostoiveista ja herättää keskustelua.

Visiossa siltoja nykytilan ja toivotun tulevaisuuden välille rakentavat monenlaiset toimenpiteet, joista jotkut ovat suhteellisen helposti toteutettavia ja jotkut pitkäjänteistä suunnittelua vaativia. **Visio kannustaa ryhtymään toimeen saman tien**, aluksi pienin, helpoin teoin.

Keskustavisio ulottuu usealle vuosikymmenelle, joten on olennaisen tärkeää, että keskustaa kehitetään yhtä aikaa monella aikajänteellä. Ensimmäiset pienet toimet luovat tunnelman Raumasta kaupunkina, jossa tapahtuu ja joka elää ajassa. Kevyillä toimilla voi myös mainiosti kokeilla erilaisia ratkaisuja ja saada niistä palautetta ennen perusteellisempaa muutosta. Niillä voi myös kutsua ihmisiä osaksi muutosta. Tarvittaessa toimia voidaan tarkentaa tai korjata, itse tähtäintä menettämättä.

Rauman keskustavisio auttaa tunnistamaan, millaiset tänä päivänä vielä odottamattomatkin asiat voivat edistää tai estää kulkemista kohti toivottua tulevaisuutta.

Visiossa luetteloitujen toimenpiteiden lisäksi matkan varrella voidaan tarttua tarjoutuviin mahdollisuuksiin: esimerkiksi hankkeita tai kansalaisaloitteita, joiden yhteydessä voidaan samalla edistää laajempia visiotavoitteita. Näin **visio toimii sekä ankkurina että kompassina**: se antaa tukea muutoksen keskellä mutta samalla auttaa navigoimaan keskellä tuntematonta.

Mitä Rauman keskustavisio on .....

- Yhteisesti kartoitettu suunta ja uusia näkökulmia avaava työkalu
- Sitoumus muutokseen, joka kantaa yli useiden valtuustokausien
- Toivottua tulevaisuutta kuvittava kutsu yhteiselle matkalle vuoteen 2050

..... ja mitä se ei ole

- Tarkka kuva keskustasta vuonna 2050
- Valmis, yksityiskohtainen suunnitelma
- Vain kaupungin organisaation toimesta toteutettava ohjelma

Muutosvoimat - miksi Rauman on uudistuttava?

Vuoteen 2050 ulottuva visio katsoo väistämättä epävarmaan tulevaisuuteen. Kaikkea ei voida ennustaa, mutta muutoksen suuntia voidaan tunnistaa – ja juuri niihin varautuminen on vision ydintä.

Maailmanlaajuiset megatrendit ovat pitkäkestoisia ja vaikutuksiltaan laajoja ilmiöitä ja kehityskulkuja, jotka muokkaavat vuosikymmenten kuluessa taloutta, työtä ja arkea: ilmastonmuutos ja luontokato pakottavat sopeutumaan, väestö ikääntyy ja monimuotoistuu, tekoäly muuttaa työtä ja palveluita, ja geopoliittinen epävarmuus nostaa huoltovarmuuden ja paikallisen tuotannon merkitystä. Nämä isot voimat eivät vaikuta erikseen, vaan niiden yhteissumma muovaa tulevaisuuden toimintaympäristöä.

Suomessa sama kehitys näkyy kaupunkien eriytymisenä. Väestö, työpaikat ja osaaminen keskittyvät, ja kaupungit kilpailevat yhä tiukemmin asukkaista ja investoinneista – hyvästä elinympäristöstä on tullut kilpailuvaltti. Keskustojen rooli muuttuu kaupankäynnistä kohtaamisten, kulttuurin ja elämysten suuntaan.

Länsi-Suomessa erityisen vahvana muutosvoimana näyttäytyy teollisuuden vihreä siirtymä: Satakunta on noussut yhdeksi Suomen merkittävimmistä puhtaan siirtymän investointialueista, mikä muokkaa työmarkkinoita ja kaupunkien välisiä yhteyksiä vuosikymmeniksi eteenpäin. Samalla geopoliittinen ilmapiiri kasvattaa läntisten yhteyksien merkitystä Suomesta muualle maailmaan, mikä tarjoaa Länsi-Suomen seudulle lisääntyviä mahdollisuuksia vahvistaa elinkeinoelämää.

Raumalla muutosten suuret linjat kohtaavat kaupungin omat erityispiirteet. Väestön ennakoidaan vähenevän ja ikääntyvän, mutta kansainvälinen muuttoliike voi kääntää suunnan. Meriteollisuuden kasvu ja puhtaan siirtymän investoinnit lisäävät osaavan työvoiman tarvetta, ja käynnistyvä henkilöjunaliikenne kytkee Rauman uudella tavalla osaksi Suomen kaupunkiverkostoa. Rauman talous ja elinkeinoelämä pärjäävätkin paremmin kuin kaupungin väestörakenteellinen kehitys antaisi odottaa.

Keskustassa verkkokauppa ja muuttuvat kulutustottumukset haastavat perinteistä kaupallista ydintä, mutta vapautuvat tilat avaavat tilaa myös uudelle. Merenrantakaupunkina Rauman on varauduttava lisääntyviin tulviin ja sään ääri-ilmiöihin. Varautumisesta löytyy mahdollisuuksia vahvistaa kaupungin merellistä identiteettiä entisestään.

Muutosvoimat asettuvat luontevasti kolmeen tasoon: globaalit megatrendit muovaavat suomalaisten kaupunkien kehitystä, mikä puolestaan näkyy konkreettisina ilmiöinä Raumalla. Rakenne osoittaa, ettei mikään Rauman muutosvoimista synny tyhjästä, vaan kukin mikrotason ilmiö kytkeytyy laajempaan, kansalliseen tai maailmanlaajuiseen virtaan.

Seuraavilla sivuilla määritellään Rauman ydinhaasteet ja kuvataan tavoitetilat, joihin keskustavisio tähtää.

Trendit

Megatrendit

	Globaali	Kansallinen	Paikallinen
			
Ympäristö & ilmasto	Ilmastonmuutos ja luontokato	Vihreä siirtymä ja uusi teollinen maantiede	Merellisen kaupungin ilmastoresilienssi
Talous & rakenteet	Resurssien, energian ja talouden murros	Kilpailu osaajista ja investoinneista	Keskustojen roolin ja kaupallisen rakenteen muutos
Väestö & yhteiskunta	Teknologinen murros ja tekoäly	Väestörakenne, ikääntyminen ja kansainvälistyminen	Väestön keskittyminen ja alueellinen eriytyminen

Ydinhaaste 1

Keskustassa käydään aiempaa harvemmin.

Raumalaisten asiointi kaupungin keskustassa on vähentynyt. Työn, ostosten ja vapaa-ajan siirtyminen yhä enemmän verkkoon sekä kaupan yksiköiden koon kasvu aiheuttavat haasteita keskustan kivijalkakaupoille ja muulle liiketoiminnalle.

Tavoitetila 1

Kukoistava liiketoiminta pitää Rauman keskustan vireänä.

Yritysten ja asukkaiden määrän kasvu tukee keskustassa toimivia palveluja ja omaleimaista kivijalkatason toimeliaisuutta. Monipuolistuvan elinkeinoelämän ansiosta Rauman keskusta on entistä elävämpi ja sopeutuu talouden ja yhteiskunnan muutoksiin.

Ydinhaaste 2

Kaupunki tarvitsee enemmän sekä pito- että vetovoimaa.

Rauman keskusta ei ole riittävän vetovoimainen asuin-, työ- ja opiskelupaikka. Lapsiperheet suosivat muita asuinalueita kuin keskustaa. Nuoria muuttaa pois koko kaupungista, mikä haastaa Rauman väestöpohjan tasapainoisuutta.

Tavoitetila 2

Rauman keskusta on haluttu osoite niin yrityksille kuin asukkaille.

Rauman keskustassa yhdistyvät ainutlaatuisella tavalla merellinen historia ja nykyaikainen kaupunkielämä, mikä houkuttelee monenlaisia ihmisiä asumaan ja työskentelemään kaupungin ytimeen.

Ydinhaaste 3

Heikko tunnettuus vaikeuttaa houkuttelua.

Mainetutkimuksessa on ilmennyt Rauman olevan monille vielä suuri tuntematon. Lähinnä tiedetään Vanha Rauma. Jotta Rauma vetoaisi erilaisiin matkailijoihin ja yrittäjiin sekä mahdollisiin uusiin asukkaisiin, mielikuvia on päivitettävä ja monipuolistettava.

Tavoitetila 3

Raumalla on luovan ja yritteliään kulttuurikaupungin maine.

Rauma tunnetaan pitsinnypläyksen lisäksi laajemmin niin käsityöperinteestään kuin teknologisesta osaamisestaan — veneen veistosta on ponnistanut Rauman moderni laivanrakennuskin. Rauma tunnetaan luovana kulttuurikaupunkina sekä puhtaan teollisuuden ja meriteknologian erityisosaajien kaupunkina.

Ydinhaaste 4

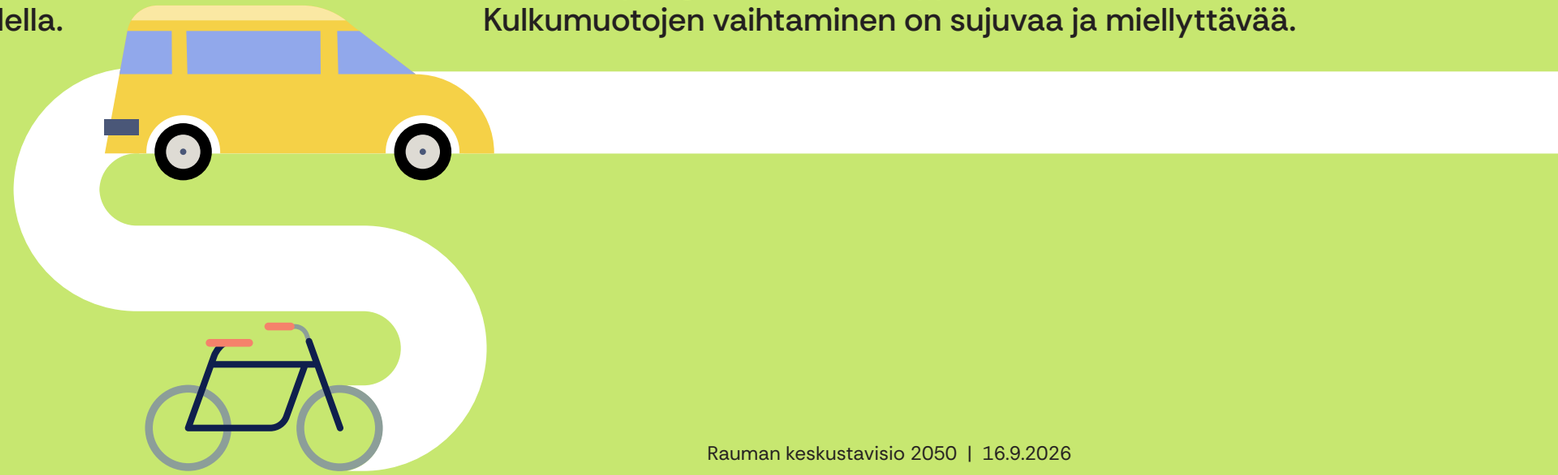
Kompakti kaupunki, joka ei kuitenkaan tunnu siltä.

Keskusta Vanhan Rauman ympärillä on ilmeeltään ja rakenteeltaan hajanainen. Kulkuyhteydet eivät hahmotu aina helposti, minkä vuoksi esimerkiksi merellinen kaupunki tuntuu olevan kaukana keskustan ulkopuolella.

Tavoitetila 4

Rauman keskustassa kaikki tuntuu olevan lähellä.

Rauma on tunnettu merellisenä pyöräilykaupunkina. Rannat ovat viihtyisien reittien varrella ja merikaupungin kulttuuri näkyy keskustassa vahvasti. Kulkumuotojen vaihtaminen on sujuvaa ja miellyttävää.

Ydinhaaste 5

Ilmastonmuutos ja luontokato edellyttävät uudenlaista kriisivalmiutta.

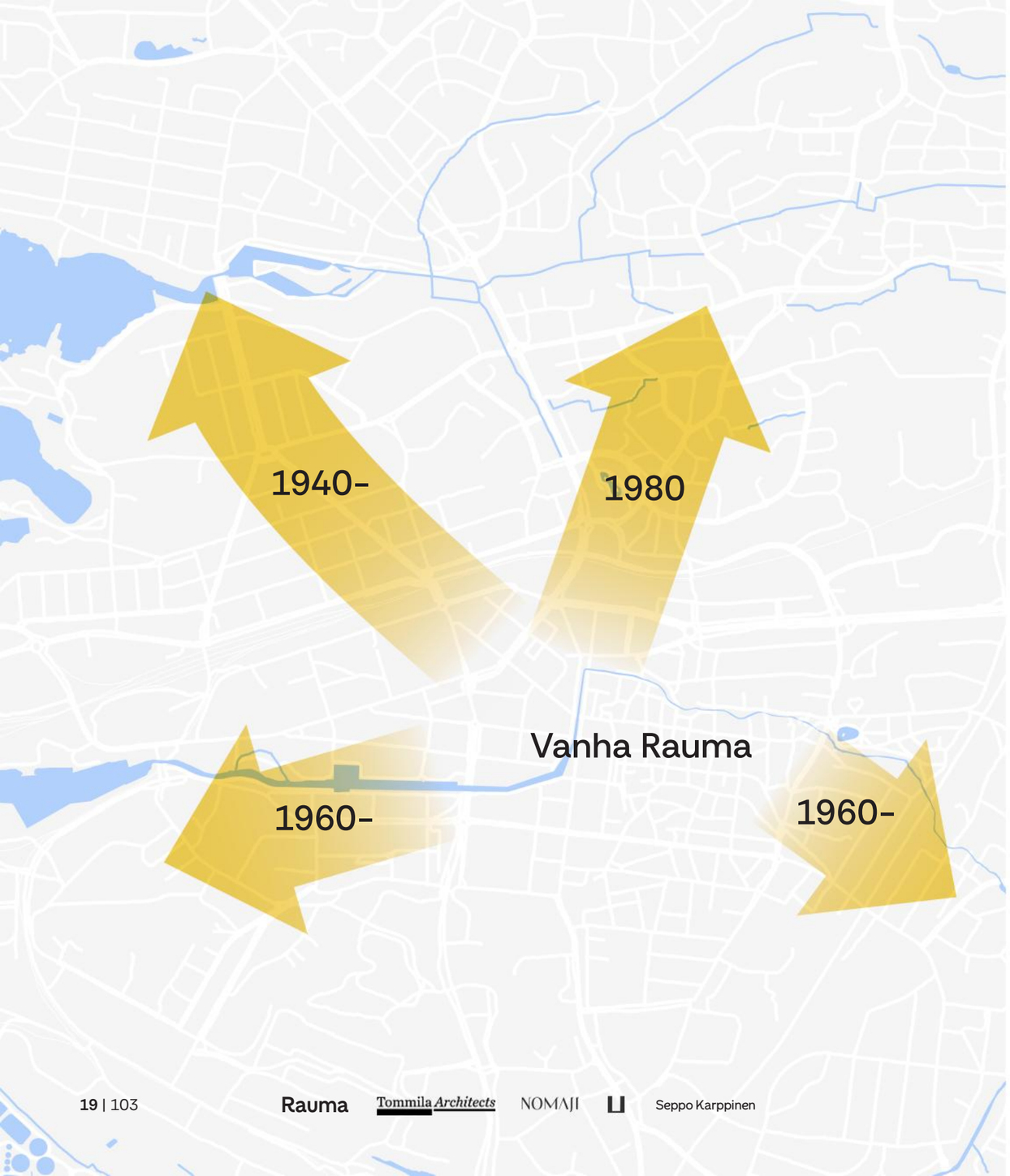
Ilmastonmuutoksen aiheuttamat ilmiöt kuten veden korkeuden nousu, tulvat ja sään ääri-ilmiöt haastavat keskustan kehittämistä asuin- ja toimintaympäristönä. Rannikkokaupungille elintärkeän Itämeren tila on kriittinen.

Tavoitetila 5

Rauma on varautunut muutoksiin ja kaupunkikehitys tukee luonnon tasapainoa.

Keskusta on vehreä, monilajinen ja kykenee hallitsemaan lisääntyviä kaupunkitulvia. Itämeren tila on kohentunut, ja puhdas meri on entistä luontevammin osa kaupunkilaisten arkea.

Keskustan rakentumisen päävaiheet

Rauman keskustan kehittäminen lähtee historian vaiheiden ymmärtämisestä ja kerroksellisuuden kunnioituksesta.

Keskustan ydin, Vanha Rauma, on Pohjoismaiden laajin yhtenäinen puukaupunki ja UNESCO:n maailmanperintökohde. 1800-luvun alkuun asti koko asemakaavoitettu alue vastasi käytännössä nykyistä Vanhaa Raumaa. Suunnitelmallinen laajeneminen alkoi vasta 1800-luvun jälkipuoliskolla väestön-kasvun, ulkomaankauppaoikeuksien ja merenkulun elpymisen myötä. Vanhan Rauman saneeraamisesta luovuttiin porvarisvastarinnan vuoksi, ja kaupunkia alettiin laajentaa sen pohjois-, etelä- ja länsipuolelle.

Taustat

Laajentuminen ja teollistuminen 1860–1950 -luku

Rautatie saapui Raumalle vuosisadan vaihteessa. Tarvonsaareen ja rautatien ympärille laaditut kaavat loivat rungon alueen myöhemmälle kehitykselle: niissä linjattiin useita nykypäivänäkin olemassa olevia katuja, kuten Valtakatu ja Kalliokatu. Vanha Rauma suojeltiin suurilta muutoksilta ja kehystettiin kaavoituksessa puistoilla.

Kaavat pohjustivat Rauman muutosta merenkulkukaupungista teollisuuskaupungiksi. Muutos määritti sekä kasvun vauhdin että sen, miten teollisuus ja satama ovat edelleen kytkeytyneet keskustan logistiikkayhteyksiin. Rauman väestö monikertaistui 1900-luvun alusta 1970-luvulle — rajuin kasvupyrähdys koettiin 1940-luvulla teollisuuden imiessä työvoimaa alueelle. Tuolloin radan pohjoispuolinenkin asuinalue alkoi toden teolla rakentua.

Syväraumankadun kerrostalot kohosivat 1950-luvulla. Liike-elämän painopiste alkoi 1950-luvulta alkaen siirtyä Vanhasta Raumasta uuteen keskustaan sen länsipuolelle.

Autoistuminen ja uusi liikekeskusta 1960–1970 -luku

Valtakadun akseli vakiintui kaupalliseksi pääkaduksi ja suuret tavaratalot ankkuroivat uuden liikekeskustan sen ympärille. Samalla autoistuminen muutti kaupungin rakennetta: mukulakivipäällysteitä poistettiin ja pysäköintitilaa lisättiin. Rauman ensimmäinen yleissuunnitelma keskittyi vahvasti kasvavaan liikenteeseen ja osoitti tulevat asuinalueet pääosin pohjoiseen.

Rakennemuutos ja kaupunkikuvan kohentaminen 1980–2000 -luku

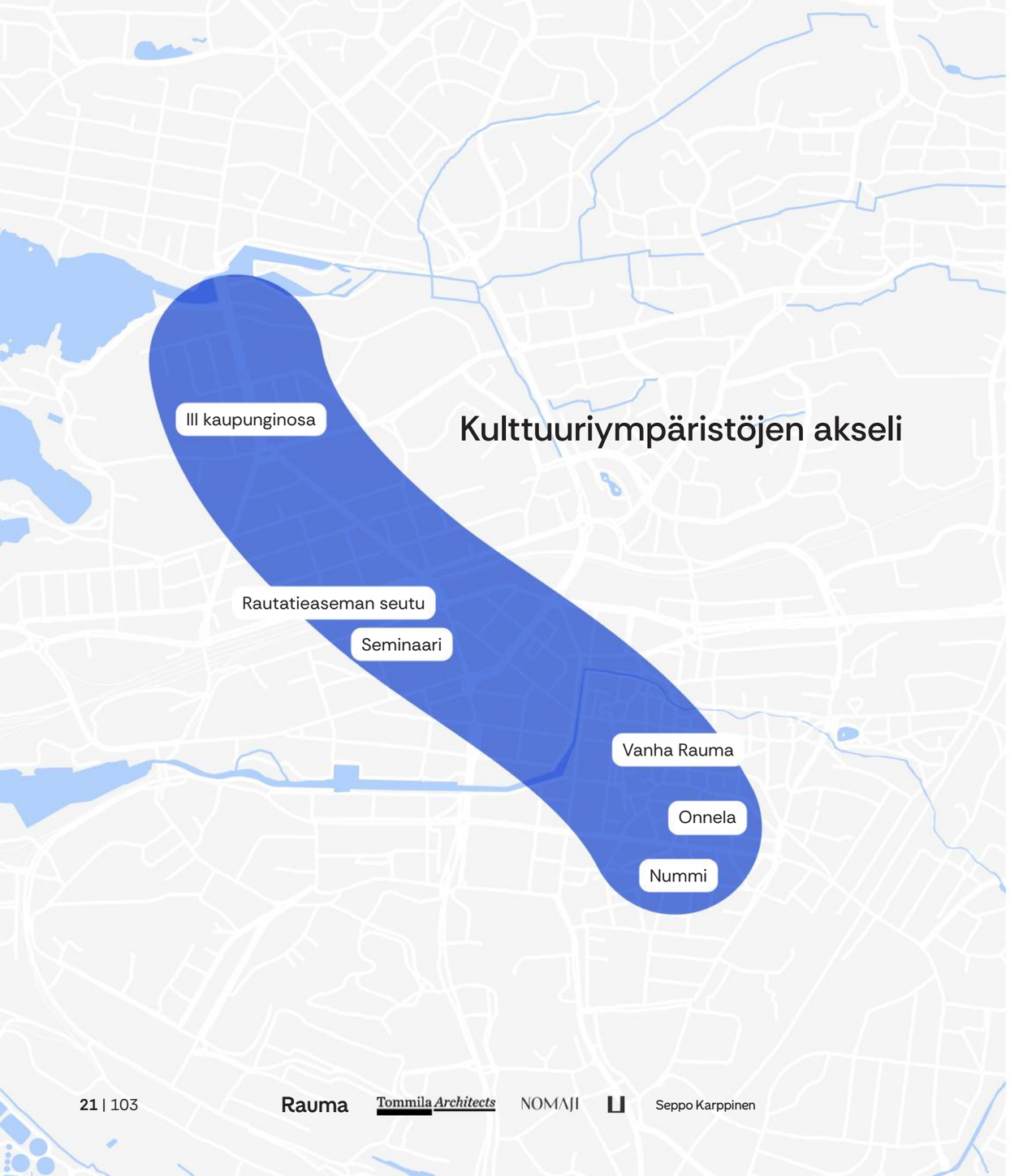
Teollisuuden rakennemuutos käänsi väkiluvun laskuun. Tässä murroskohdassa kaupunkisuunnittelu keskittyi entistä enemmän pientaloalueisiin ja historiallisten ympäristöjen vaalimiseen. Liikekeskustassa rikkonaista kaupunkikuvaa pyrittiin parantamaan täydentävällä rakentamisella, kaupunkikuvallisilla pelisäännöillä ja katujen ja aukioiden laadullisella parantamisella. Samaan aikaan valtatien automarketit haastoivat yhä enemmän liikekeskustan päivittäistavarakauppaa. Vanhan Rauman pohjoispuolen markettialue ja tilaa vievän kaupan alue radan pohjoispuolella ovat kuitenkin tuoneet autokauppoja valtateiltä lähemmäs ydinkeskustaa.

Merellinen vetovoima tavoitteena 2000-luvulta nykypäivään

Voimassa olevassa yleiskaavassa merellinen asuminen on nostettu uudeksi kehityssuunnaksi. Kanalinvarsi on merkittävä alue niin asumisen, virkistyksen kuin matkailunkin kannalta. Merellisyyttä korostaa myös merelliseksi kaupunkireitiksi kutsuttu kävelyn ja pyöräilyn rengasreitti, sekä tavoite parantaa suoraa yhteyttä Vanhasta Raumasta Fåfängan rannoille.

Läpiajavaa autoliikennettä ydinkeskustassa pyritään suitsimaan ja raskasta teollisuusliikennettä ohjaamaan keskustan ohi, jotta edellytykset kävelylle, pyöräilylle ja viihtyisyydelle paranevat. Suosituimpia pyöräreittejä on tarkoitus kohentaa pyöräilyn laatukäytäviksi. Julkista liikennettä keskustassa on tarkoitus parantaa pidempien bussireittien lisäksi mm. palveluliikennejärjestelmällä, joka toimii 5 km säteellä keskustasta.

Keskustan ominaispiirteet ja kehityssuunnat

Pienipiirteisyys ja historiallinen kerroksellisuus

Raumalle ei ole syntynyt laajaa korkeiden kivitalokortteleiden keskustaa. Seurauksena kaupungin verkkaisesta kasvusta ja tietoisesta suunnittelusta, korkeammat kerrostalot ovat rakentuneet erillisiksi kokonaisuuksiksi.

Erilaiset, mutta itsessään yhtenäiset alueet ja pääsääntöisesti pienipiirteinen kaupunkikuva ovat vahvuuksia, joita vaalitaan ja nostetaan Rauman brändiksi. Vanhan Rauman lisäksi muutkin keskustan kulttuuriympäristöt tuodaan Raumalla esiin.

Keskustan valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt asettuvat Vanhan Rauman eteläpuolisten alueiden ja Kappelinsalmen akselille samoin kuin monet arvokkaat rakennukset. Tämä on hyvä lähtökohta esitellä Rauman historiaa reitillä Vanhasta Raumasta merelle.

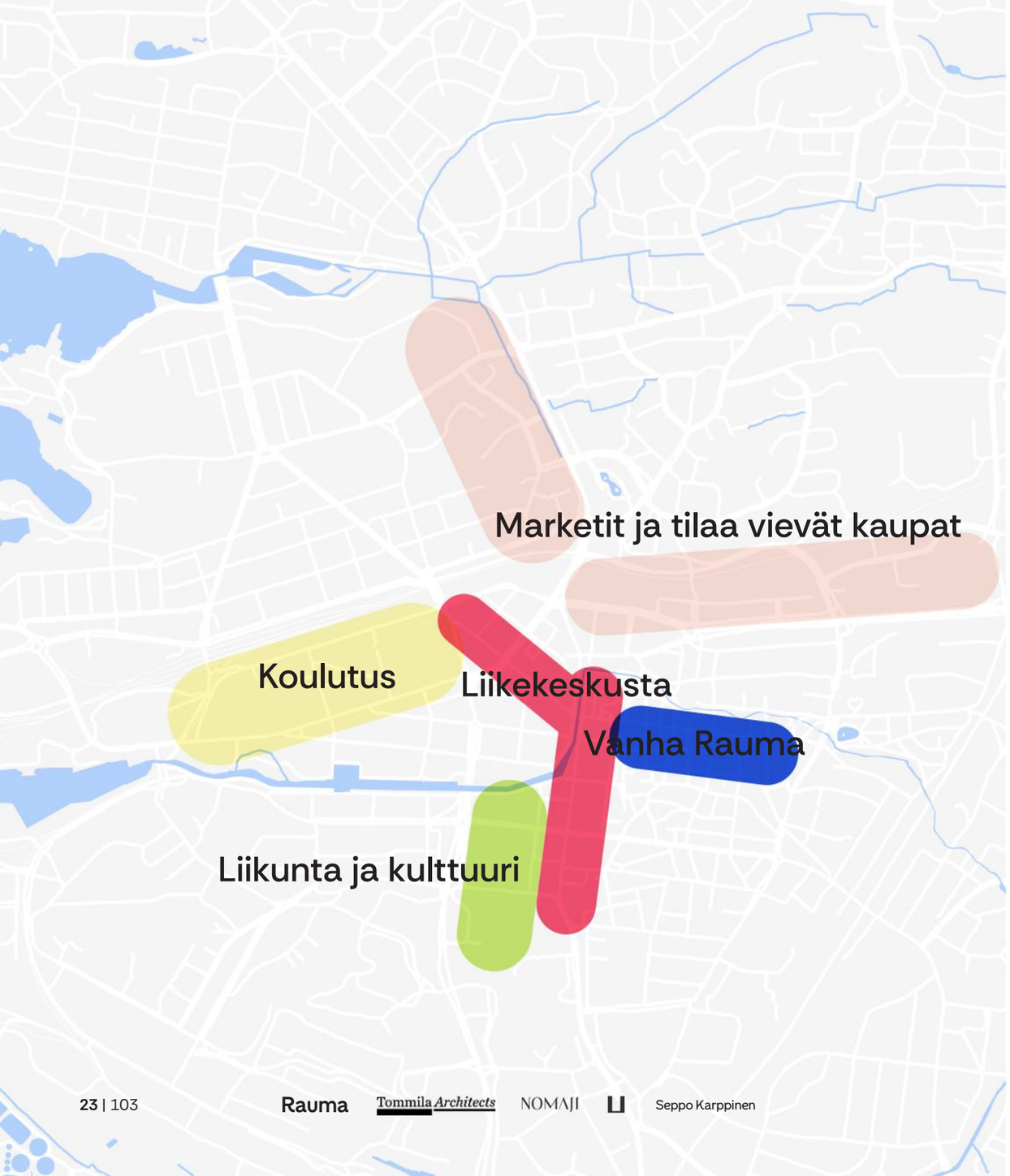
Teollisuus keskustan kyljessä

Teollisuus ja satama ovat pysyneet keskustan välittömässä tuntumassa. Raskaan liikenteen väylät ja rautatie ovat katkaisseet luontevia yhteyksiä erityisesti meren ja keskustan väliltä. Teollisuusalueet ja niiden liikenne asettavat edelleen keskeisiä reunaehtoja keskustan kehittämiselle. Teollisuuden historia on kuitenkin jättänyt keskustan tuntumaan myös alueita, joilla on nyt merkittävä muutospotentiaali. Satama- ja tehdaskaupungin muuntuva historia on osa Rauman ainutlaatuista identiteettiä.

Hajanainen vyöhyke

Keskustan verkkainen kasvu, junaradan ympäristön teollinen menneisyys ja Tarvontorin rakennusten purku ovat jättäneet keskustaan ilmeeltään ja tilankäytöltään hajanaisen vyöhykkeen. Se katkoo yhtenäistä keskustaa, tekee etäisyyksistä pitkän tuntuisia ja vaikeuttaa suunnistamista, mutta on samalla merkittävä mahdollisuus vaikuttaa keskustan uuteen toiminnallisuuteen.

Tiivis rakenne

Vaikka Rauman ydinkeskusta ei ole kovin tiiviisti rakennettu — korkeita kivitalokortteleita ei ole montaa — rakentaminen Raumalla on kokonaisuudessaan pysynyt suomalaisittain verrattain keskittyneenä keskustaan. Rakenne on erinomainen lähtöasetelma hiilineutraalille kaupungille. Rauman keskusta on hallittavan kokoinen pyörän selässä liikkuvalle, ja kävely-ympäristöjä on kehitetty järjestelmällisesti. Keskustaa kehitetään jatkossakin tiiviinä. Asuminen ydinkeskustassa on asiassa toivottavaa liikekeskustan elinvoimalle.

Useampi ydin

Keskustassa on kolme kaupallista ydintä: Vanha Rauma, sen kyljessä oleva liikekeskusta, sekä erillinen markettialue, joka liittyy kävelijän näkökulmasta heikosti muihin ytimiin. Lisäksi Seminaarialue muodostaa koulutuksen ytimen, ja eteläinen Karin kampus sekä urheilukeskus liikunnan ja kulttuurin uuden ytimen. Ytimet tulee liittää toisiinsa sujuvilla, erityisesti kävelyn ja pyöräilyn reiteillä.

Puistojen ketju

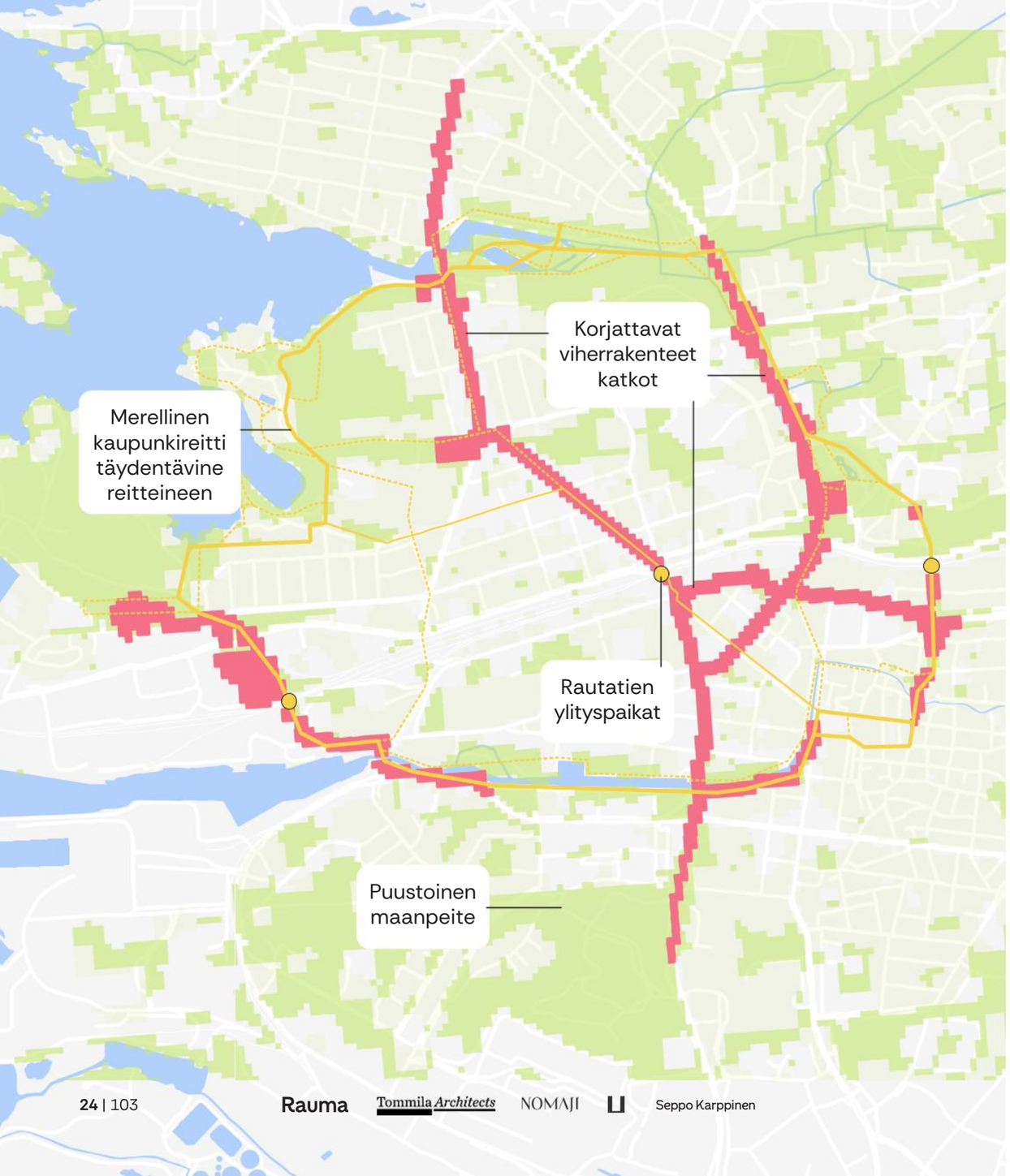
Pienet puistoaukiot luovat keskustaan viihtyisyyttä ja yllätyksellisyyttä. Puistojen ketju on tarkoitus pitää yhtenäisenä, mutta kehittää sen eri osat luonteeltaan erilaisiksi, ja jatkaa se merelle vieväksi vehreäksi kehäksi.

Merellisyys — lähellä ja silti kaukana

Rauma on syntynyt meren äärelle, mutta ydinkeskustasta katsoen meri tuntuu olevan kaukana. Maankohoamisen ohella meren kaukaisuutta selittävät teollisuussatama ja siihen liittyvä hajanainen vyöhyke liikenneväylineen.

Merellisen asumisen, virkistyksen ja matkailun kehittäminen on nostettu yleiskaavassa keskeiseksi tavoitteeksi. Merellistä kulttuuriperintöä on vaalittava ja merellisiä reittejä rakennettava keskustasta alkaen.

Keskustan ekologinen verkosto

Kestävä tulevaisuus on sekä vihreä että sininen. Rauman keskustan ekologinen verkosto yhdistää viheralueet, puustoiset yhteydet, vesistöt ja hulevesirakenteet vahvistaen luonnon monimuotoisuutta, viihtyisyyttä ja ilmastokestävyyttä.

Rauman keskustan läheisyydessä sijaitsee useita laajempia viher- ja lähivirkistysalueita, mutta niiden saavutettavuus ja latvusyhteydet keskustaan ovat katkonaisia.

Viherrakenteen rooli tiivistyvässä keskustassa on moninainen. Puistojen lisäksi katuvihreä, radanvarsikasvillisuus, luonnonmukaiset hulevesirakenteet, kattovihreä sekä yksityisillä tonteilla oleva kasvillisuus ovat isossa roolissa katkottoman kaupunkivihreän luomisessa.

Viherrakenteen katkot ja rooli keskustassa

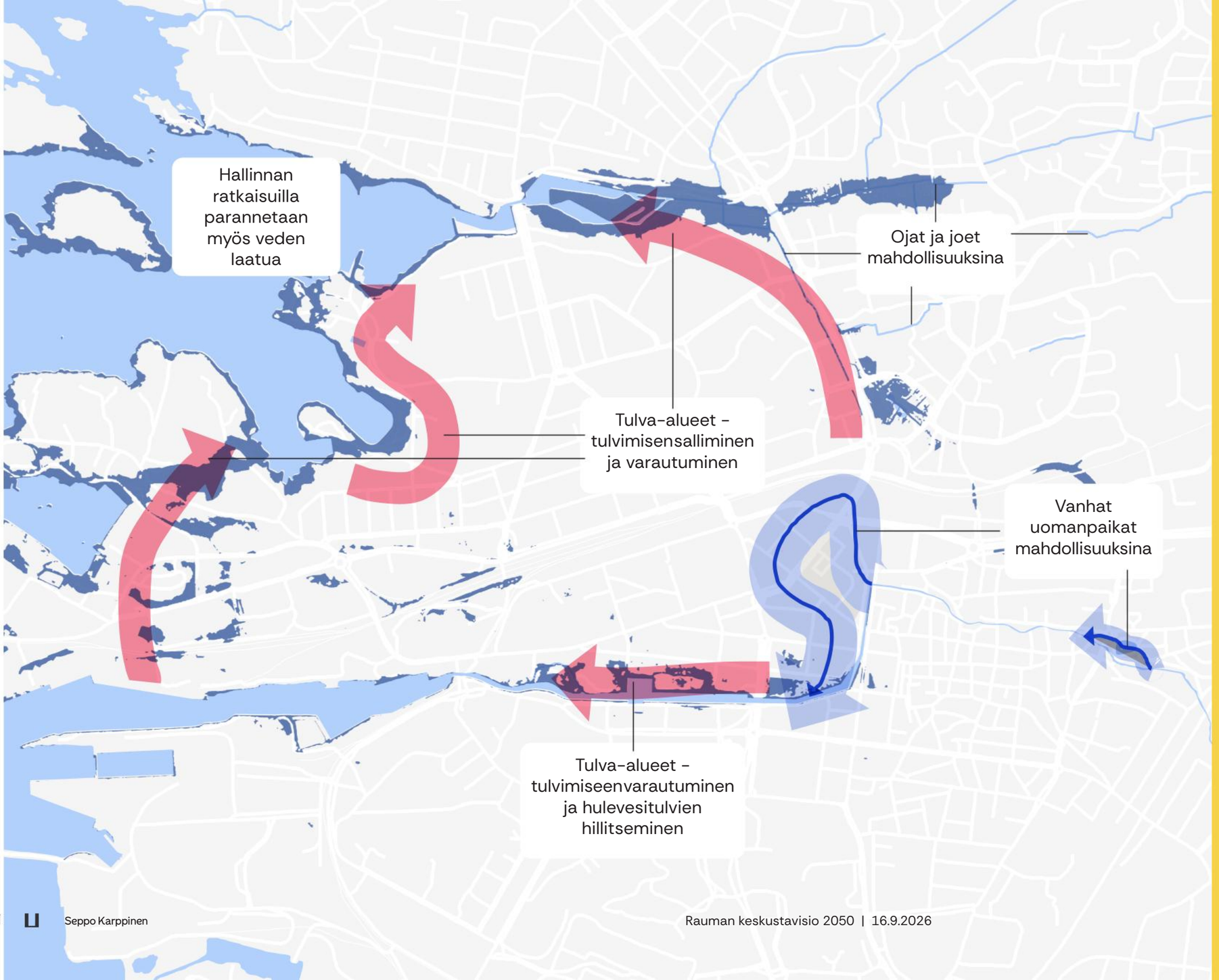
Kartalla näkyy nykyinen latvuspeittävyys, ja haaleanvihreällä yksityisillä tonteilla sijaitseva puusto. Latvuspeittävyyden lisääminen tuo kaupungille lisää resilienssiä ja suojaa ilmastonmuutoksen lieveilmiöiltä. Selkeimpiä katkoja ovat keskustan ja Petäjäksen välinen yhteys, sekä Syväraumankatua ja Luoteisväylää kohti Kappelinsalmea johtavat yhteydet. Erityisesti merellisen kehäreitin varrelle on tavoitteena saada yhtenäinen puustovyöhyke.

Vesi

Näkyvin rooli vedellä Rauman keskustassa on Kanalissa, joka virtaa Vanhan Rauman reunasta kohti Kanalinrantaa ja avomerta. Kanalin nykylinjaus on rakennettu ja muokattu ihmisen toimesta suoraviivaisemmaksi Tarvontorin kohdalta alkaen.

Kanalin ja uomien lisäksi vesi näkyy keskustassa kausittaisena elementtinä sekä meri- että hulevesitulvien muodossa. Viereisellä kartalla on esitetty merivesitulvien riskialueet (yhdistetyt 2, 250 ja 1000 vuoden toistuvuusajat). Lisäksi erityisesti keskustan rakennetuilla alueilla esiintyy ajoittain hulevesitulvia.

Veden näkyminen kaupunkikuvassa koetaan usein kaupunkitilaa parantavaksi ja miellyttäväksi asiaksi. Avouomat, niiden lisääminen ja monimuotoistaminen lisäävät viihtyisyyttä, luonnonmukaista hulevesien hallintaa ja sään ääri-ilmiöihin varautumista. Tilan riittäessä etenkin ranta-alueilla on hyvä sallia kausittaisuus ja ajoittainen tulviminen, kun taas keskustassa yhtenäisempi hulevesien hallintarakenteiden verkosto parantaa kaupunkitulvien hallintaa.

Vuorovaikutteinen visiotyö

”Tällaista tulevaisuuden suunnittelua pitääkin olla. Ei saa pelkästään ajelehtia tulevaisuuteen.”

“Rohkeutta ja tekoja. Ei vain suunnitelmia ja ideoita.”

”Rauma rakentaa tulevaisuuttaan ihmisistä käsin.”

”Jos meillä on jo Vanha Rauma ollut 300 vuotta, niin jotain vastaavaa, mitä meidän jälkeläisten jälkeisemme voivat samanlaisella ylpeydellä esitellä.”

Joka Rauman on saanut sydämeensä ei se sieltä lähde – Raum o ain Raum!”

Sitaatteja Tulevaisuuskyselystä

Keskustavisio prosessina

Keskustavisio tehtiin tiiviissä vuorovaikutuksessa raumalaisten asukkaiden, päättäjien ja eri sidosryhmien kanssa.

Rauman keskustavisio on yhteisesti kartoitetun suunnan ja sinne vievän reitin rakentamisen työkalu. Vision tähtäin on 25 vuoden päässä ja sen tavoitteiden tulee kantaa useiden valtuustokausien yli. Pitkä aikajänne edellyttää yhteistä näkemystä siitä, mihin suuntaan keskustaa halutaan kehittää. Siksi vision suunta on rakennettu moniäänisessä vuorovaikutuksessa.

Oleellista on sitoutuminen pitkäjänteisen muutoksen edistämiseen. Jo itse vision laatiminen monine vuorovaikutustilaisuuksineen on ollut askel kohti sekä tiivistyvää että laajenevaa yhteistyötä. Vuorovaikutus kaikkien sidosryhmien ja raumalaisten kanssa on lopulta myönteisen muutoksen tärkein edellytys.

Vuorovaikutusta osallistujien ehdoilla

Rauman kaupunki korosti keskustavisiotyön konsulttien kilpailutuksessa vuorovaikutusosaamista. Tämän vuoksi kilpailutuksen toiseen vaiheeseen päässeet konsulttiryhmät esittelivät vuorovai-

Prosessi

Seppo Karppinen

Ryhmähaastattelut

Syvähaastattelut

Verkostoryhmät

Tulevaisuuskysely

Kaupunkilaistyöpajat

Valtuuston iltakoulu

Keskustasuunnistus

2025

2026

1

2

3

4

Teemojen ja tavoitteiden tunnistaminen

Valtuuston iltakoulu ja kick-off

Vision painopisteiden määrittäminen

Tulevaisuusfestarit

Vision kiteyttäminen ja toimenpideohjelman laatiminen

Ideariihi

Päätöksenteko

kutusmenetelmiään käytännössä järjestämällä kaupungin virkahenkilöille koetyöpajoja.

Vuorovaikutus siis alkoi jo kilpailutusvaiheessa. Tämä, kuten myös kilpailutus kokonaisuutena, on Suomen oloissa poikkeuksellista ja innovatiivista. **Rauman kaupunki saikin menettelystä syyskuussa 2026 Arkkitehtitoimistojen liitto ATL ry:n myöntämän Hyvän hankinnan tunnustuspalkinnon.**

Varsinainen visiotyö käynnistyi syksyllä 2026. Jo ensimmäisten viikkojen aikana järjestettiin sekä ohjaus- että laajemman verkostoryhmän työpajoja. Kaupunkilaisille avattiin verkkopohjainen kysely, ja viestinnässä korostettiin vision olevan kaikkien yhteinen.

Eri sidosryhmiä osallistettiin eri tavoin. Ryhmähaastattelut järjestettiin ikääntyneiden neuvoston, vammaisneuvoston ja nuorten neuvoston edustajille. Yrittäjiä ja opiskelijoita haastateltiin yksityisemmin. Ns. näkökulmahaastatteluilla haluttiin haastateltaville tarjota mahdollisuus myös luottamuksellisuuteen, sillä osa kysymyksistä saattoi liittyä esimerkiksi liikesalaisuuksiksi katsottaviin seikkoihin.

Kaikille kaupunkilaisille järjestettiin kaksi avointa työpajaa. Työpajat tarjosivat osallistujille erilaisia tapoja jättää ajatuksiaan: pöydissä saattoi kommentoida karttoja, seinillä olevissa suurjulisteissa saattoi äänestää mielestään tärkeimpiä painopisteitä, lapsille oli omat visiopisteensä ja niin edelleen.

Avoimista työpajoista ensimmäinen oli Tulevaisuusfestivaali-tapahtuman yhteydessä Karin kampuksella marraskuussa 2025 ja toinen Rauman teatterilla helmikuussa 2026. Tulevaisuusfestivaalien yhteydessä Karin kampuksella pidettiin myös asiantuntijoille suunnattu seminaari.

Koululaisetkin osallistuivat keskustavision laatimiseen. Tulevaisuusfestivaalien yhteydessä futuristi Perttu Pölönen piti luennon Karin kampuksella teknologian vaikutuksista tulevaisuuteen. Huhtikuussa 2026 Karin koululaiset pääsivät kertomaan omat ideansa tulevaisuuden keskustasta pelillistetyssä keskustasuunnistuksessa, jossa koululaiset seikkailivat aikamatkaajina tulevaisuudessa, haastattelivat raumalaisia yrittäjiä ja eri palveluiden tuottajia ja tekivät lopuksi videot keskustavision keskeisistä kohdealueista.

Vuorovaikutustyössä tavoitteena on ollut tehdä osallistuminen mahdollisimman helpoksi, jotta jokainen voisi tuoda parhaan asiantuntemuksena yhteiselle matkalle. Vuorovaikutuksen työkaluja on monipuolistettu matkan varrella. **Johtotähtenä onkin ollut periaate: ”menetelmät joustavat, eivät osallistujat”.** Näin mukaan on saatu heitäkin, joiden ääni ei aina kuulu riittävästi kaupungin kehittämisessä.

Mitä tulevaisuudelta toivotaan?

Vuorovaikutuksen tulokset näkyvät keskustavision valinnoissa ja painopisteissä moniäänisinä. Tapahtumissa, työpajoissa ja tilaisuuksissa tehtiin valintoja vision suunnasta ja sisällöstä askel askeleelta. Tulevaisuuskyselyllä tavoitettiin laaja osallisuus, ja ryhmä- ja henkilöhaastatteluissa syvennettiin näkökulmia.

Visioista pyritään usein saamaan mahdollisimman selkeitä ja yksinkertaisia. Yksituumaisuuteen sisältyy kuitenkin riski: keskiverrosta poikkeavat näkökulmat ja mahdolliset ristiriidat sivuutetaan. Visio, josta prosessiin osallistuneet eivät tunnista itseään, ei ole aidosti jaettu visio. Tällainen visio ei käytännön tasolla ns. kestä merivettä vaan jää irralliseksi ja vain muutamien tahojen toteutettavaksi. Resilienssi, niin luonnossa kuin ihmisten välisessä yhteistyössä, lähtee moninaisuudesta.

Tästä johtuen Rauman keskustavisio 2050 pitää sisällään tarkoituksella keskenään eriäviä näkökantoja. Prosessin aikana haettiin kaupunkia eri lähtökohdista tarkastelevia organisaatioita ja henkilöitä. Näin pystyttiin varmistamaan että visiossa on aidosti huomioitu raumalainen todellisuus ja saatu kuultua monipuolisesti niin toiveita kuin huoliakin.

Yrittäjien ja elinkeinoelämän edustajien kanssa käydyissä keskusteluissa nousivat erityisesti **ylpeys Rauman ainutlaatuisesta keskustasta ja vahva sitoutuminen sen kehittämiseen.** Samalla kuitenkin nostettiin esiin huolta liiketoiminnan perustan horjumisesta. Raumalaisten asiointi ydinkeskustan alueella on vähentynyt ja ostokäyttäytyminen on siirtynyt yhä enemmän verkkoon ja kaupan suuryksiköihin. Entistä vahvempi yhteistyö tapahtumissa ja kampanjoissa on elävän ydinkeskustan elinehto. Paljon hyvää on jo tekeillä, mutta paikalleen ei pidä pysähtyä.

Osaajahoukuttelu on kaikkien kaupunkien intressilistalla kärjessä, ja sitä se on myös Raumalla. Huippuosaamiseen perustuvat

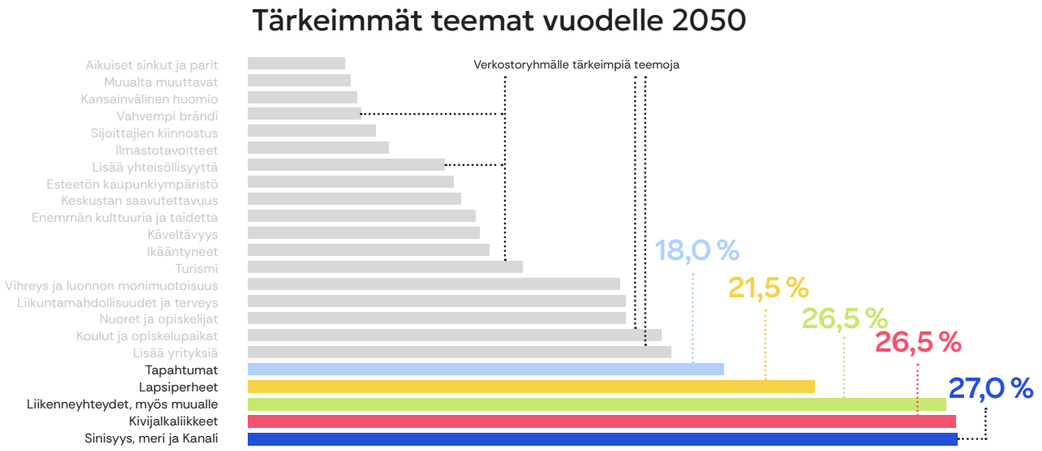
Avovastauksissa toistuvat teemat / Parhaat paikat vuonna 2050

- Merellisyys
- Kohtaamispaikat, palvelut, kulttuuri
- Vanha Rauma
- Luonto ja virkistys
- Kanali
- Urheilupaikat
- Muut

Avovastauksissa toistuvat teemat / Kehittämisen paikat

- Tyhjät, rumat tai hoitamattomat alueet
- Joukkoliikenne (juna, bussi)
- Kanali
- Keskustan elävöittäminen
- Luonto ja virkistys
- Ranta-alueet
- Liikenne ja turvallisuus
- Vanha Rauma
- Urheilupaikat
- Saaristo ja meriyhteydet
- Sosiaali ja terveyspalvelut
- Nuortenpalvelut
- Muu

Prosenttiosuudet kysymykseen vastanneista 844:stä vastaajasta.

Rauma Tommila Architects NOMAJI Seppo Karppinen

Raumalaisten äänet visiossa

Yli 1000 osallistujaa
Tuhansia vastauksia ja ideoita

Uusi tulevaisuusfestivaali
Asiantuntijaseminaari

2 Kaupunkilaistyöpajaa
3 Koululaistapahtumaa
5 Sidosryhmätyöpajaa

23 haastattelua (ml. ryhmät)
2 webinaaria
4 valtuuston iltakoulua

30 muuta tapaamista
2 verkkokyselyä

yritykset tarvitsevat riveihinsä huippuasiantuntijoita. Kuten aina huippujen kohdalla, ottajia on monta. Päätös muutosta Raumalle ei perustu vain työpaikan houkuttelevuuteen vaan kyseessä on paitsi omaan usein myös läheisten elämään vaikuttava ratkaisu. Laadukas asuminen, matalamman kynnyksen palvelut ja kansainvälisyyden kasvu ovat kaikki tekijöitä, jotka auttavat yrityksiä rekrytoimaan toivomiaan työntekijöitä.

Rauma tunnetaan jo opiskelijoiden kaupunkina. Opiskelijaelämä ei kuitenkaan näy kaupungin keskustassa yhtä eloisana kuin monissa muissa kaupungeissa. Etäopiskelun yleistyessä vaarana on että monet opiskelijat pysyvät muilla paikkakunnilla ja tärkeät verkostot Rauman eri yrityksiin ja yhteisöihin jäävät syntymättä. Yhtenä ratkaisuna on vahvistaa yritysten ja opiskelijoiden törmäyttämistä esimerkiksi raumalaista osaamista esittelevällä tilalla keskustassa. Myös profiilia rakentavat asiantuntijaseminaarit ja muut ammattilaistapahtumat auttavat kiinnostavuuden rakentumista. Kuten yksi nuori haastateltavista totesi, Rauman tulisi olla paikka, jonne yritykset muualta tulevat pitämään ideointipäiviään, jonne halutaan tulla “myös työhousut jalassa”.

Vuorovaikutustyössä kuultiin myös ikääntyneiden, vammaisten ja nuorten edustajia. **Rauma voisi olla suunnannäyttäjä siinä, miten koko Suomen suurimpia haasteita, kuten yksinäisyyttä, ratkotaan ja miten saavutettavuus ulotetaan kaikkiin kaupunkisuunnittelussa.**

Eri-ikäisiä yhteen tuovat tilat, myös liikuntarajoitteisille lapsille sopivat leikkipuistot, edullinen tai maksuton joukkoliikenne ikääntyneille sekä pienetkin asiat, kuten istuimet Vanhan Rauman kauppojen edustalla, kertovat kaupungista, jota tehdään jokaiselle ja jossa jokainen voi viettää hyvää elämää.

Tulevaisuuskysely kaupunkilaisille

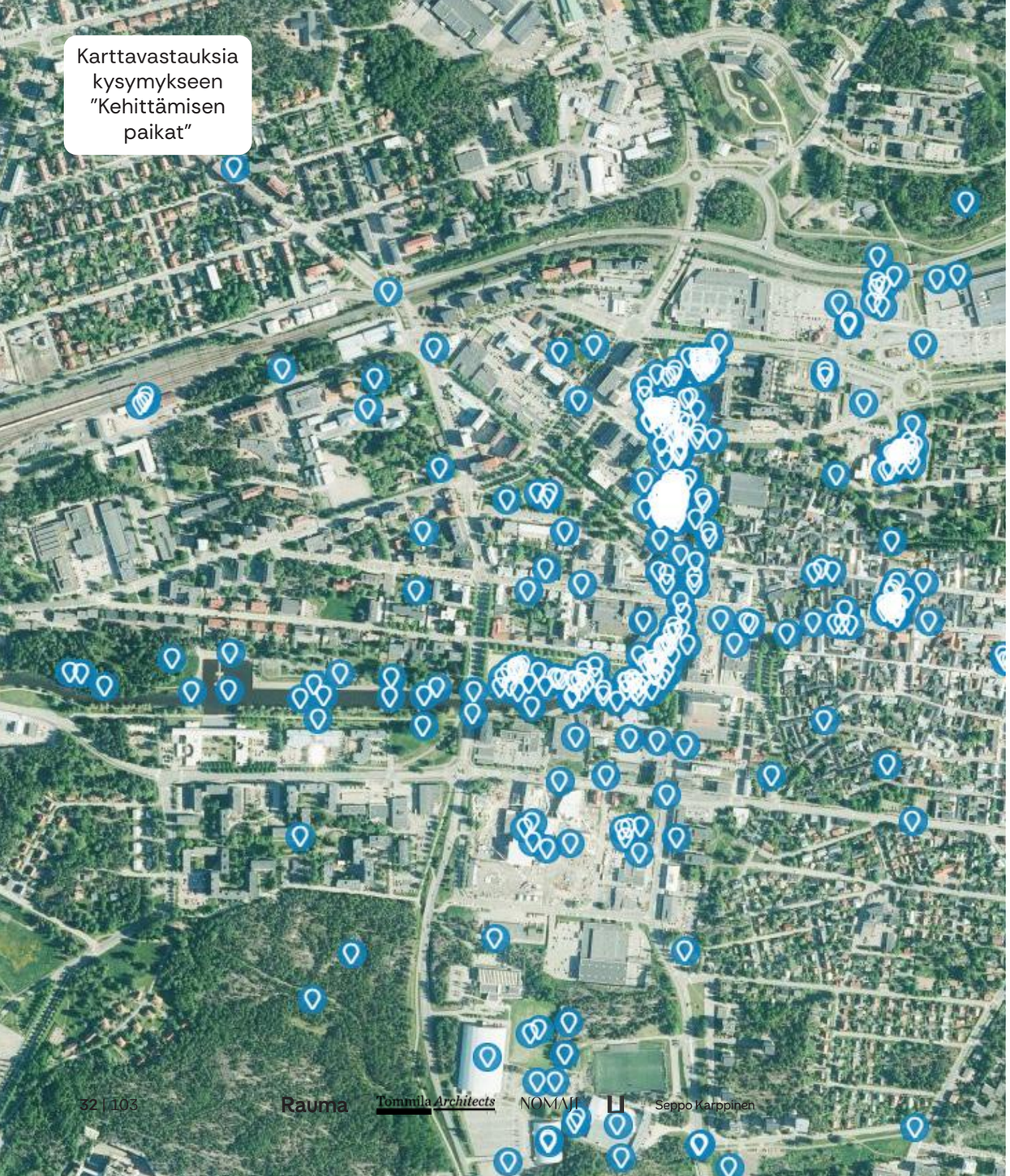
Loppusyksystä 2025 avattiin verkkopohjainen Rauman tulevaisuuskysely. Kyselyllä hahmotettiin kehittämisen painopisteitä, tunnusteltiin Rauman tulevaisuustarinaa ja saatiin karttavastauksina tuhansia merkintöjä nykyisistä keskustan lempipaikoista, kehitettävistä paikoista ja tulevaisuuden parhaista paikoista.

Tulevaisuuskyselyssä annettiin vaihtoehtoja keskustan tulevaisuuden tärkeimmille teemoille. Vastanneille tärkeimmiksi aiheiksi nousivat sinisyys, meri ja Kanali, kivijalkaliikeet sekä liikenneyhteydet.

Vastaukset kertovat arkisista syistä tulla keskustaan: sen tunnelmasta sekä rakastetuista piirteistä, joita on syytä tukea ja uudistaa. Viidenneksi tärkeimpänä teemana pidettiin tapahtumia. Tapahtumien tärkeyden voi nähdä osana elämyskulutuksen trendiä ja toiveena toisenlaisesta ajanvietteestä perinteisen ostosten tekemisen ympärille rakentuvan keskusta-asioinnin rinnalla, varsinkin kun ostoksia tehdään yhä enemmän esimerkiksi verkkokaupassa. Keskustatapahtumien toive on mahdollisuus elämystalouden yrittäjille, ja keskustan tapahtumat voivat tukea myös kivijalkaliiketoimintaa.

Lapsiperheet nousivat kyselyn neljänneksi tärkeimmäksi teemaksi. Lapsiperheiden huomioimisen voi tulkita liittyvän heille soveltuvaan asumiseen keskustassa, mutta se liittyy myös koko perheen ajanviettoon. Vision Tulevaisuusfestivaalin keskusteluissa nousi erityisesti esiin, että **lapsille on tarpeen olla keskustassa virikkeitä, jotta koko perhe voi viettää siellä aikaa.** Varsinkin talvella keskustassa kaivattiin virikkeitä perheen pienimmille.

Tulevaisuuskyselyn lisäksi tärkeitä teemoja kartoitettiin myös visiotyön verkostoryhmältä, johon kuului kunnanvaltuutettuja, erilaisten sidosryhmien edustajia sekä virkahenkilöitä. Verkostoryhmän näkemyksissä korostui erityisesti Rauman maine: lisää yrityksiä, matkailua ja vahvempi brändi. Eniten ääniä sai ”lisää yhteisöllisyyttä”. Se nähtiin perustavanlaatuisena asiana, josta riippuu moni muu, myös brändi.

Kehittämisen paikat

Keskustavision eri tilaisuuksissa ja kyselyissä merkittävä osa erilaisista kehittämisehdotuksista, ideoista, näkemyksistä ja toiveista keskittyi Kanalin varrelle ja Tarvontorin ympäristöön. Ydinkeskustan aluerajaus hahmotetaankin Raumassa verrattain yhteneväisesti juuri Kanalin lähialueiden ja Vanhan Rauman muodostamaksi kokonaisuudeksi.

Tulevaisuuskyselyn kehittämisen paikat antavat saman selkeän viestin: Nortamonkadun ja Kanalinrannan ympäristö Vanhan ja uuden Rauman saumakohdassa erottuu vastauksissa, ja kehittämisen paikkamerkinnät jatkuvat kohti Kanalin suuta. Pieninä ryppäinä erottuvat myös Kauppatori, Kauppakatu ja Harmaidenveljestenpuisto.

Kehittämisen paikat ovat pitkälti yhteneväisiä Tulevaisuuskyselyssä saatuihin ehdotuksiin parhaista paikoista vuonna 2050, vaikka niissä keskittyminen Nortamonkadulle ei ole yhtä selvää ja Otanlahden rannalla on enemmän merkintöjä. Vastausten yhteneväisuus tarkoittaa, että nykyäänkin toimivina pidetyillä paikoilla nähdään uudistamisen tarvetta.

Kanalin ja Tarvontorin alueiden uudistaminen ja uudelleen ajattelu vastaa vision tavoitteisiin kaikkein kirkkaimmin.

Visio keskittyykin vahvasti näille paikoille. Niissä voidaan vastata samanaikaisesti moneen keskustan haasteeseen ja toteuttaa useita kehittämisen agendoja.

”Kanalin varteen jotain toimintaa lisää!”

”Rauman kauneus on tärkeä valtti. Siihen liittyy myös meri ja luonto.”

”Hienoa, että kaupunkilaiset on otettu mukaan suunnitteluun! Hyvä tästä tulee!”

• • •

”Tulevaisuusvisiossa tulisi antaa nimenomaan ääni ja sen kuuluvuus nykyisille lapsille ja nuorille, koska kehitämme ja rakennamme heidän aikuisuuden keskustaa.”

”Olkaa rohkeita ja kyselkää kuitenkin asukkailta mielipiteitä kuten tässäkin.”

Avovastauksia Tulevaisuuskyselystä

II

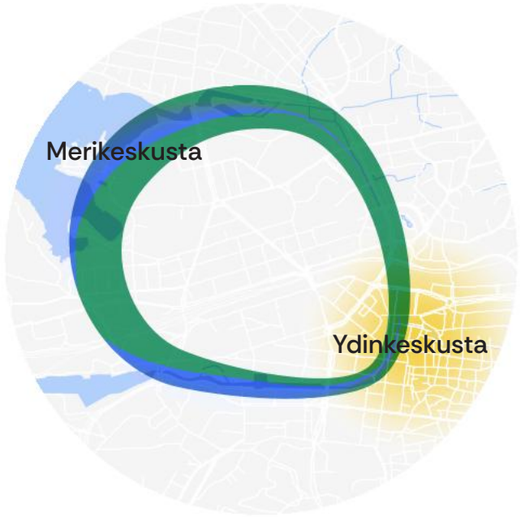
Mitä & missä

Kehittäminen kaupunkitilasta elinkeinoelämään ja kulttuuriin

Keskustan uudistumisen pääperiaatteet

Rauman ydinkeskusta ja ”merikeskusta” yhdistyvät parannetuin reitein.

Keskustaa kiertää sinivihreä kehä. Se on yhtä aikaa virkistävä kulkureitti, ekologinen yhteys ja osa Rauman varautumista ilmastonmuutokseen.

Täydentävä asuminen painottuu elävöittämään ydinkeskustaa. Merikeskustassa puolestaan rannat säilyvät ja niitä parannetaan virkistyskäytössä.

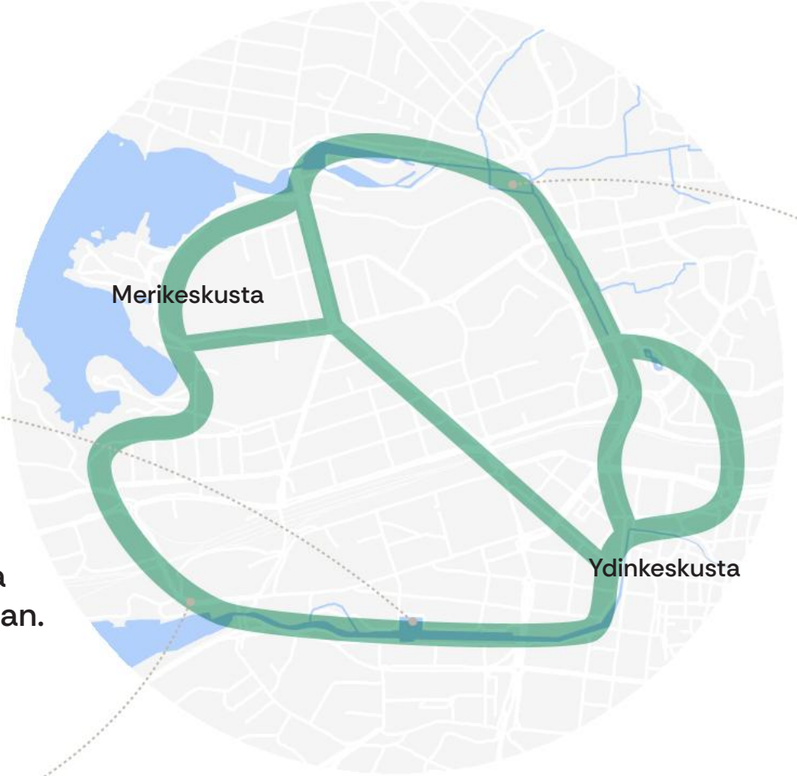

Puistokatu yhdistää ydinkeskustan eri alueet. Sen kautta on sujuvaa ja miellyttävää kulkea keskustan poikki ja sen varrella on keskustaa täydentävää toimintaa.

Vehreä kehä yhdistää keskustan alueet

Rauman ainutlaatuinen Kanali nousee uudella tavalla osaksi keskustan identiteettiä.

Viihtyisä reitti avaa uusia näkymiä sykkivään satamaan.

Luoteisväylällä voi nähdä, miten Rauma sopeutuu muuttuvaan ilmastoon.

Kaupunkielämä kukoistaa Kanalin rannoilla

Kanalilla voi tulevaisuudessa asua ja pulahtaa uimaankin!

Tarvontorista kehittyy keskustan kiinnostavin kohtaamispaikka.

Kanalin mutkan Meritori on portti keskustasta merellisen Rauman palveluihin.

Maailmanperintö-pääkaupungissa myös sisäpihat ovat areena luovuudelle.

Viisi agendaa uudistuvalle keskustalle

Agendat ovat tavoitekokonaisuuksia, joista kuhunkin sisältyy useita erilaisia näkökulmia kaupunkikehittämiseen. Kyse on ilmiöpohjaisesta lähestymistavasta, jossa maankäyttö, kiinteistökehitys, elinkeinot, kulttuuri, kestävyys, matkailu ja kulttuuriperintö sekä mainetyö ovat läsnä yhtäaikaisesti ja toisiaan tukien.

Näkökulmia yhdistämällä voidaan löytää yksittäisiä tarkastelukulmia paremmin niin uudenlaisia ratkaisuja kuin mahdollisuuksia poikkialaiseen yhteistyöhön.

Rauman keskustan viisi agendaa on muodostettu vastaamaan visiotyön vuorovaikutuksessa nousseisiin kysymyksiin, toiveisiin ja tavoitteisiin.

Agendat luotsaavat kohti tulevaisuuden kukoistavaa keskustaa.

1 **Elinvoiman agenda**
Monipuoliset elinkeinot ja osaajien keskusta

2 **Viihtyisyyden agenda**
Kaunis arki ja elämän laatu

3 **Identiteetin agenda**
Elävä kulttuuriperintö, luovuus ja maine

4 **Saavutettavuuden agenda**
Sujuvat yhteydet merellisessä keskustassa

5 **Kestävyyden agenda**
Resilienssi ja uudistava kaupunkikehitys

Tavoitetila
Agenda
Avainalue
Kukoistava liiketoiminta pitää Rauman keskustan vireänä.
1
Elinvoiman agenda
Monipuoliset elinkeinot ja osaajien keskusta
Toimelias Tarvontori
Rauman keskusta on haluttu osoite niin yrityksille kuin asukkaille.
2
Viihtyisyyden agenda
Kaunis arki ja elämän laatu
Kukoistava Kanali
Raumalla on luovan ja yritteliään kulttuurikaupungin maine.
3
Identiteetin agenda
Elävä kulttuuriperintö, luovuus ja maine
Vilkas Vanha Rauma
Rauman keskustassa kaikki tuntuu olevan lähellä.
4
Saavutettavuuden agenda
Sujuvat yhteydet merellisessä keskustassa
Vanhan ja uuden Rauman sauma
Rauma on varautunut muutoksiin ja kaupunkikehitys tukee luonnon tasapainoa.
5
Kestävyyden agenda
Resilienssi ja uudistava kaupunkikehitys
Eloa kuhiseva Kappelin-salmi

1 Elinvoiman agenda

Monipuoliset elinkeinot ja osaajien keskusta

Rauma on kaupunkina on monin tavoin kokoaan suurempi. Vahvat osaamisen keskittymät telakoista elintarviketeollisuuteen toimivat kaupungin elinvoiman vankkana perustana. Tulevaisuuden haasteisiin vastatakseen Rauma tarvitsee kuitenkin myös uusia elinkeinoja ja niille tekijöitä. Keskustan merkitys korostuu opiskelijoiden ja uusien yritysten kohtaamispaikkana.

Entä jos... Ydinkeskustassa olisi rennon luanikas raumalaisen osaamisen näyttelytila ja uusyrityshubi?

Keskusta raumalaisen huippuosaamisen näyteikkunana

Satakunta ja Rauma sen osana on yksi Suomen tärkeimmistä talousmoottoreista. Liioittelematta voidaan sanoa, että kun alue menestyy, menestyy koko Suomi.

Teollisuuden alat ja niiden ympärille rakentuneet erikoisosaamisen klusterit tukevat myös resilienssiä: mitä arvaamattomammaksi maailma muuttuu, sitä merkittävämmäksi kasvaa maiden kyky turvata välttämättömien hyödykkeiden ja komponenttien saatavuus – oli kyse sitten valmistuksesta tai kuljetuksista. Raumalla on sekä valmistavan teollisuuden keskittymänä että satamakaupunkina merkittävä rooli molemmissa.

Keskustan kehittymisen myötä raumalaiselle osaamiselle tulee entistä enemmän näkymisen ja myös näytön paikkoja. Vaikka valmistus säilyykin nykyisillä sijoillaan, **voi keskusta tarjota mahdollisuuksia esitellä innovaatioita** ja näin kasvattaa sekä paikallisten että kävijöiden tietoisuutta Rauman merkityksestä.

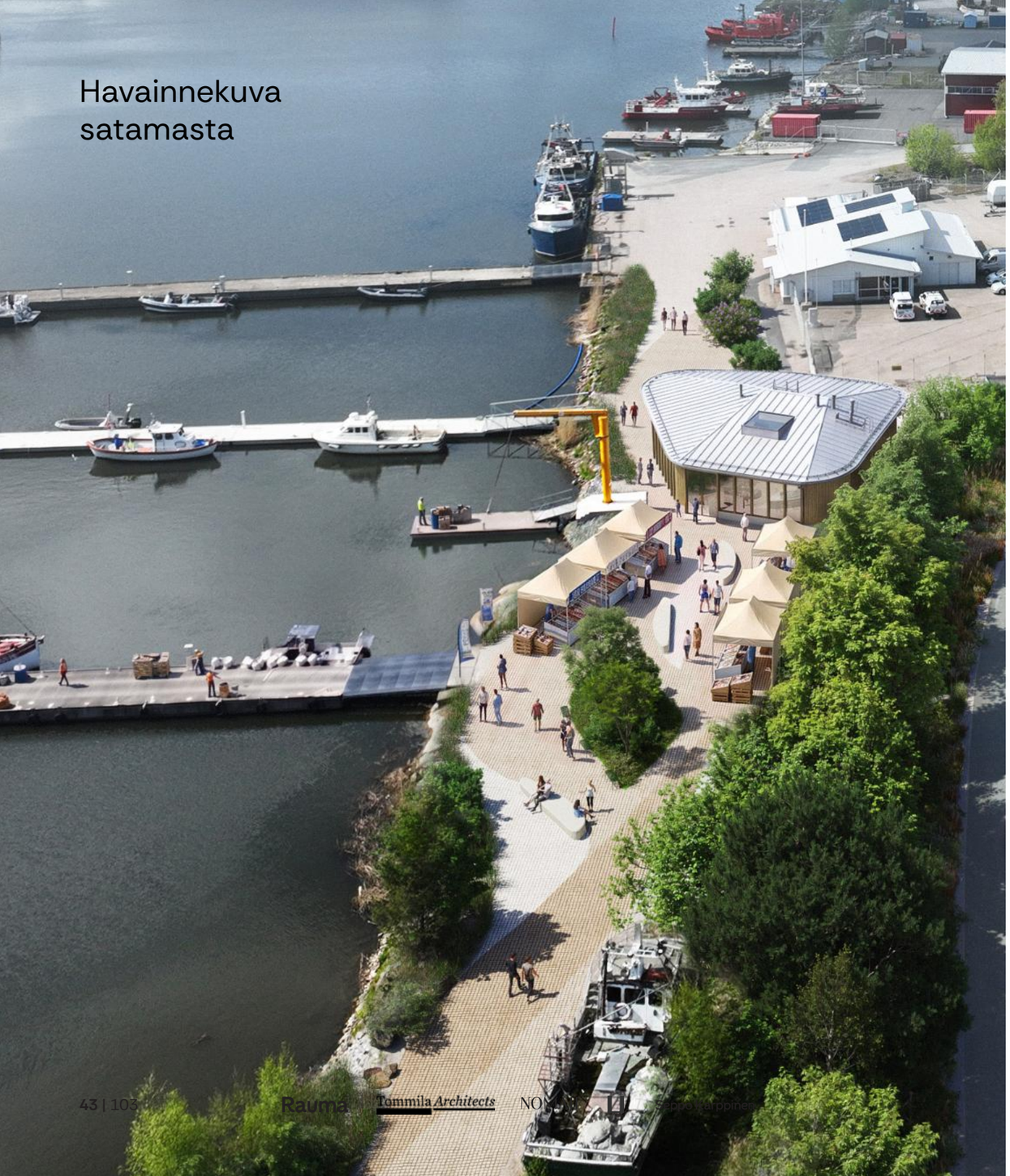
Tarvontorille ehdotettu uudenlainen vierailukeskus keskustassa toimii matalan kynnyksen kohtaamispaikkana, joissa Raumalla toimivat yritykset ja tutkimuslaitokset pääsevät esittelemään toimintaansa ja verkostoitumaan ja samalla matkailijat saavat uuden syyn vierailla Raumalla. Sijainti vanhan Rauman vieressä tukee koko keskustan alueen vetovoimaisuutta ja **rakentaa kiinnostavaa tarinaa raumalaisen osaamisen monista eri puolista.**

Vierailukeskuksen konseptoinnissa mallia voidaan ottaa maailmalla suosituiksi tulleista innovatiivisista näyttelyistä, joissa viimeisintä teknologiaan hyödyntäen voidaan ”astua” menneisyyteen tai yhtä hyvin tulevaisuuteen. Vaikka Rauman historia elää ja sykkii kaupungin vanhassa keskustassa, sisältyy siihen tarinoita osaamisesta ja yrittäjyydestä, jotka ansaitsevat tulla kerrotuiksi.

Kaupunkitila uuden yritystoiminnan ja opiskelijaelämän alustana

Elinkeinot ja osaaminen ruokkivat toisiaan: uudistuva kaupunki houkuttelee osaajia, ja osaajat monipuolistavat kaupunkia. Monipuolisempi elinkeinorakenne ja tilat uudenlaiselle osaamiselle keskustassa ovat avainasemassa, kun Raumaa kehitetään houkuttelevaksi paikaksi yrittää, opiskella ja innovoida.

Talouden kasvu tapahtuu erityisesti palvelujen aloilla, ja kehityksen voidaan olettaa vahvistuvan tulevaisuudessa. Aineettomaan arvonluontiin perustuva kasvu on myös kestävyydelle välttämätöntä: mitä enemmän

Havainnekuva satamasta

lisäarvo rakentuu ideoista, brändeistä ja ihmisten toisilleen tuottamista palveluista, sitä vähemmän talous on riippuvainen luonnonvarojen hyödyntämisestä.

Palvelut – olivat ne sitten fyysisiä tuotteita tarjoavia kivijalkamyymälöitä tai digitaalisia alustoja – hyötyvät kaupungeista: ideat syntyvät parhaiten siellä, minne ihmiset keskittyvät. Raumalla on poikkeuksellisen hyvät mahdollisuudet houkutella uudenlaisia palvelualojen yrityksiä: keskustassa on runsaasti persoonallisia ja luovuutta herätteleviä ympäristöjä.

Vajaakäytöllä olevien tilojen kautta avautuu hyödyntämättömiä mahdollisuuksia elinkeinojen monipuolistamiseen. Tyhjien liiketilojen ja kiinteistöjen väliaikais- ja joustokäyttö tarjoaa aloittaville yrityksille ja opiskelijavetoisille hankkeille matalan kynnyksen mahdollisuuden kokeilla ja kehittää toimintaansa ilman raskasta taloudellista riskiä.

Kyse ei ole vain tilojen täyttämisestä, vaan **pitkäjänteisestä kaupunkikulttuurin uudistamista ja yrittäjyyden ekosysteemin rakentamisesta.** Varsinkin opiskelijoiden toimeliaisuutta mahdollistamalla voidaan saada aikaan sekä tapahtumia houkuttamaan kävijöitä että uusia avauksia, joista voi kehittyä raumalaisen osaamisen rihmastoa.

Nuoret osaajat ja opiskelijat ovat Rauman elinkeinoelämän monipuolistumiselle tärkeä voimavara. Rauman keskusta voi tarjota heille paitsi opiskelun ja asumisen ympäristön, myös paikan, jossa voi tuntea olevansa osa jotakin uutta ja innostavaa. Keskustan kehittämisellä nuoria kiinnostavaksi parannetaan todennäköisyyttä, etteivät nuoret ainoastaan opiskele Raumalla, vaan myös jäävät työskentelemään, perustamaan yrityksiä ja rakentamaan elämäänsä.

Ajatusjohtajuudella tunnettuutta kaupungille ja tukea elinkeinoelämälle

Rauma on jo nyt kansainvälisesti tunnettu. UNESCO:n maailmanperintökohteiden kaupunkina se houkuttelee matkailijoita ympäri maailmaa. Tätä näkökulmaa käsitellään tarkemmin agendassa Elävä kulttuuriperintö, luovuus ja maine.

Matkailun merkitys ansaitsee kuitenkin mainintansa myös elinkeinojen yhteydessä. Matkailun potentiaalia on vielä hyödynnettäväksi. Kesäsesongin lisäksi syksy, talvi ja kevät tarjoavat kasvun mahdollisuuksia. Tärkeää on tunnistaa ja kehittää työhön liittyvä ja vapaa-ajan matkailu omina segmentteinään, joiden erilaiset kohderyhmät täydentävät toisiaan.

Matkailu on Rauman kaltaisille rikkaan kulttuurihistorian kaupungeille yksi keskeisistä elinvoiman lähteistä. Ainutlaatuisia kokemuksia hakevat matkailijat ovat valmiita näkemään

vaivaa uusien kohteiden löytämiseen. Elämyskeskeinen matkailu tarvitsee sopivia näyttämöjä: tapahtumia ja ympäristöjä, jotka jäävät mieleen. Erityisesti talven, syksyn ja kevään aktivointi tapahtumilla, pop-up-tiloilla ja kulttuuriohjelmalla pidentää sesonkia, tasaa matkailutuloja ja pitää keskustan elävänä silloinkin, kun turistivirrat muualle laantuvat.

Ympärivuotinen Rauma on myös houkutteleva kohde kansainvälisille ryhmille ja kongressivieraille, joiden aikataulut eivät noudata perinteistä kesäsesonkia. Rauma tarjoaa otollisia puitteita erilaisille ideointikokouksille: vain harvassa kaupungissa voi työpäivän viettää historiallisessa keskustassa ja uurastuksen päätyttyä vaikkapa pulahtaa mereen.

Kongressimatkailua ajatellen uusi hotelli Tarvontorilla ja sen läheisyydessä oleva ehdotus vierailukeskuksesta ovat tarpeellisia ja myös innostavia avauksia. Majoituskapasiteetin lisääntyessä on samalla huolehdittava siitä, että Raumalle syntyy uusia toimintoja samassa suhteessa. Kun puitteisiin yhdistetään vahvistuva kansainvälinen profiili esimerkiksi jäänmurtajakauppojen myötä, on Raumalla erinomaiset mahdollisuudet ottaa ajatusjohtajuutta, ei yhdestä vaan useasta ajankohtaisesta teemasta: **Rauma voi olla suunnannäyttäjä niin innovatiivisen teollisuuden paikkana kuin esimerkiksi merten herkkien ekosysteemien suojelun edistäjänä ja ainutlaatuisen merellisen kulttuuriperinnön vaalijana.**

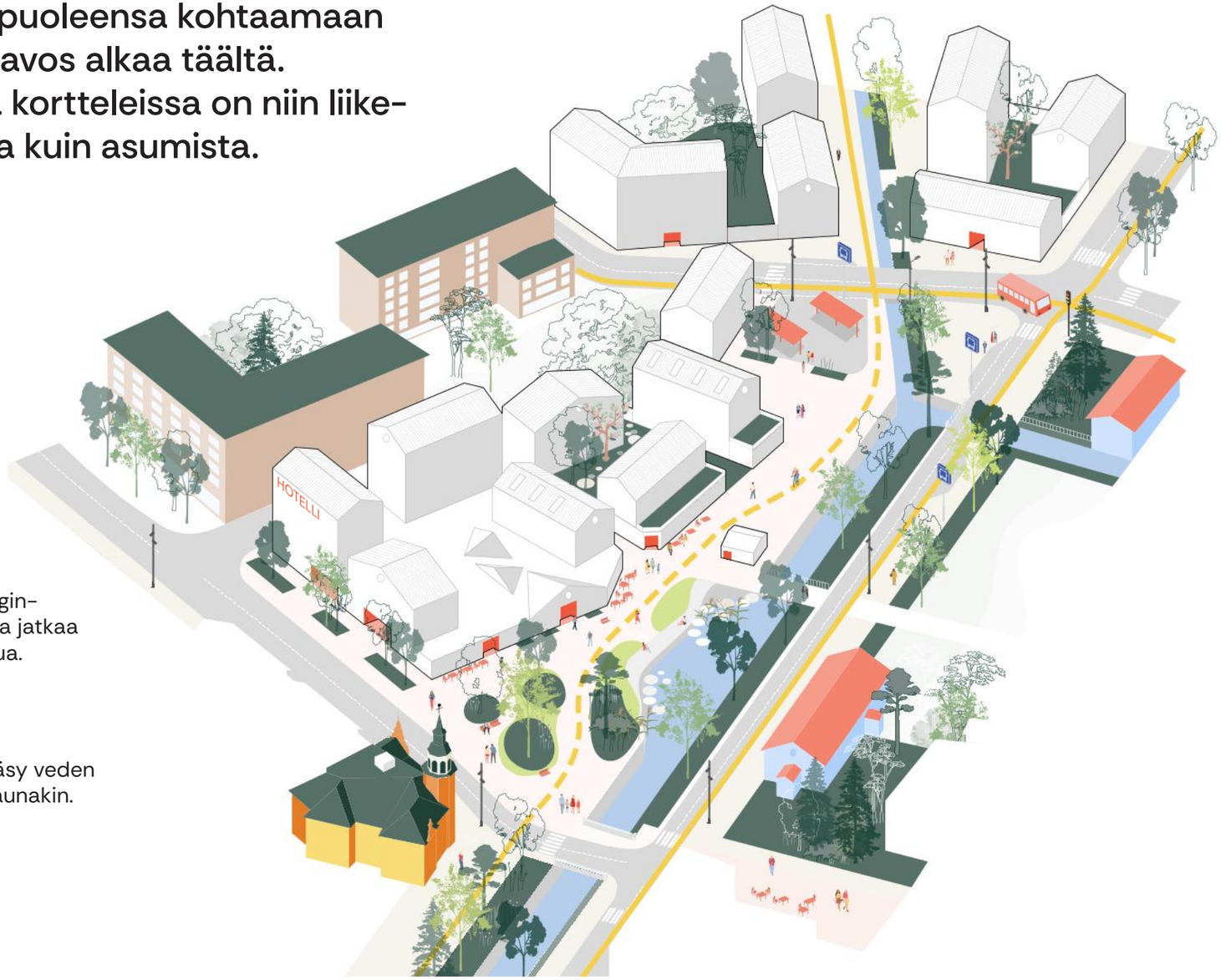
Toimelias Tarvontori

Tyhjäksi jäänyt Tarvontori on ilmiselvä ja avainalue ja merkittävin niistä. Kuten muillakin avainalueilla, Tarvontorilla on mahdollisuus edistää montaa vision agendaa. Tarvontori on keskeinen linkki Kanalin eri puolien ja etelän ja pohjoisen keskustan välillä.

Torin monitoimintaiset korttelit tuovat aivan Vanhan Rauman tuntumaan asukkaita, palveluita näyteikkunan raumalaiseen osaamiseen ja tulevaisuuteen. Kaupungintalon edustalle muodostuu oleskelupaikka veden äärellä.

Tarvontori vetää puoleensa kohtaamaan - merten Davos alkaa täältä. Monitoimintaisissa kortteleissa on niin liike- ja työtiloja kuin asumista.

Keskusta-asumisen kortteleita Tarvontorin pohjoispuolella kaiken ikäisille monisukupolviseen asumiseen.

Raumanjoen palautus hulevesipainanteena - tai uutena vesiyhteytenä peräti Kappelinsalmelle saakka.

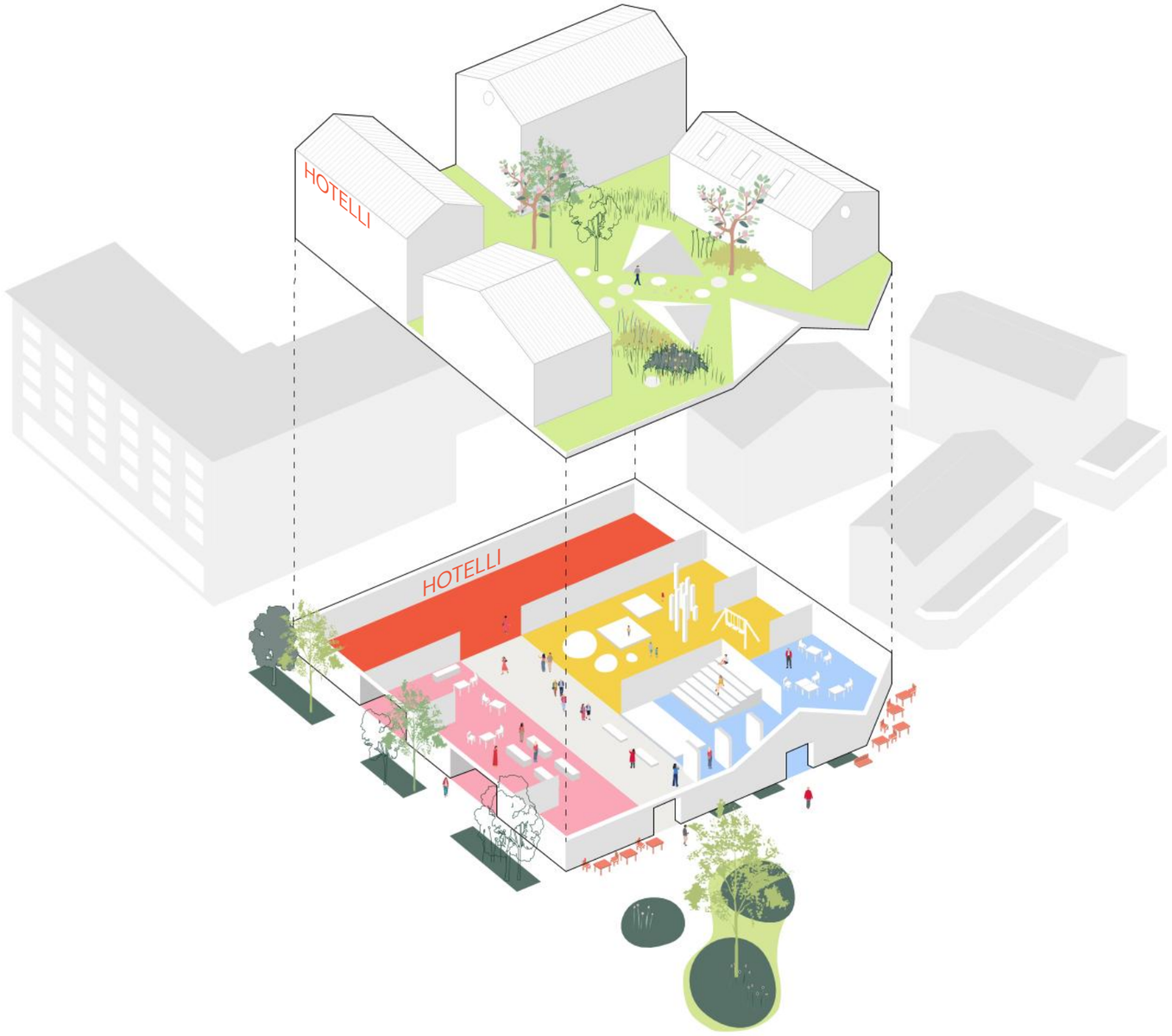
Kaukoliikenteen bussiasema Tarvontorin tienoolle. Uusi solmukohta keskittää kaikki liikkumismuodot.

Uusi kevyen liikenteen silta Tarvontorilta Vänninkadulle.

Nortamonkadun kevyen liikenteen väyliä sujuvoitetaan ja Kanalia reunustavalle puuriville annetaan enemmän tilaa.

Puistoaukio luo kaupungin-talolle arvoisensa edustan ja jatkaa Kanalin puistojen ketjua.

Kanalin rantaan levennys, pääsy veden äärelle ja ehkä uusi rantasaunakin.

Korttelin arkkitehtuuri yhdistää uutta keskustaa visuaalisesti Vanhaan Raumaan ja jatkaa kaupallista aluetta.

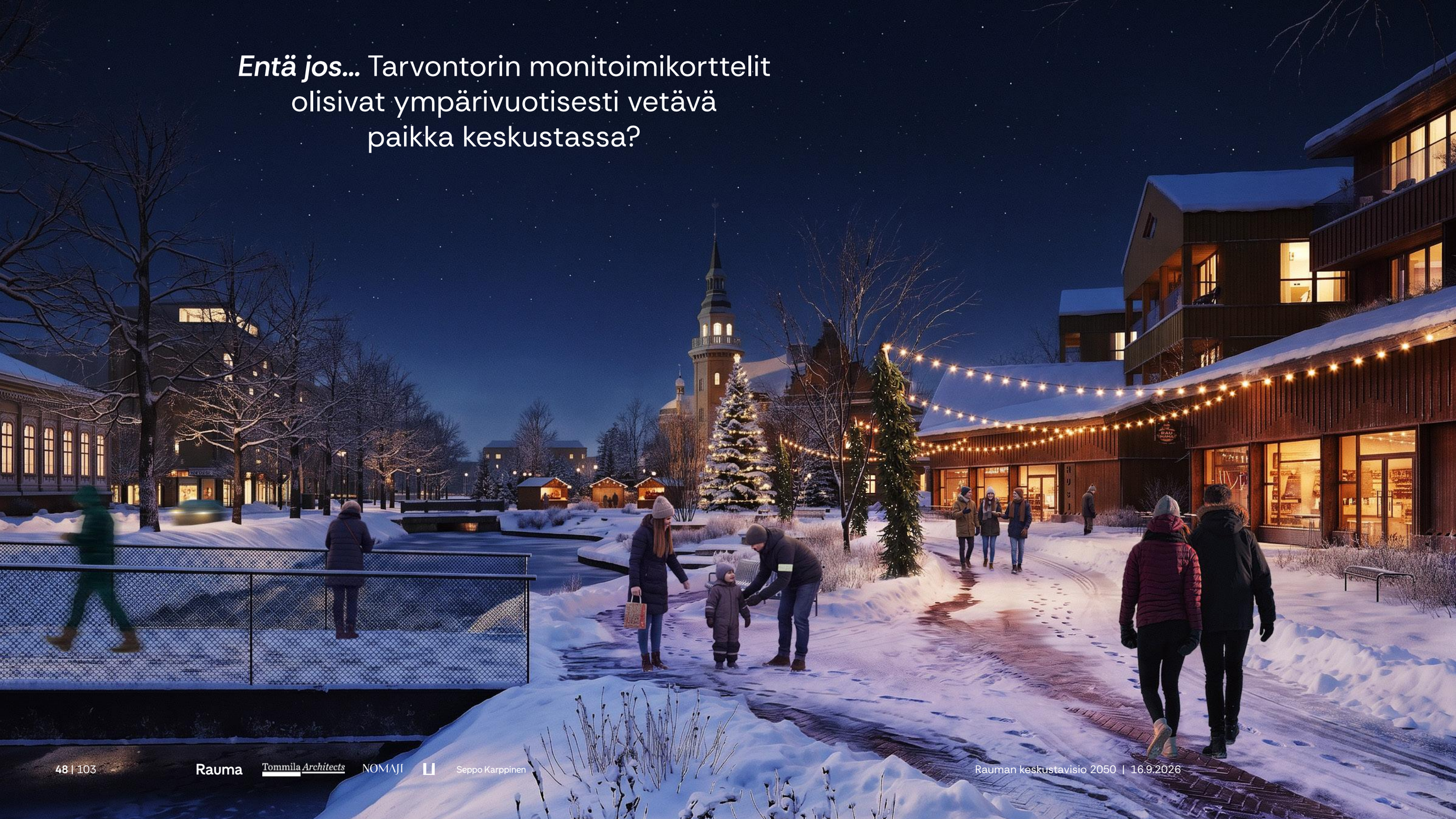
Keskusta-asumisen lisäksi uusi hotelli Kanalinäkymin.

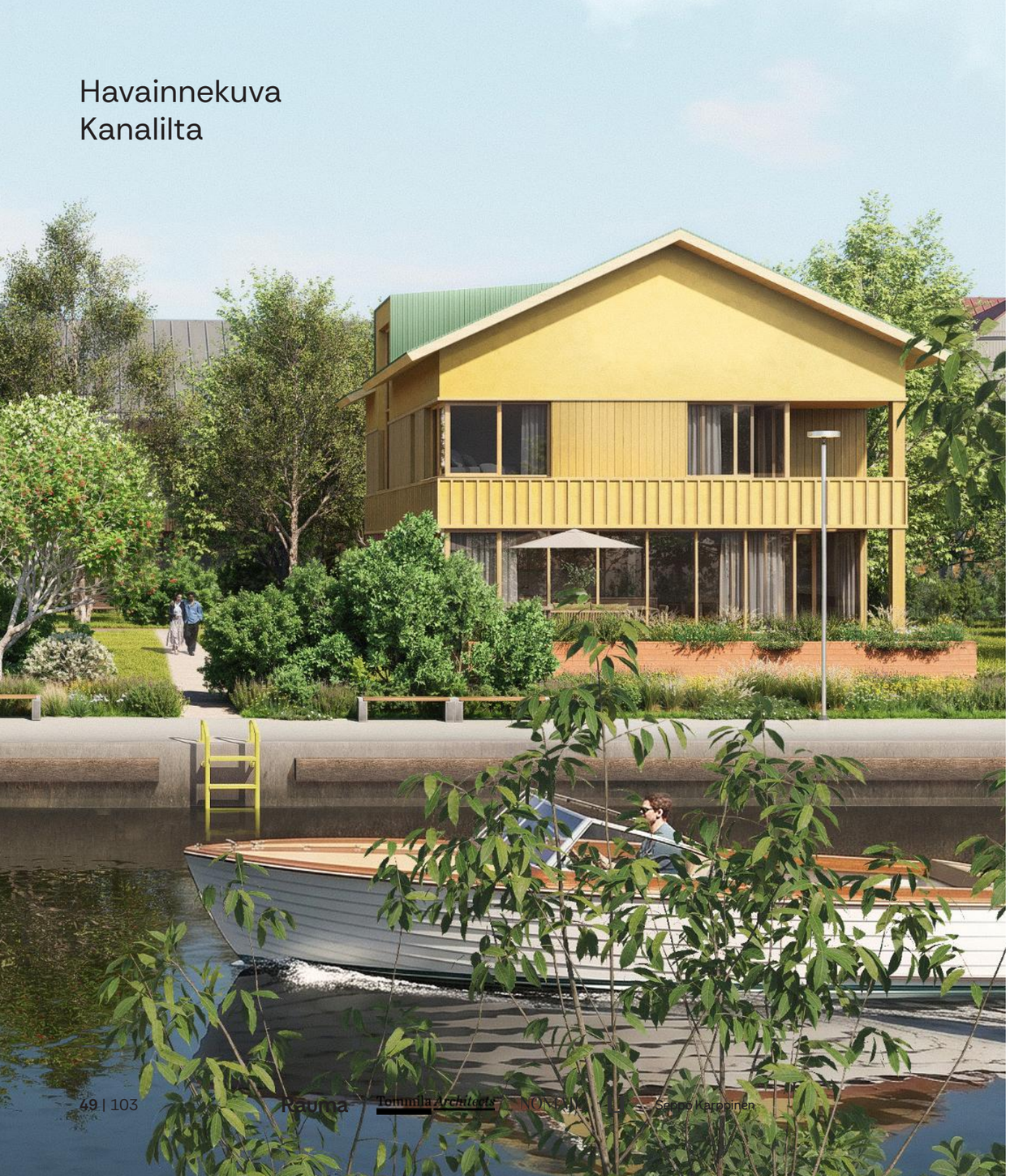
Sisäleikkipalveluita, jotka houkuttelevat ympärivuotiseen leikkiin.

Koulutus- ja yritys-yhteistyön hubi tuo nuoret ja uudet ajatukset näkyvästi esiin.

Kanalinrannan aukiolle avautuu liiketiloja Vanhan Rauman mittakaavaa mukaillen.

Entä jos... Tarvontorin monitoimikorttelit olisivat ympärivuotisesti vetävä paikka keskustassa?

2 Viihtyisyyden agenda

Kaunis arki ja elämän laatu

Rauman keskustasta tehdään paikka, johon halutaan tulla ja johon halutaan asumaan. Merellinen historia ja moderni kaupunkielämä yhdistyvät ainutlaatuisella ja kauniilla tavalla – se on Rauman valttikortti. Keskustassa on erilaisia asumisen muotoja, monipuolisia palveluita, vireää kaupunkielämää ja arjen sujuvuutta kaikenikäisille. Keskustan houkuttelevuus niin asiointiin kuin asumiseenkin vahvistaa Rauman elinvoimaa. Samalla tiivis keskusta on ympäristöteko.

Entä jos... Kanalin rannat tarjoaisivat enemmän laadukkaita koteja, puistoja ja kaupunkilaiselämän palveluita?

Entä jos... Kanali tarjoaisi ainutlaatuista merellistä keskusta-asumista?

Rauma Tommila Architects Seppo Karppinen

Ydinkeskustan uudistava kehittäminen

Uuden rakentamisen painopiste on ydinkeskustan täydentäminen Rauman miljööseen sopeutuen. Keskustassa on vajaakäytöllä olevia kiinteistöjä, joiden korjaaminen tai muuttaminen toiseen käyttöön on etusijalla rakentamattomille alueille laajentumisen sijaan. Keskustassa on myös paikkoja täydennysrakentamiselle.

Ydinkeskustan tiivistäminen ja olemassa olevan rakennuskannan uudelleenkäyttö on ilmaston kannalta viisasta. Rakennuksen elinkaaren päästöistä suuri osa syntyy jo rakennusvaiheessa. Olemassa olevaan infrastruktuuriin tukeutuminen vähentää uuden rakentamisen tarvetta. Tiivis kaupunkirakenne lyhentää arjen matkoja ja tukee siten kävelyä ja pyöräilyä. Samalla se vahvistaa keskustan liiketoiminnan edellytyksiä ja vähentää painetta ottaa rakentamattomia luontoalueita asumisen ja liiketoiminnan käyttöön.

Rauma tulee tunnetuksi erityisen kauniina kaupunkina. Vanha Rauma tunnetaan jo kauneudestaan, mutta keskusta on viime vuosikymmeninäkin saanut uutta kaunista arkkitehtuuria. Siitä ovat esimerkkejä kaupungintalon laajennus, virastotalo, pääkirjasto ja Karin kampus. Kaupungin katujakin on ehostettu: Vanhan Rauman katujen kiveys on lisännyt paitsi käveltävyyttä, myös harmonista kaupunkikuvaa. Tätä perinnettä jatketaan ja tuodaan näkyväksi.

Tarvontori on ilmeinen paikka keskustan täydentämiselle. Toinen erityinen mahdollisuus on Kanalin länsiosa. Tänä päivänä se on paikoin tunnelmaltaan takapihamainen ja hiljainen. Tulevaisuudessa pienimittakaavainen asuminen puistojen lomassa tuo Kanalille ympärivuorokautista kotoisuutta ja siten yleistä virkistyskäyttöä tukevaa kaupunkielämää – ja samalla se tarjoaa ainutlaatuista merellistä asumista lähellä keskustan palveluita.

Myös Papinpelto tulevan junaseisakkeen pohjoispuolella tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden keskustan laajentamiselle. Yhdistettynä junaseisakkeeseen, kulkureittien kohennuksiin ja markettialueen täydentämiseen se muuttaa keskustan dynamiikkaa merkittävästi ja luo uuden akselin Kauppatorilta pohjoiseen. Papinpelto ansaitsee tulla tutkituksi tarkemmin omana suunnitelmanaan.

Täydennysrakentamisesta laaditaan kokonaissuunnitelma, jossa tunnistetaan potentiaaliset lisä- ja muutosrakentamiskohteet sekä tarkastellaan pysäköintijärjestelyiden uudistamismahdollisuuksia.

Kaikkien keskusta

Keskustan tiivistäminen on paitsi resurssiviisasta, niin myös sosiaalisesti ja elinvoiman kannalta perusteltua: kun ihmiset asuvat lähellä toisiaan ja palveluita, syntyy edellytykset elävälle, yhteisölliselle ja taloudellisesti kestävälle kaupunkielämälle.

Rauman keskustavisio rakentuu ajatukselle, että kaupungin ydin palvelee ja edustaa eri elämäntilanteissa olevia ihmisiä – muun muassa nuoria, lapsiperheitä, Raumalla työssä käyviä, etätyöläisiä, ikääntyneitä ja liikuntarajoitteisia. Se merkitsee sekä monipuolisia asumisen mahdollisuuksia että erilaisten ihmisten huomioimista. Rauma ehkäisee yksinäisyyttä.

Kaikkien keskusta merkitsee helppoa saapumista, mahdollisuutta liikkua ja suunnistaa itsenäisesti ja levähtää. Edullinen joukkoliikenne ikääntyneille tukee heidän vierailuaan keskustassa samoin kuin mahdollisuus saattaa autolla. Kaikkien keskusta tarkoittaa myös eri-ikäisiä yhdistäviä tiloja ja liikuntarajoitteisille sopivia leikkipuistoja, jotka vahvistavat osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Vision Tulevaisuuskyselyssä ja työpajoissa on korostunut lapsiperheiden huomioiminen. Lapsiperheitä houkutellaan keskustaan muun muassa pientalomaisella, mutta kompaktilla asumisella varsinkin Kanalin varrella. Perhe voi hoitaa arjen askareet kävelyetäisyydellä kotoa.

Tulevaisuuden keskustan leikkisä elämyksellisyys ilahduttaa niin lapsia kuin muun ikäisiäkin, keskustassa asuvia ja vierailevia. Kanalin varren puistoon luodaan merihistoriallinen leikkipaikka lähelle Rauman merimuseota ja Kanalissa harjoitellaan meriliikennetaitoja. Leikkisää veden äärelle pääsyä tarjotaan mm. Tarvontorin kohdalla. Tarvontorin monitoimikortteleihin taas luodaan edellytykset sisäleikkipalveluiden yrittäjälle.

Yhteisöllinen monen sukupolven asuminen olisi kohdallaan ydinkeskustassa, jossa asuminen kytketään luontevasti palvelutiloihin ja keskustan elämään. Nuorille ja opiskelijoille keskeistä on kohtuuhintainen, helposti saavutettava asuminen lähellä opiskelupaikkaa ja kaupunkielämää. Eri sukupolvia yhdistävä asuminen torjuu eriytymistä ja rikastaa arkea. Yhteisöllisyys on noussut sidosryhmätilaisuuksissa esiin tärkeänä teemana.

Tarvontorin kortteleihin avataan raumalaisen koulutus- ja yritysyhteistyön työskentely- ja näyttelytila, joka kytkee opiskelijat osaksi keskustan elämää ja korottaa Rauman profiilia innovatiivisena opiskelukaupunkina.

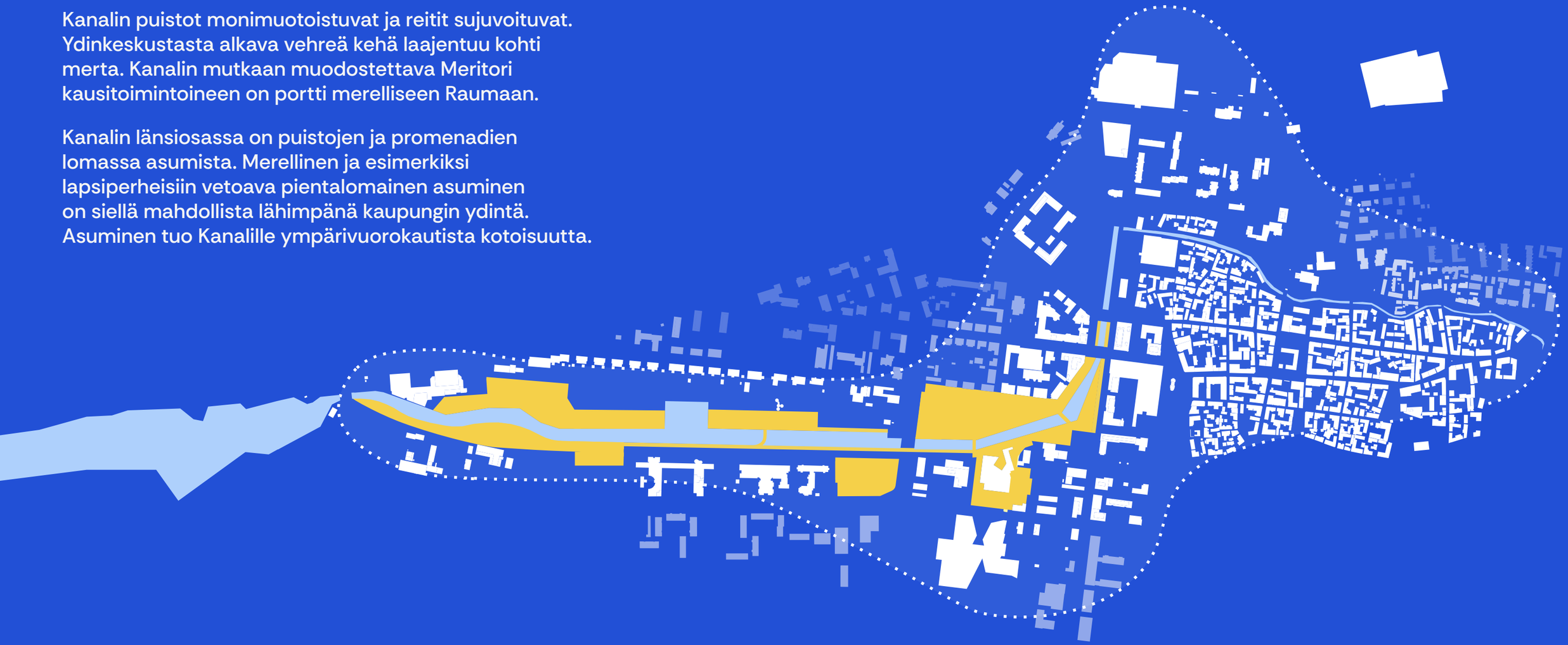
Kanalin mutkan tuntumaan luodaan merellistä kausitoimintaa, kohennettuja aukioita ja reittejä sekä parannettu kaupunkireitti meren äärelle.

Keskustan monipuoliset ulkotilat ja palvelut täydentävät osaltaan asumista, joka keskustassa on kuitenkin yleensä varsinaisen asunnon neliöissä esikaupunkia tiiviimpää.

Kukoistava Kanali

Kanalin puistot monimuotoistuvat ja reitit sujuvoituvat. Ydinkeskustasta alkava vehreä kehä laajentuu kohti merta. Kanalin mutkaan muodostettava Meritori kausitoimintoineen on portti merelliseen Raumaan.

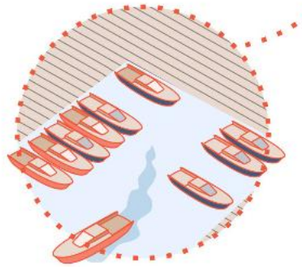
Kanalin länsiosassa on puistojen ja promenadien lomassa asumista. Merellinen ja esimerkiksi lapsiperheisiin vetoava pientalomainen asuminen on siellä mahdollista lähimpänä kaupungin ydintä. Asuminen tuo Kanalille ympärivuorokautista kotoisuutta.

Kanalin promenadilla voi kokea rantakaupungin merellisen elämän.

Laivojen bongauspaikka.

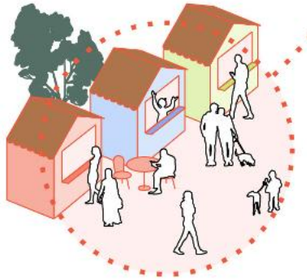
Laituri huviveneilyyn varustetaan viihtyisämmäksi ja lisäämään asumisen houkuttelevuutta.

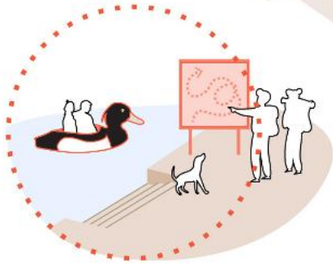
Merimuseo laajeneminen merihistoriallisena leikkipaikkana.

Kanalin varrelle lisää merellistä keskusta-asumista.

Paatsalit palaavat kausikojuina Meritorille ja puistoon.

Kanalin rantaa porrastetaan ja ranta tulee saavutettavammaksi.

Taksiveneet kuljettavat saaristoon jo Kanalilta.

Meritori Kaija-laiturin molemmin puolin kertoo Kanalin ja sen siltojen historiasta. Tori kokoaa yhteen merellisten palveluiden lähtöpaikan sekä mereen liittyvät keskustatapahtumat.

Rantapromenadi Kanalin pohjoislaidalla muutetaan komeaksi kivetyksi kulkureitiksi merelle.

Vähämaanpuisto-kadun jalkakäytäviä levennetään. Tilaa tehdään pyöräteille, jotka liittävät Vähämaanpuiston Kanalinrannalle, ydinkeskustaan ja Vanhaan Raumaan.

Kanalinranta-katu ja osa Kanavakadusta muuttuvat kävelypainotteiseksi kaduksi, jossa on tilaa terasseillekin.

Nortamonkadulle tehdään tilaa jalankulusta erotetulle pyörätielle, jota pitkin pääsee sujuvasti keskustan poikki.

Kulkuyhteyksiä Karin kampukselle selkeytetään, valaistusta parannetaan ja lisätään uusi kulkusilta Kanalin yli.

Parpansalin puistosta tehdään moni-ilmeisempi runsaammalla kasvillisuudella sekä oleskelu- ja tapahtumapaikoilla.

Kesäisiä kausikalusteita, suojaisia oleskelupaikkoja ja liikenteen melua pehmentävää kasvillisuutta.

Hiekkakentän paikalle runsaampaa kasvillisuutta ja kukkivia niittyjä.

Oleskelupaikkoja, leikkivälineitä ja piknikpöytiä.

Tapahtumia ja pieniä konsertteja.

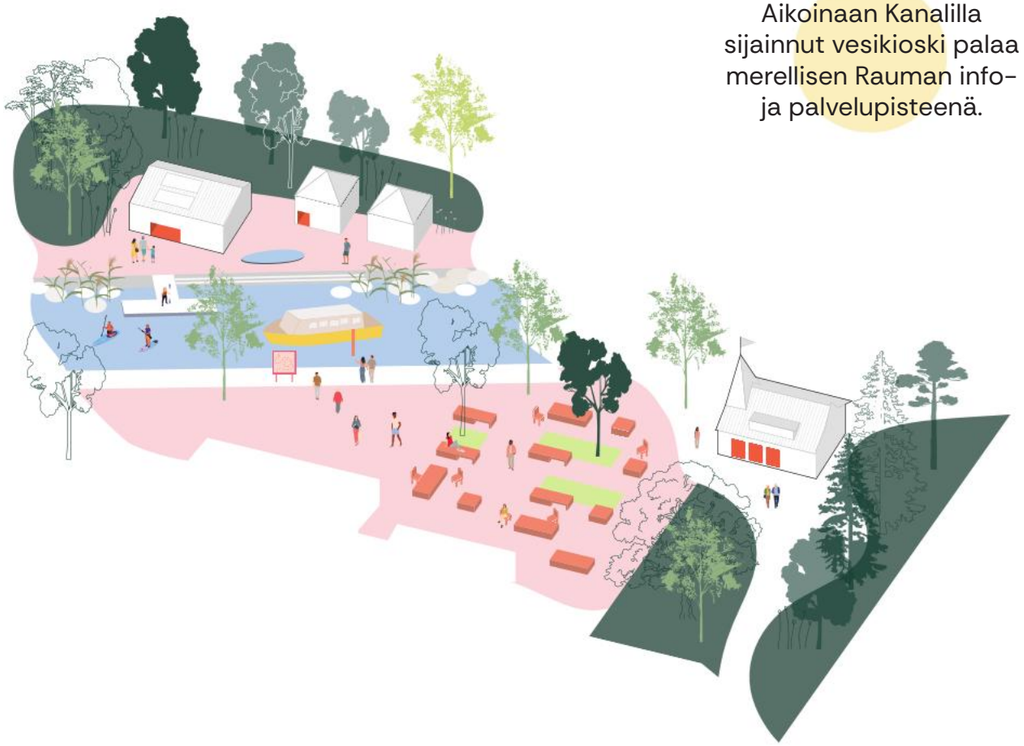
Meritori Kanalin molemmilla puolilla tarjoaa virkistystä, palveluita, pääsyn veden äärelle tai jopa paattiajelulle.

Uusi venelaituri Rauman ytimeen.

Lasten meriliikenne-koulu.

Liikuntavälineiden vuokraus ja huvimelonta.

Aikoinaan Kanalilla sijainnut vesikioski palaa merellisen Rauman info- ja palvelupisteenä.

Entä jos... Kanalin eri puolien kaupunginosat liittyisivät toisiinsa uusin silloin?

Entä jos... paatilla pääsisi aivan ydinkeskustan tuntumaan?

3 Identiteetin agenda

Elävä kulttuuriperintö, luovuus ja maine

Raumalla on lupa hurmaantua. Harva kaupunki kykenee tarjoamaan yhtä sykähdyttäviä kokemuksia sekä kulttuuriympäristön että luonnon äärellä. Merellisyys, peräti kaksi UNESCO-maailmanperintökohdetta, korkealaatuinen arkkitehtuuri ja monipuoliset kulttuuririennot ovat mainetekijöitä, joita ei tarvitse keksimällä keksiä. Eipä silti: Raumalla on tilaa uudenkin keksimiselle.

Luovuuden perintö velvoittaa

Rauman pitkää historiaa voi tarkastella monesta näkökulmasta. Toisaalta kyse on ollut merellisyyden hyödyntämisestä, toisaalta rohkeudesta panostaa elinkeinoelämän edellytyksiin vaikka muualla maassa oltaisiin oltu varovaisia.

Rauman tarinan voi nähdä myös luovuuden kautta. Oli kyse sitten pitsinnypläyksen tekniikoista tai uusia energiamuotoja hyödyntävien laivojen kehittämisestä, Raumalla on uskallettu mennä eteenpäin.

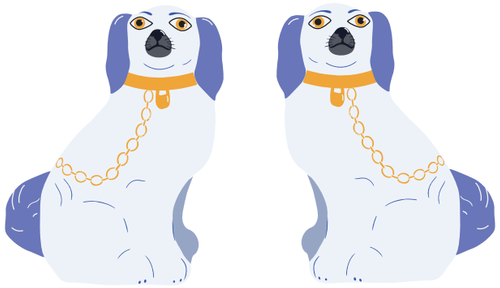
Luovuus kaupungissa ei synny yhdellä toimialalla eikä sitä voi myöskään ohjata ylhäältä päin. Luovuudelle voidaan kuitenkin rakentaa otollisia olosuhteita. Rauman keskustan näkeminen luovuuden tilana avaa uusia mahdollisuuksia niin kiinteistökehittämiseen kuin kaupunkitapahtumiin.

Rauman vahvuuksia lukeutuu vireä ja korkeatasoinen taide- ja kulttuurielämä. Kaupungissa on sekä taidemuseon ja teatterin kaltaisia institutionaalisia toimijoita ja julkisen taiteen paikkoja että itsenäisiä aloitteita kuten galleerioita, festivaaleja, muotinäytöksiä.

Keskustan kehittäminen on siksi myös Rauman taide- ja kulttuurielämän kehittämistä: suotuisia olosuhteita voidaan vahvistaa esimerkiksi taide- ja kulttuurikortteleilla, viestintä- ja markkinointityön koordinoinnilla sekä ns. välitilassa olevien tonttien aktivoinnilla pop up -tyyppisellä toiminnalla. Samalla saadaan kaikille hauskempaa kaupunkia.

Luovuuden näkeminen kaupungin uudistusvoimana avaa mahdollisuuksia myös liiketoimintaan ja ennakkoluulottomaan kaupunkitilan käyttöön. Uusi teknologiahubi voi syntyä tyhjentyneeseen puurakennukseen, ja yleisötapahtumien kautta voi löytyä uudenlaisia käyttöjä puistoille ja aukioille.

Urheilu on jo nykyisin vahva osa Raumaa ja tulevaisuudessa vielä enemmän myös julkisessa tilassa. Tulevaisuudessa puistot voisivat olla vaikkapa paikkoja, joissa lapset ja nuoret voivat kokeilla uusia suosikkilajeja, ja kaupunkitapahtumissa taide ja kulttuuri voisivat törmätä toisiinsa yllättävillä ja Raumalle tunnusomaisilla tavoilla.

Entä jos... Vanha Rauma olisi uuden keksimisen paikka ja Suomen houkuttelevin innovaatiokeskus?

Rauma Tommila Architects NOMAJI Seppo Karppinen

Tulevaisuudessa Rauman keskusta sykkii yhä runsaampien tapahtumien tahdissa.

Keskustan kehittäminen bränditekona

Hiljaisten kuukausien aktivointi on yksi keskustan kehittämisen keskeisistä tavoitteista. Talvi- ja syyskauden ohjelma pidentää matkailusesonkia ja pitää keskustan elävänä ympäri vuoden. Ympärivuotiset aktiviteetit tarjoavat entistä enemmän mahdollisuuksia kaupunkimarkkinoinnille, mikä taas avaa mahdollisuuksia lisätä Rauman tunnettuutta Suomessa ja kansainvälisesti.

Rauma UNESCO-maailmanperintökaupunkina houkuttelee matkailijoita ympäri maailmaa. Merellinen historia, käsityöperinne ja ainutlaatuinen kaupunkiympäristö tarjoavat pohjan matkailijoita houkuttaville konsepteille, joita ei löydy muualta. Rauma voisi profiloitua UNESCO:n maailmanperintö**pääkaupunkina** Suomessa.

Olennaista on Rauman kannalta relevanttien ja myös realististen kohderyhmien tunnistaminen ja palvelujen räätälöiminen mahdollisimman johdonmukaisesti ja laadukkaasti. Pieteetillä toteutetut kokemukset saavat kävijän suosittelemaan Raumaa ja palaamaan itsekin uudelleen ja uudelleen.

Koska Rauma ei tavoittele massaturismia, voi se keskittää panostuksia ja näin huolehtia tinkimättömästä laatutasosta. Vahvan Rauma-brändin ei tarvitse tarjota jotain jokaiselle vaan paljon joillekin.

Kasvava kansainvälinen näkyvyys vahvistaa mielikuvaa Raumasta eurooppalaisena kaupunkina, jolla on oma, tunnistettava ja kiehtova tarina. Kansainvälistyminen ei näin ollen tarkoita vain kansainvälisten kävijöiden houkuttelua, vaan myös aktiivista läsnäoloa kansainvälisissä verkostoissa, tapahtumissa ja mediakanavissa. Uudet teknologiat tarjoavat myös mahdollisuuksia erottautumiseen – vaikka Rauman keskusta on parhaimmillaan koettuna paikan päällä, voi vierailun aikana ennakkoluuloton ja oivaltavasti toteutettu virtuaalisuus tuoda lisäarvoa kokemukseen.

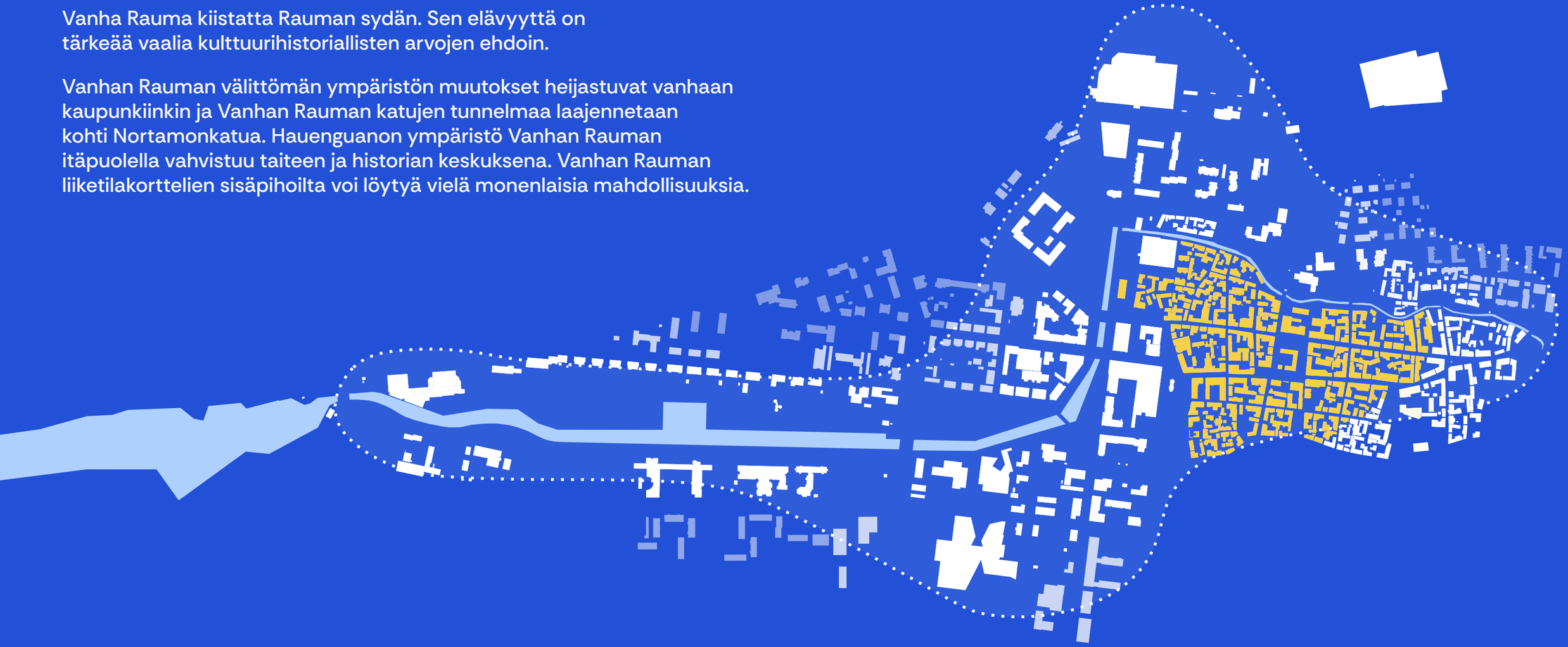
Uudistuva tapahtumien vuosikello

Keskustavisiotyössä on saatu lukuisia ideoita uudenlaisille tapahtumille eri vuodenaikoina. Uudet vuosikellot näyttävät niin tuttuja tapahtumia, kuin tummalla tekstillä villejäkin uusia lisäyksiä. Voisiko joku näistä olla sinun uusi suosikkisi, tai sinun järjestämäsi tapahtuma?

Vilkas Vanha Rauma

Vanha Rauma kiistatta Rauman sydän. Sen elävyyttä on tärkeää vaalia kulttuurihistoriallisten arvojen ehdoin.

Vanhan Rauman välittömän ympäristön muutokset heijastuvat vanhaan kaupunkiinkin ja Vanhan Rauman katujen tunnelmaa laajennetaan kohti Nortamonkatua. Hauenguanon ympäristö Vanhan Rauman itäpuolella vahvistuu taiteen ja historian keskuksena. Vanhan Rauman liiketilakorttelien sisäpihoilta voi löytyä vielä monenlaisia mahdollisuuksia.

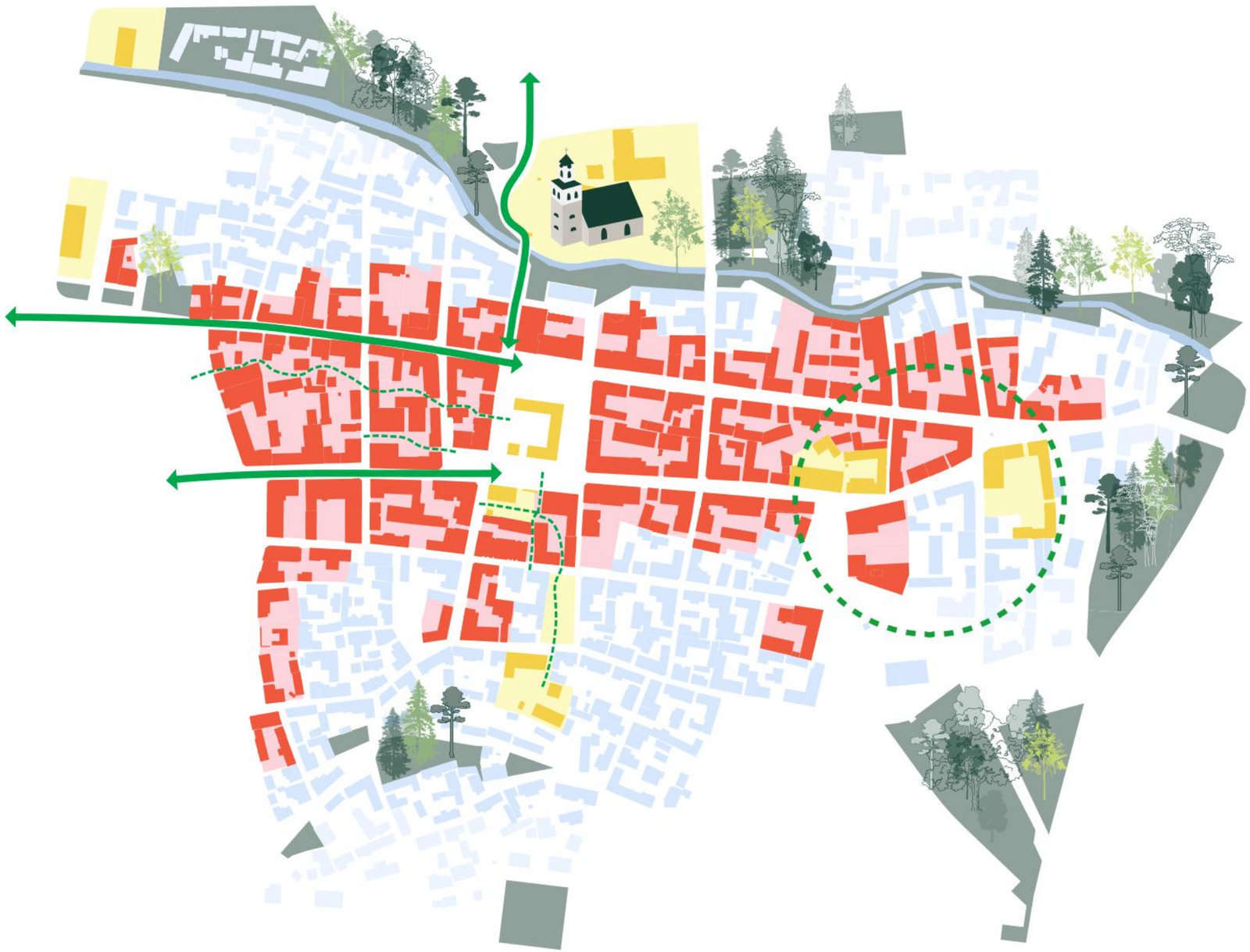
Korttelien sisäiset reitit ja taiteen ja historian keskittymä idässä avaavat mahdollisuuksia vilkkaaseen Vanhaan Raumaan.

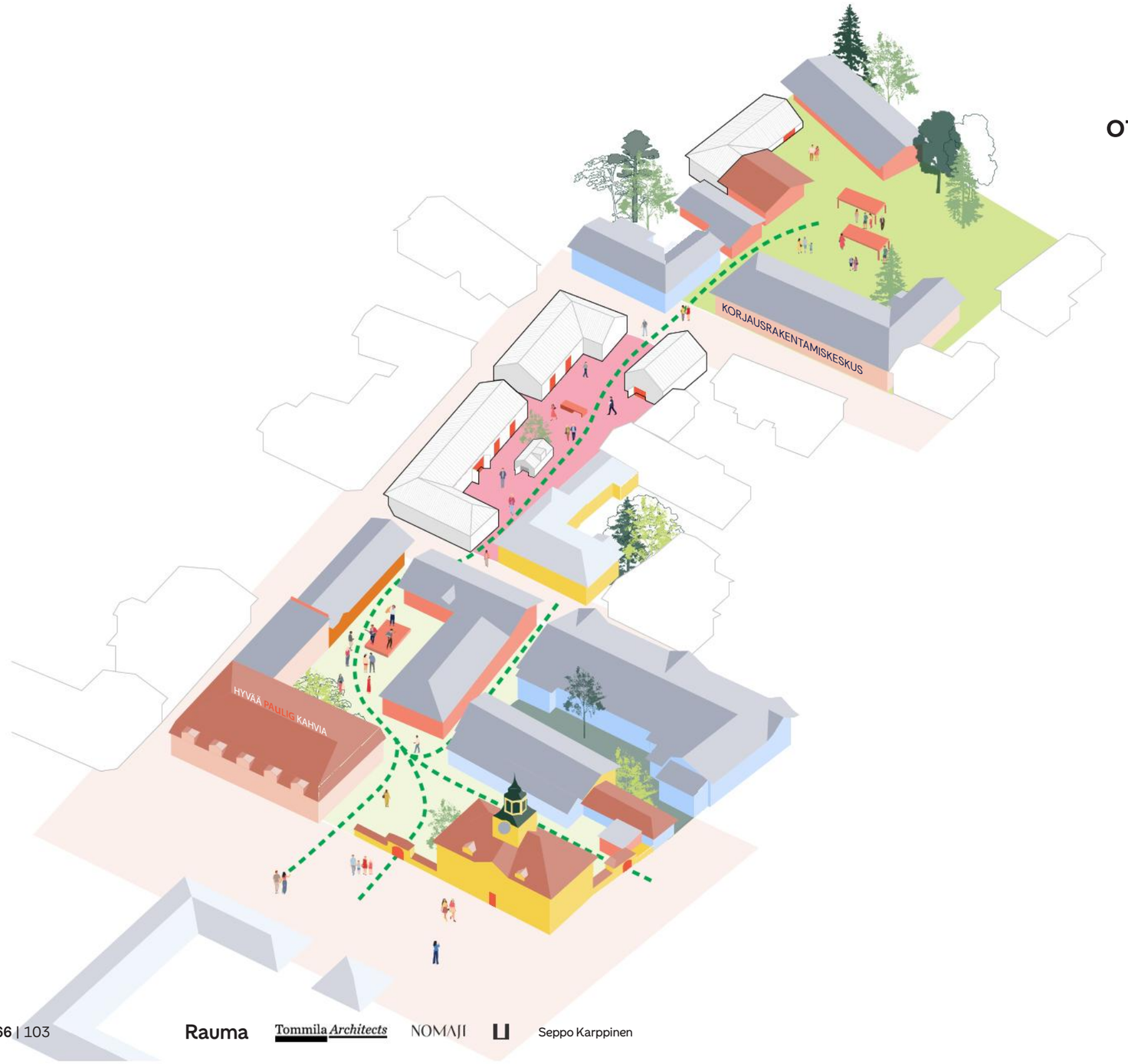
Vanhan Rauman mahdollisuudet ovat liiketilakortteleiden monipuolisemmassa käytössä ja sisäpihojen elävöittämisessä.

Vanhan Rauman tunnelmaa jatketaan Nortamonkadulle ja junaseisakkeen suuntaan istutuksin sekä katujen ja pysäköinnin järjestelyin.

Hauenguanon aukion ja museoiden ympäristö vahvistuu alueen uudeksi läntiseksi taiteen ja historian vetonaulaksi.

Uusia gallerioita, ateljeetiloja, residenssitoimintaa ja museoita kehittyy yhteistyössä esimerkiksi paikallisten säätiöiden kanssa.

Kiehtovien sisäpihojen potentiaali otetaan kokonaisvaltaisesti käyttöön uusiutuvaan kulttuuri- ja yritystoimintaan.

Kortteleiden sisäisiä reittejä järjestetään ja toimintaa kehitetään kiinteistönomistajien ehdoilla.

Osaa pihojen talousrakennuksista voi tietyin ehdoin käyttää tai muuntaa työpaja- ja toimitiloiksi.

Joillekin korttelipihoille on mahdollista toteuttaa alueen ilmeeseen ja mittakaavaan sopivia uudisrakennuksia.

Pienet väliaikaiset rakennelmat ovat hyödynnettävissä laajenevaan tapahtuma- ja kulttuurikäyttöön.

Seppo Karppinen

4 Saavutettavuuden agenda

Sujuvat yhteydet merellisessä keskustassa

Vuonna 2050 Rauman keskustassa kaikki tuntuu olevan lähellä. Rauma tunnetaan pyöräilykaupunkina, jossa terveellinen, edullinen ja kestävä liikkuminen on ilo. Suunnistaminen monipuolisessa kaupunkiympäristössä on helppoa. Välimatkat tuntuvat lyhyemmiltä, kun niitä rytmittävät erilaiset paikat. Eritoten rannat ovat viihtyisien reittien varrella. Kulkumuotojen vaihtaminen ja yhteydet muualle ovat miellyttäviä – bussiasema ja junaseisake kutsuvat palaamaan Raumalle. Voisiko Rauma olla jopa meriliikenteen solmukohta Suomen rannikkoa pitkin kulkevan ja Raumalta Ruotsiin kulkevan reitin risteyksessä?

Entä jos... viihtyisät reitit ja viivähdyspaikat toisivat Rauman merellisyyden entistä lähemmäksi?

Vanhan ja uuden Rauman sauma

Liikkumisen kokemus syntyy niin kulkuväylistä kuin orientoivasta kaupunkikuvastakin. Kaupunkiympäristöä selkeytetään täydentävällä rakentamisella sekä julkisen tilan parannuksilla erityisesti Nortamonkadun ympäristössä ja tulevan junaseisakkeen ja Vanhan Rauman välillä: uuden ja Vanhan Rauman saumassa, joka on ydinkeskustan tärkeä poikkikulkupaikka, mutta ei tällä hetkellä toimi sellaisena varsinkaan kävelylle ja pyöräilylle.

Yhteyksiä Vanhan Rauman ja Kanalin välillä kehitetään kutsuvammiksi istutuksin, pysäköinnin uudelleenjärjestelyin ja kannustamalla kaupunkikuvassa näkyvien korttelipihojen muutoksiin. Vanhan Rauman katujen tunnelmaa jatketaan Nortamonkadulle asti ja katujen varsilla on enemmän tilaa terasseille ja istutuksille.

Pyöräillen asioimaan ja virkistymään merelle

Kävely ja pyöräily ovat vision ytimessä arjen kulkumuotoina. Autolla on sujuvaa saapua jatkossakin. Keskustan viihtyisyys perustuu silti kulkumuodosta riippumatta jalkautumiseen, joten kävelijän näkökulma on keskustan viihtyisyydelle keskeinen.

Nykyisessä kävely- ja pyöräilyverkossa on puutteita reittien jatkuvuudessa, laatutasossa ja autoliikenteen risteyskohdissa. Reittejä selkeytetään ja niiden laatua parannetaan mm. leventämällä jalankulku- ja pyöräteitä ja erottamalla pääväylillä pyörätiet selvästi muusta liikenteestä.

Merellisen kaupunkireitin lisäksi visio kannustaa toteuttamaan eri ilmansuunnissa sijaitsevan asutuksen painopistealueita palvelevat jalankulun ja pyöräilyn laatukäytävät. Ne yhdistetään joukkoliikenteeseen.

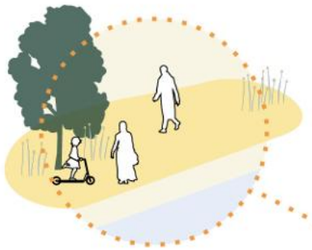
Keskustan poikittaisia pyöräily-yhteyksiä vahvistetaan rakentamalla Nortamonkadulle ja Kanalinrantaan sujuvat ja katkeamattomat reitit pohjoisesta etelään. Niiltä on helppo poiketa asioimaan eri puolille keskustaa. Myös Vanhan Rauman ja Otanlahden välistä Valtakadun ja Syväraumankadun reittiä kohennetaan, ja sen varrelle lisätään vehreyttä esimerkiksi Otantien kohdalla.

Vanhan Rauman läpi kulkeva, alueella asioimatta ajava autoliikenne ohjataan keskustaa kiertävälle kehäväylälle. Näin historiallisen ydinalueen katutila rauhoittuu. Kesäisten kävelykatujen toimintakautta laajennetaan ja niiden käyttöä jouhevoitetaan tapahtumia varten myös muina vuodenaikoina..

Kohentuvat reitit tarjoavat miellyttävämpää liikkumista keskustassa.

Merellisen kaupunkireitin ekologista yhteyttä parannetaan esimerkiksi vihersillalla.

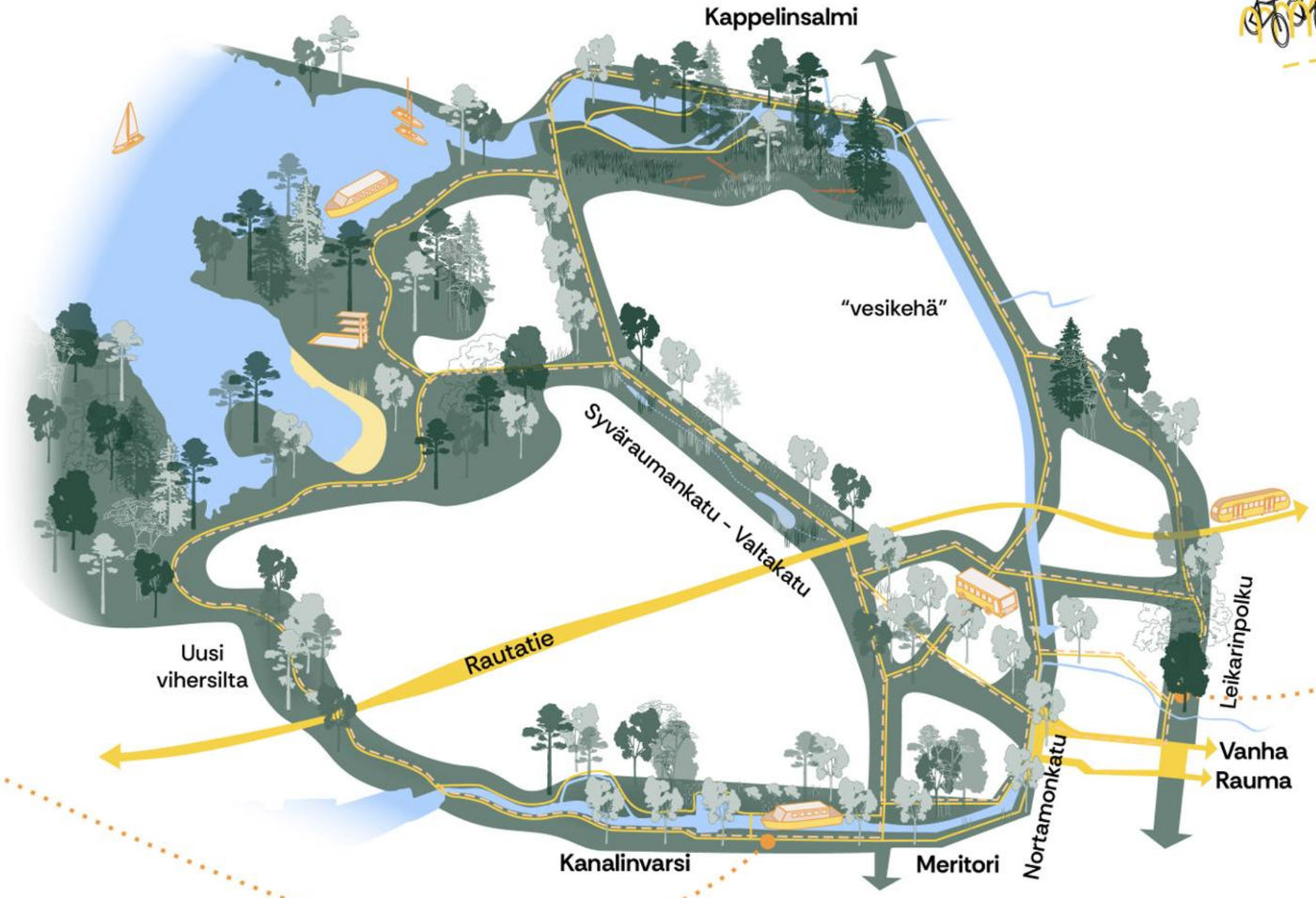

Kanalinvarren reitistä tehdään promenadi ja Kanalin eri puolet yhdistetään tiiviimmin uudella sillalla.

Yhtenäinen merellinen kaupunkireitti ja reitti Vanhasta Raumasta Otanlahdelle.

Pyöräilyreittejä selkeytetään ja parannetaan leveämmin ja erotelluin jalankulku- ja pyörätein.

Junaseisakkeen ja Vanhan Rauman välille laadukas ja selkeä kävely- ja pyörätie.

Havainnekuva kehäreitiltä

Vehreä kehäreitti

Kävelyn ja pyöräilyn reiteistä muodostetaan 7,7 kilometrin pituinen merellinen keskustareitti. Rengasmainen reitti yhdistää keskustan rannat, Vanhan Rauman, Kanalin rannat, sataman, Petäjäksen ulkoilualueen, Poroholman, Otanlahden vesiliikunta-alueen, Syvänraumanlahden vierasvenesataman ja Kappelinsalmen. Merellinen keskustareitti palvelee osana arjen asiointimatkoja, mutta erityisesti vapaa-ajan liikkumista ja kuntoilua. Sen yhteyksiä kehitetään yhtenäisemmiksi, jatkuvammiksi ja viihtyisämmiksi, ja opastusta parannetaan. Keskeisiä kehittämiskohteita ovat Kanalin länsipää, Petäjäkseen johtava osuus ja Kappelinsalmi. Petäjäkseen rakennetaan kadusta erillinen väylä sekä rautatien ylittävä vihersilta, joka toimii ekologisena yhteytenä ja uutena maamerkkinä. Kappelinsalmelle puolestaan rakennetaan selkeät esteettömät ulkoilureitit ja biodiversiteettipuisto.

Osa merellisestä kaupunkireitistä toimii myös yhteytenä radan pohjoispuolisista kaupunginosista junaseisakkeelle ja edelleen Vanhaan Raumaan. Papinpellon täydennysrakentaminen, kulkureittien kohentaminen ja markettialueen kehittäminen voisivat muuttaa Leikarinpolun kaupunkimaiseksi kaduksi, joka yhdistää pohjoiset keskusta-alueet Vanhaan Raumaan. Rannalle puolestaan pääsee tulevaisuudessa myös kaupunkipyörillä, ja kausibussiliikenne tukee yhteyttä.

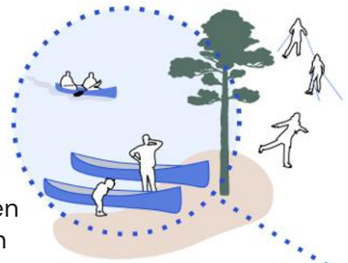
Raumalta merelle ja maailmalle

Yhtä tärkeää kuin liikkuminen kaupungin sisällä on saapuminen Raumalle. Kysymys on yhtäältä sujuvuudesta, etenkin kun Rauma haluaa näyttäytyä muualta tuleville toimivana kaupunkina tai Tampereella työssä käyville mahdollisena asuinpaikkana. Toisaalta kysymys on myös Rauman brändistä. Saapuminen Raumalle toivottaa raumalaiset kotiin ja tekee vaikutuksen vierailijoihin.

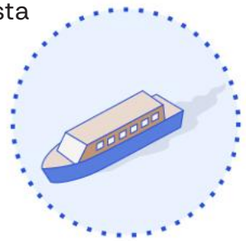
Pitkällä aikavälillä saavutettavuutta voi muuttaa myös selvitteillä oleva Aaltorata, joka muodostaisi uuden pohjois–eteläsuuntaisen raideyhteyden länsirannikolle. Vuonna 2026 valmistuneessa tarveselvityksessä Uusikaupunki–Rauma–Pori-osuus tunnistettiin potentiaalisimmaksi radan ensimmäiseksi toteutusvaiheeksi. Toteutuessaan yhteys kytkisi Rauman vahvemmin Turun ja Porin työssäkäynti-, opiskelu- ja yritysverkostoihin, vaikka ratahankkeen perusteluissa korostuvat muut kuin taloudelliset syyt.

Visiossa junaseisakkeen ympäristöä korostetaan maamerkinomaisena osana keskustaa, Papinpellon kaupunginosana, jonne on miellyttävää saapua. Reitti seisakkeelta Vanhaan Raumaan muutetaan kaupunkimaiseksi: selkeäksi, turvalliseksi ja kutsuvaksi kävely- ja pyörätieksi, jonka varrelle tuodaan käteviä palveluita ja viivähdyspaikkoja junaa odottaville.

Merellisyyden läsnäolo tuntuu koko keskustassa ja vesireitit vahvistuvat.

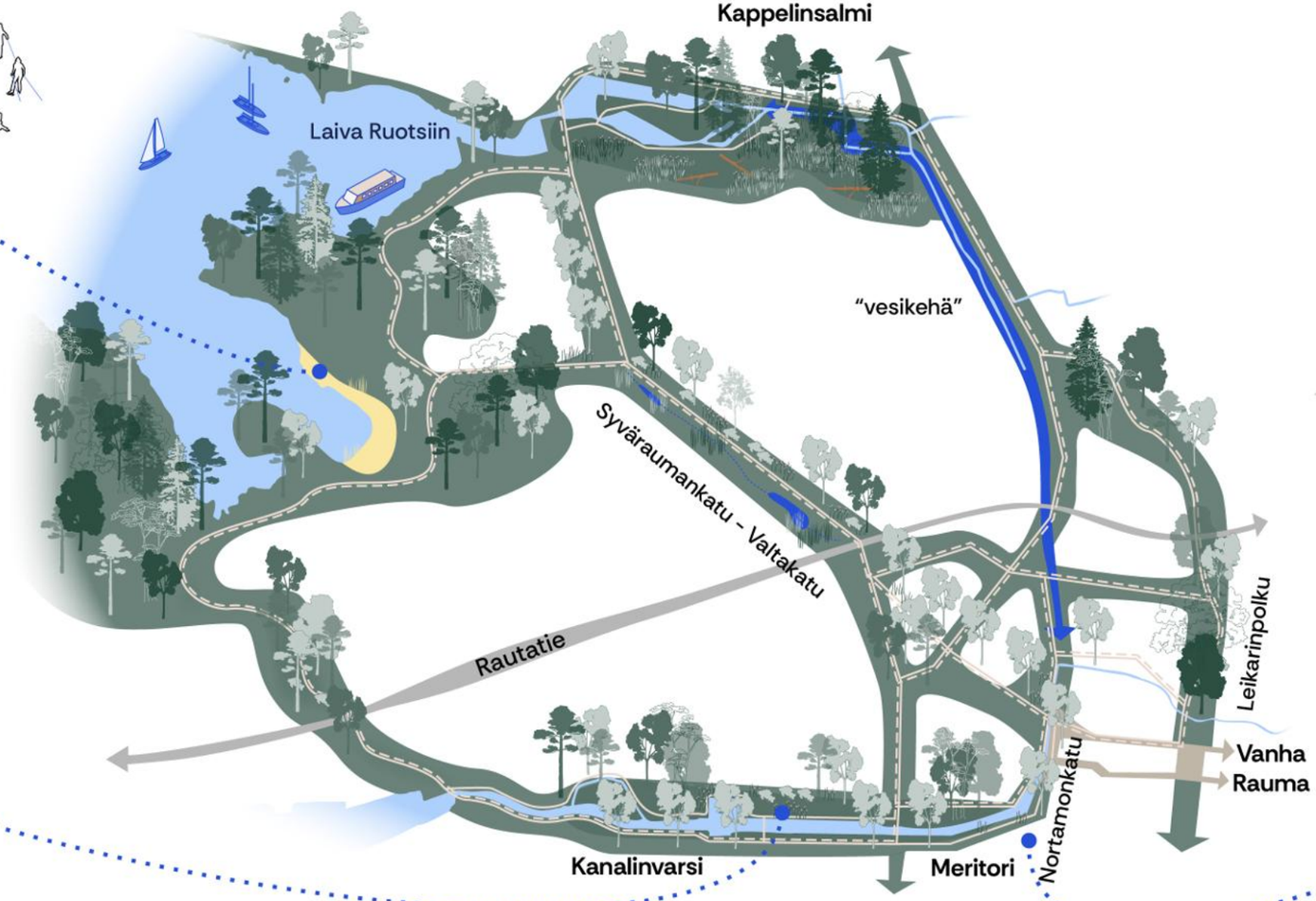
Virkistäytymiseen ja vesiliikuntaan liittyviä palveluita parannetaan Otanlahden vesiliikuntakeskusta kehittämällä.

Yhteydet saaristoon paranevat ja ympärivuotistuvat.

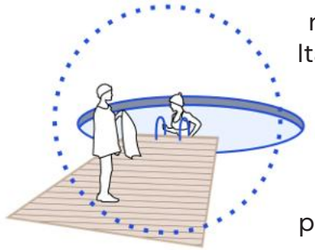

Merimuseo laajenee toiminnallisesti Kanalin rantaan.

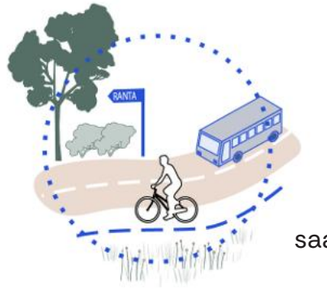

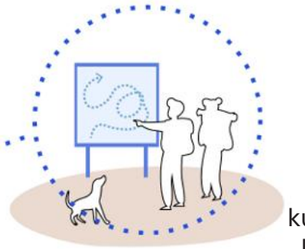
Hulevedet käsitellään ja Raumalla on positiivinen nettovaikutus Itämeren tilaan.

Veden rajaan pääsy helpottuu. Uimapaikkoja lisätään.

Rantojen saavutettavuus paranee kaupunkipyörillä ja bussilla.

Merellinen kulttuuri näkyy keskustassa.

Saavutettavuuden agenda

Kaukoliikenteen bussiasema sijoitetaan Tarvontorin tienoolle Kanalinrannan uusien kortteleiden läheisyyteen, paikallisliikenteen pysäkkeihin kytkettynä aivan ydinkeskustaan. Kaukoliikenteen bussiterminaalille keskitetään nykyisten paikallisliikenteen linja-autojen lisäksi muitakin lähellä kulkevia linjoja. Terminaali on toteutettavissa itsenäisenä hankkeena riippumatta muusta Kanalinrannan rakentamisesta. Kanalinrannan uusiin rakennuksiin sijoittuu matkustajiakin palvelevia toimintoja, kuten kahvila ja kioski.

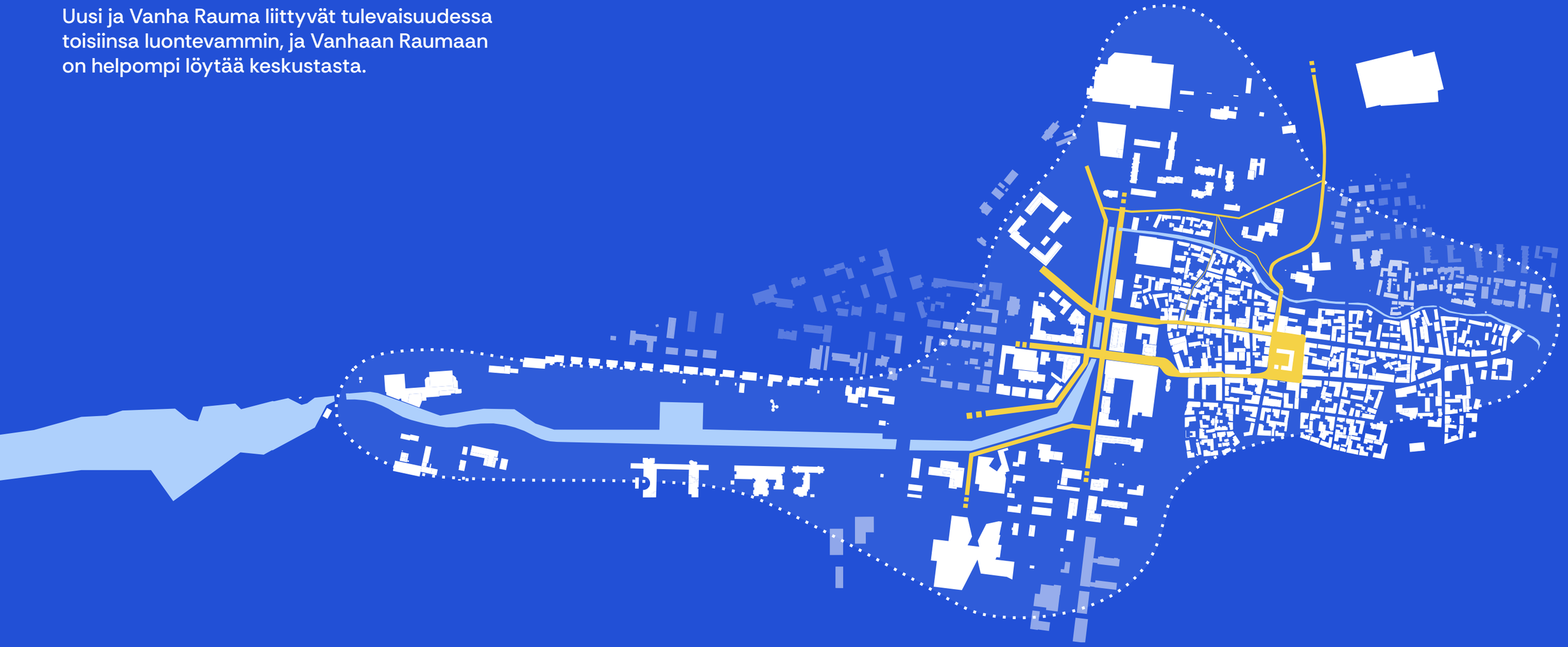
Paikallisliikenteen bussit palvelevat junaseisaketta ja liittyvät kaukoliikenteen bussiasemaan. Bussien reittejä tarkistetaan siten, että pysäkkejä sijoittuu junaseisakkeen läheisyyteen. Seisakkeen saavutettavuutta parannetaan myös järjestämällä kaupunkilinja, joka yhdistää seisakkeen, keskustan keskeisten kohteet, Savilankadun paikallisliikenteen pysäkit ja kaukoliikenteen bussiaseman.

Merikaupungin yhteydet eivät lopu rannalle. Saariston saavutettavuutta parannetaan reittiliikenteen ja vuokravenepalveluiden avulla ja kestävän matkailun ohjelmaa tarkennetaan saaristomatkailun ja retkeilyn suunnitelmalla kävijämäärien kasvaessa. Rauma voisi etsiä kumppaneita paikallisen reittivesiliikenteen lisäksi Suomen länsirannikkoa pitkin liikennöivälle reittivesiliikenteelle. Voisiko Rauman kumppanuuskaupunkiin Gävleen Ruotsissa kokeilla matkustajalaivayhteyttä? Uudet kansainväliset yhteydet houkuttelevat turisteja Raumalle ja vahvistavat kaupungin asemaa merellisen matkailun kohteena.

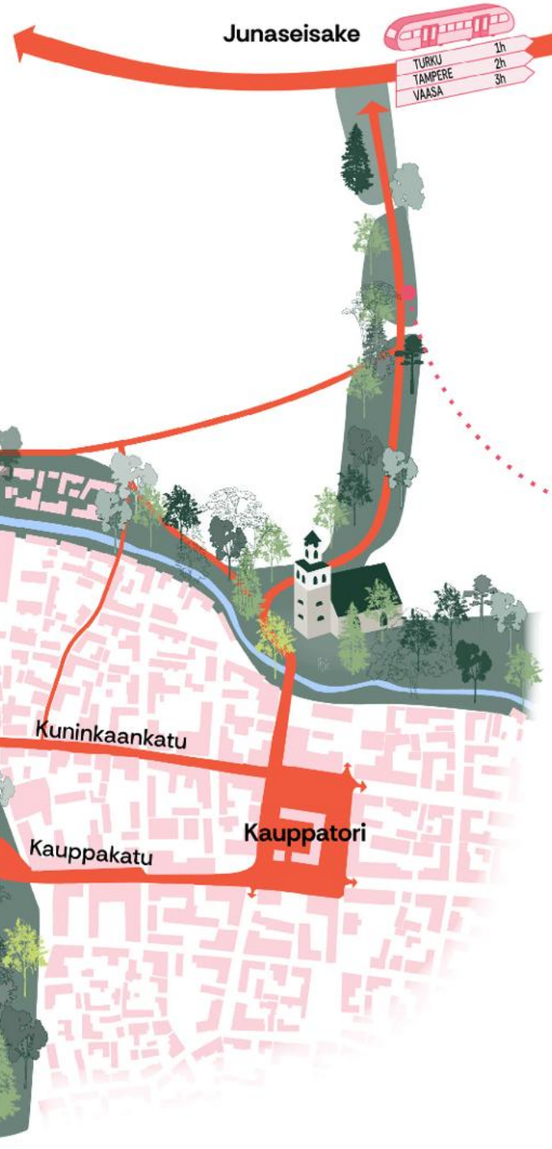

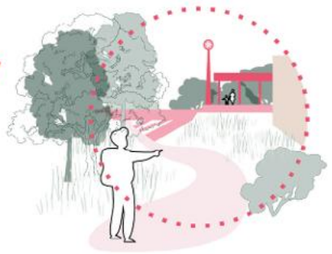
Uuden ja Vanhan Rauman sauma

Uusi ja Vanha Rauma liittyvät tulevaisuudessa toisiinsa luontevammin, ja Vanhaan Raumaan on helpompi löytää keskustasta.

Vanhan ja uuden Rauman sauma kytkee keskustan ytimet ja joukkoliikenteen vehrein ja sujuvin kävelyn ja pyöräilyn reitein.

Henkilöjunaliikenteen alkaminen on mahdollisuus monipuolistaa maankäyttöä seisakkeen lähiympäristössä.

Seisakkeelle vievä **Leikarinpolku** muuttuu maantason pinnoiltaan ja reunoiltaan kaupunkimaiseksi. Sen varrella voi olla esimerkiksi liike- ja toimitiloja.

Kuninkaankadusta ja Kauppakadusta tehdään selkeämpiä sisääntulokatuja Nortamonkadulta Vanhaan Raumaan.

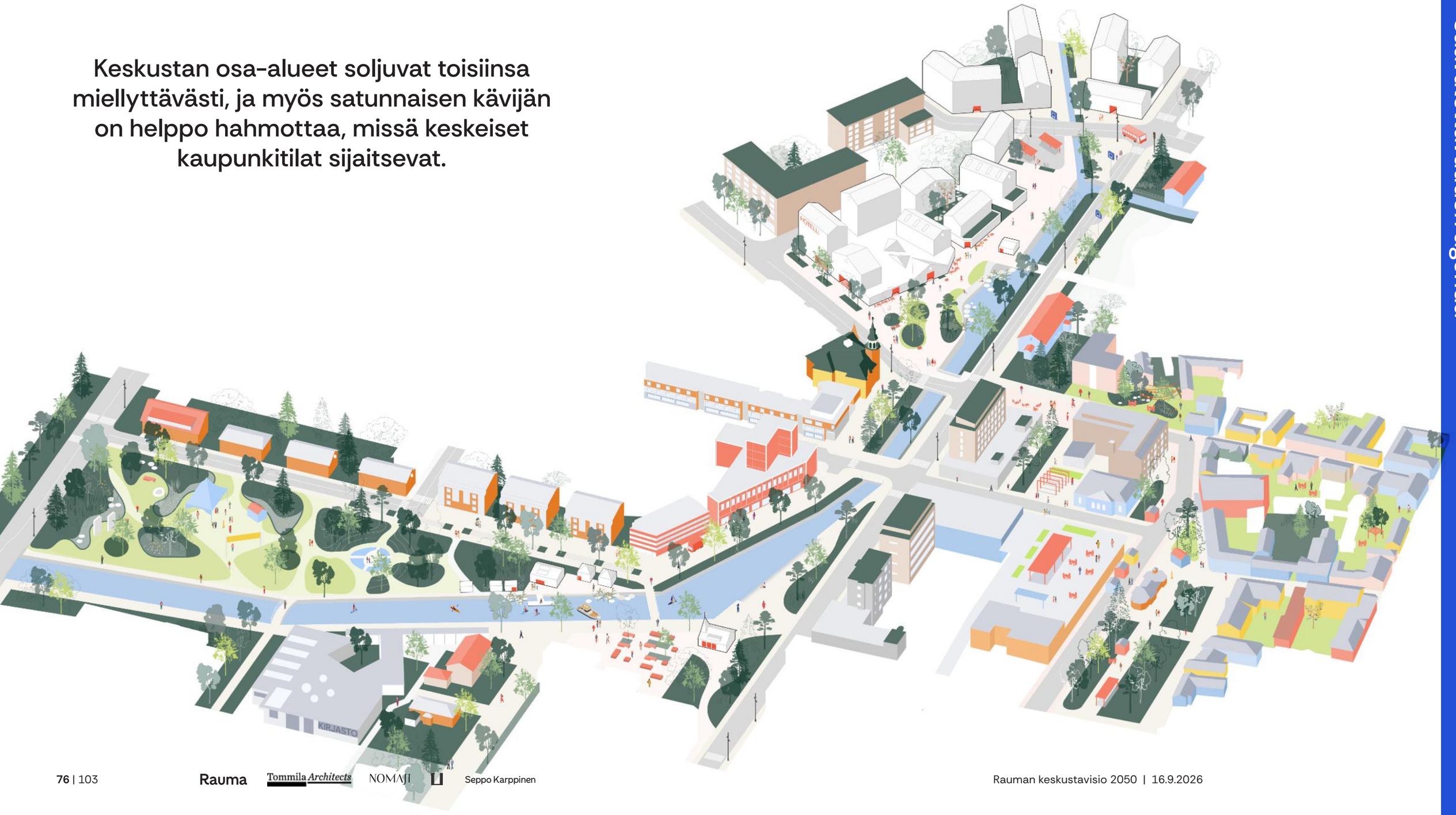

Junaseisakkeen ja Vanhan Rauman välinen reitti kehittyy laadukkaaksi ja selkeäksi kävely- ja pyöräyhteydeksi, **puistokaduksi** ydinkeskustaan.

Saavutettavuuden agenda

Keskustan osa-alueet soljuvat toisiinsa miellyttävästi, ja myös satunnaisen kävijän on helppo hahmottaa, missä keskeiset kaupunkitilat sijaitsevat.

5 Kestävyyden agenda

Resilienssi ja uudistava kaupunkikehitys

Vuonna 2050 Rauma tunnetaan edelläkävijänä resilienssin kaupunkivihreän ja uudistavan kaupunkikehityksen pilottikohteistaan. Rauman keskustan viherrakenne, rantavyöhykkeet ja vesistöt muodostavat yhtenäisen ja katkeamattoman sinivihreän verkoston. Metsät ja Itämeren rannat, Kanalinranta ja kaupunkipurot sekä kaupunkipuistot toimivat osana kaupungin luontopohjaista resilienssiä: ne vahvistavat luonnon elinvoimaa, tukevat arjen hyvinvointia ja auttavat varautumaan tulevaisuuden haasteisiin.. Rakennettua kaupunkivihreää kehitetään dynaamisesti ajan kanssa, ja sen muuttuva luonne, niin vuodenaikojen kuin ajan myötä, on osa kaupungin viehätystä.

Entä jos... Ilmastonmuutokseen varautuminen tuottaisi entistä viihtyisämpiä ympäristöjä?

Rauma on edelläkävijä

Rauma on kunnianhimoinen ja kokeileva edelläkävijä. Muun muassa kiertotalouden, uudistavan suunnittelun sekä puhtaan maaperän ja veden teemoista käynnistetään pilotteja. Kaupunki, koulutuslaitokset ja paikalliset yritykset muodostavat yhteistyöverkoston, joka kokoaa osaajia yhteen. Kaupunki tarjoaa tiloja ja mahdollisuuksia lyhytaikaisten kokeilujen toteuttamiseen.

Rauma ohjaa toimintaansa strategioilla ja ohjelmilla, jotka edistävät muun muassa hulevesien luonnonmukaista hallintaa, kaupunkivihreän lisäämistä, materiaalien kiertoa ja hiilijalanjäljen pienentämistä.

Kappelinsalmesta kehitetään kokeilevien pilottikohteiden alue ja biodiversiteettipuisto. Maaperää puhdistetaan ja puhdistumista seurataan esimerkiksi fytoremediaation keinoin. Alueen luonnon monimuotoisuutta lisätään, kosteikkoja palautetaan ja veden laatua sekä ranta- ja vesikasvillisuutta seurataan. Biodiversiteettipuistosta luodaan Raumalle vetovoimainen vierailukohde ja se toimii oppimisympäristönä.

Sekä uusille että jo rakennetuille alueille asetetaan kunnianhimoiset luonto- ja kestävyystavoitteet. Uusilla alueilla käytetään kaupunkivihreän ja luonnon monimuotoisuuden mittareita. Jo rakennettujen alueiden monimuotoisuutta lisätään kokeilevilla hankkeilla. Asukaslähtöisyys ja yhteisöllisyys luovat kestävän pohjan uudistumiskyvylle.

Ekosysteemipalvelut ja kestävä maankäyttö

Rauma vahvistaa sopeutumiskykyään ilmastonmuutokseen huolehtimalla sini-viherverkostonsa tilasta ja varmistamalla katkeamattomat viheryhteydet. Monimuotoinen rantakasvillisuus, laajat metsäalueet, latvuspeittävyys ja paikallisiin oloihin soveltuva monilajinen kasvillisuus vahvistavat kaupungin kykyä selviytyä voimistuvista sään ääri-ilmiöistä ja luontokadosta. Tiiviisti rakennetussa keskustassa kasvillisuus ja latvuspeittävyys vähentävät lämpösaarekeilmiötä, pienentävät tulvariskiä, sitovat hiiltä ja tasaavat lämpötilavaihteluita.

Kasvillisuuspeitteen lisääminen vahvistaa luonnon monimuotoisuutta ja ylläpitää katkeamattomia pölyttäjäverkostoja. Paikalliseen luonnonkantaan kuuluvat lajit kestävät paremmin ympäristön muutoksia. Ravinteiden ja veden kierto sekä monimuotoinen luonto muodostavat uudistavan suunnittelun, ekosysteemipalveluiden ja luonnon pitkäaikaisen toimintakyvyn ja resurssiviisaan ylläpidon perustan. Näitä periaatteita noudatetaan kaikilla Rauman viheralueilla.

Seppo Kärppinen

Luontokosketus ja virkistysalueet vahvistavat henkistä hyvinvointia, kun ihmiset hakevat luonnosta palautumista. Asuinalueet suunnitellaan tukemaan hyvinvointia lähiluonnon ja virkistyspalvelujen avulla.

Meren saavutettavuus kaikille raumalaisille ja hyvinvoiva Itämeri ovat osa Rauman kestävää maankäytön suunnittelua. Rantavyöhyke on ekosysteemin puskurivyöhyke, joka vahvistaa ilmastoresilienssiä, pidättää ravinteita ja ylläpitää luonnon monimuotoisuutta. Uusi rantarakentaminen ohjataan jo muokatuille ranta-alueille. Samalla rakennettujen rantojen monimuotoisuutta lisätään ja luonnontilaiset rannat turvataan.

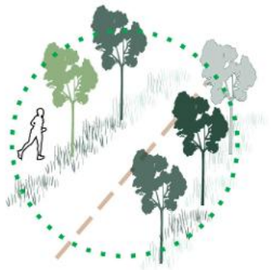
Seppo Karppinen

Itämeren rannat, kaupunkipurot ja -puistot tukevat sekä arjen hyvinvointia että tulevaisuuden haasteisiin varautumista.

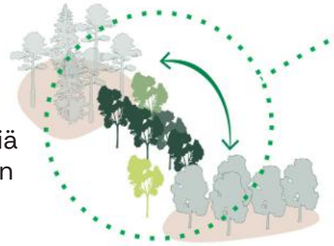
Uusia alueita profiloidaan puulajien ja metsätyyppien mukaan.

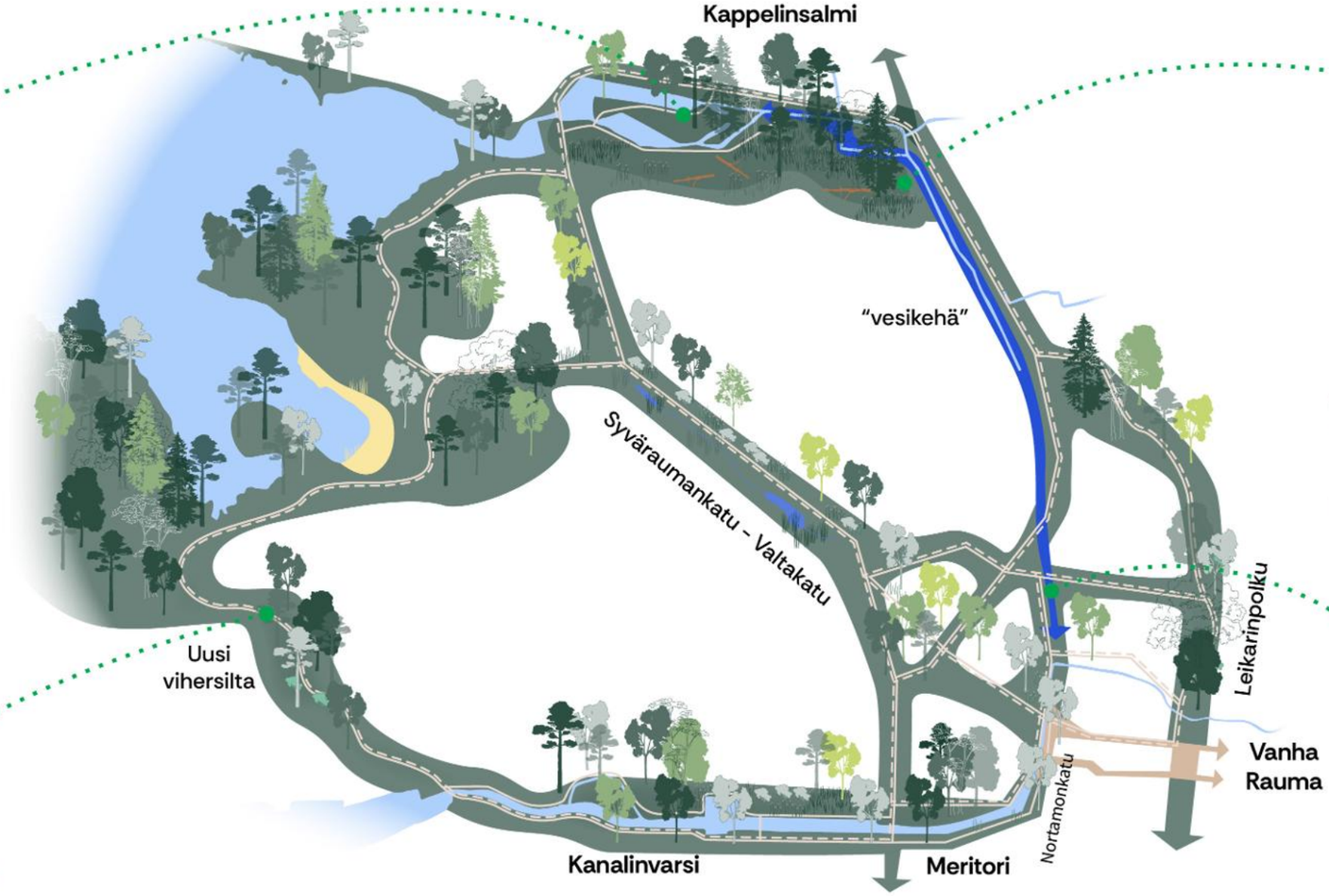

Latvus-peittävyydessä tavoitteena on 30% peittävyys.

Viheryhteyksiä täydennetään jatkuviksi.

Veden ja maan puhdistamista fytoremediaatiolla pilotoidaan Kappelinsalmen alueella.

Tonttivihreän määrä- ja laatu-tavoitetta nostetaan ja puisto-alueita moni-muotoistetaan

Avopainan-teiden ja sade-puutarhojen määrää lisätään ja Kanaliin ohjautuvien hulevesien laatu paranee. Vanhoja uomia ennallistetaan.

Eloa kuhiseva Kappelinsalmi

Kappelinsalmella sijaitsi tunnettu terveyslähde jonka ympärille syntyi Kaivopuisto ja -huone. Ne ovat innoituksena kokonaisvaltaista hyvinvointia edistävälle Kappelinsalmelle.

Seppo Karppinen

Kappelinsalmen opastettu biodiversiteettipuisto on vehreän kehän kohokohta ja fytoremediaation pilottikohde.

Tutkimusasema, luontopolku ja biodiversitettipuiston näyttely.

Inspiraatio Kappelinsalmelle voi olla paikalla sijainnut terveyslähde sekä 1800-luvulla kukoistaneet Kaivopuisto- ja huone.

Paranevat pyörä- ja kävelytiet liittävät Kappelisalmen osaksi keskustan vehreää kehää.

Osa Kappelisalmen saaresta toimii kesäisenä tapahtumapaikkana. Saareen sopisi varsinkin nuorten omaehtoisempi ja kokeellinen toiminta.

Lönnström-projektit -toiminta voi tuoda uusia näkökulmia alueelle.

Maastoa avataan monimuotoisemmaksi niityiksi kosteammilla kohdilla esimerkiksi laidunnuksella.

Salmen oja laajennetaan laveammaksi uomaksi, jossa tulviminen on hallitumpaa.

Lintutorni ja esteettömät pitkospuut lisäävät kävijöiden mahdollisuuksia.

Pilaantunutta maaperää puhdistetaan fytoremediaatiolla, eli luonnonmukaisesti kasvien avulla.

”Enemmän tapah-tumia kaiken-ikäisille.”

”Yrittäjyyteen ja liiketoimintaan kannustava ympäristö, jolla on näkymiä tulevaisuuteen. Lisää kokeilunhalua ja leikkisyyttä, pop up-yritystoimintaa esimerkiksi.”

”Rohkeammin oman näköiseksi!”

”Eteen-päin menevä Rauma.”

”Kulttuuria, yrityksiä ja matkailua lisää Raumalle.”

”Rauma on jokaisen iän kaupunki: tänne tullaan opiskelemaan, kasvattamaan perhettä ja viettämään eläkepäiviä.”

”Uutta ja rohkeaa rohkeasti. Vanhan vaalimista kuitenkin. Nuorista pitää pitää kiinni!”

Tulevaisuuskyselyn avovastauksia.

III

Miten

Koordinaatit toimeenpanoon ja uusiin mahdollisuuksiin

Toimenpideohjelmalla konkretiaan

Toimenpideohjelma konkretisoi Rauman keskustan matkaa nykyisistä haasteista kohti vision tavoitetiloja. Toimenpiteet ovat vuorovaikutteisessa visiotyössä syntyneitä vastauksia keskustan tunnistettuihin haasteisiin. Ne ovat esimerkiksi avainalueille ajatelluista toimista oleellisimpia. Tässä esitetään kolme kärkitoimenpidettä kuhunkin tavoitetilaan.

Kärkitoimenpiteet ovat pääsääntöisesti kunkin tavoitetilan kolme vaikuttavinta ja tärkeintä toimenpidettä. Toimenpiteitä on priorisoitu ja muokattu kunnanvaltuuston ryhmien edustajista, virkamiehistä ja sidosryhmistä koostetun niin kutsutun verkostoryhmän kanssa. Verkostoryhmän ja ohjausryhmän kanssa on myös kartoitettu toimenpiteiden edellytyksiä.

Toimenpiteet on luokiteltu kolmiportaisen mallin mukaan.

Nopea tulos

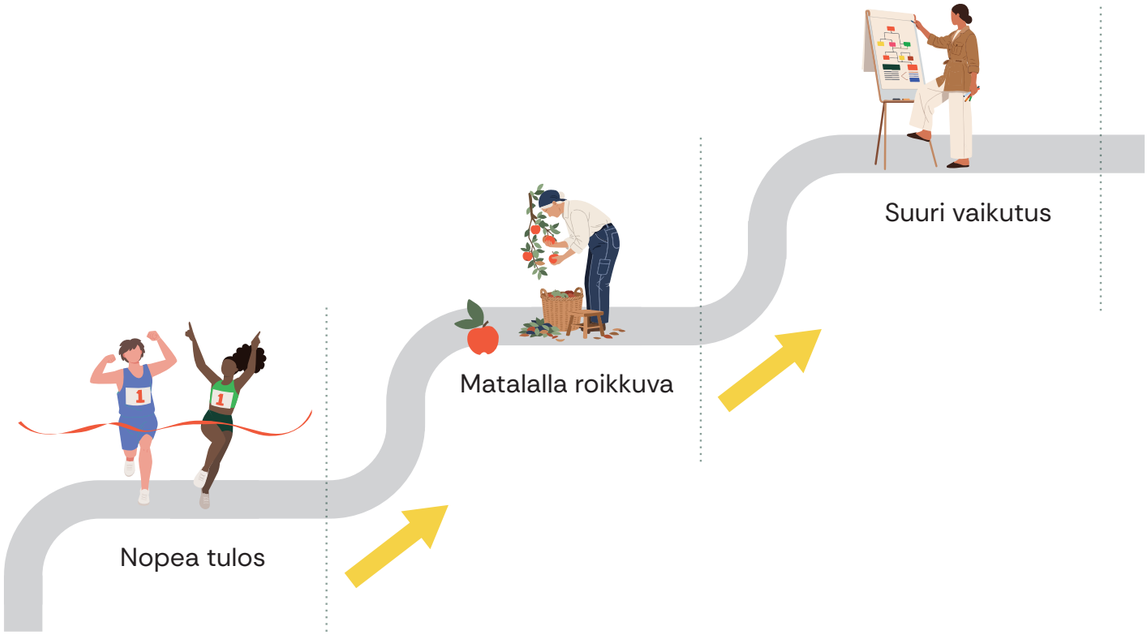
Välittömästi käynnistettävät toimenpiteet, joilla luodaan momentumia ja viestitään muutoksesta kaupunkilaisille.

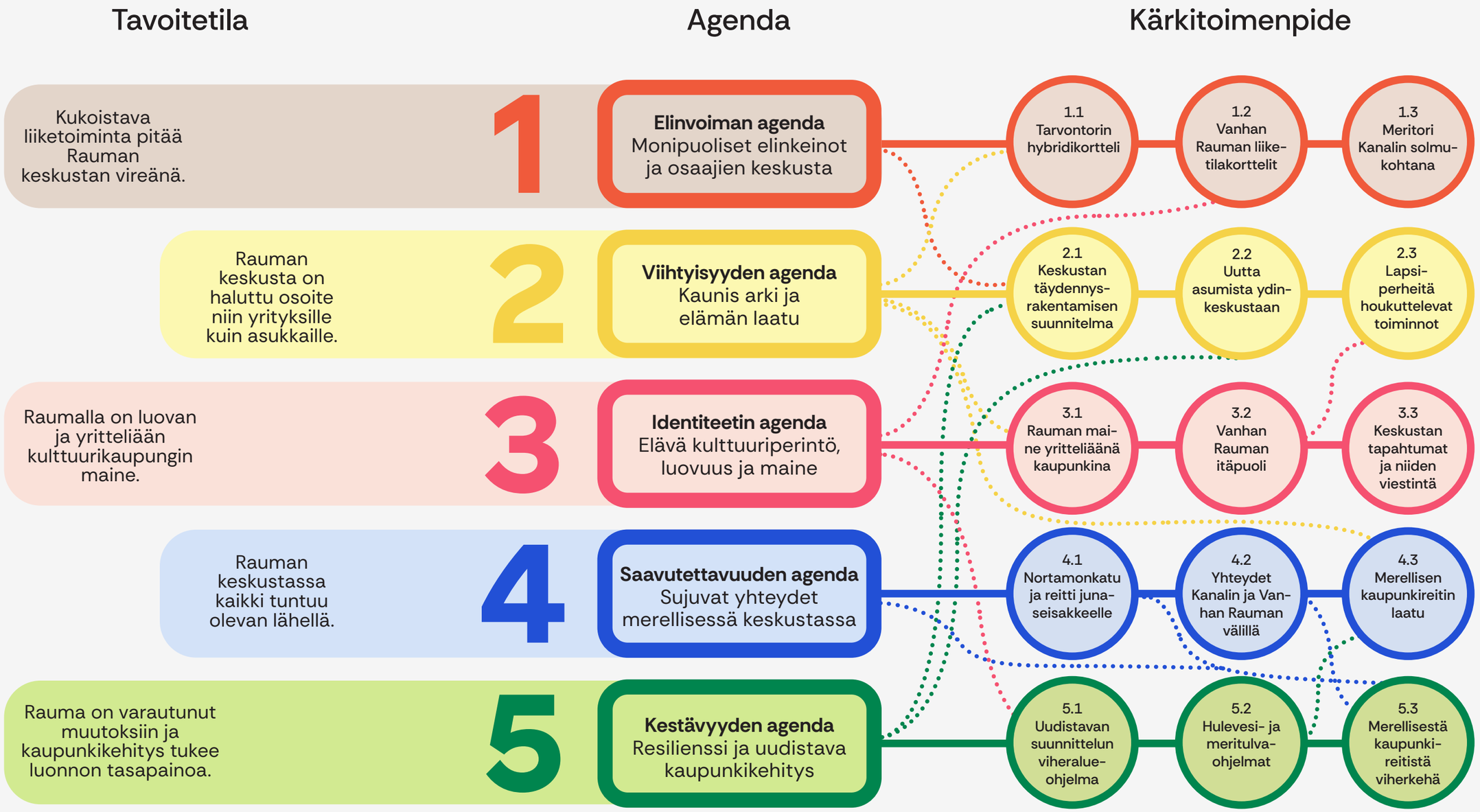
Matalla roikkuva

Toimenpiteet, joiden edellyttämä investointi tai työmäärä on pieni suhteessa saavutettavaan vaikuttavuuteen.

Suuri vaikutus

Suuret, rakenteelliset ja pitkän aikavälin investoinnit, jotka vaativat kokonaissuunnittelua ja muuttavat pysyvästi kaupungin suuntaa.

Tavoitetila
Agenda
Kärkitoimenpide
Kukoistava liiketoiminta pitää Rauman keskustan vireänä.
1
Elinvoiman agenda
Monipuoliset elinkeinot ja osaajien keskusta
1.1 Tarvontorin hybridikortteli
1.2 Vanhan Rauman liike-tilakorttelit
1.3 Meritori Kanalin solmu-kohtana
Rauman keskusta on haluttu osoite niin yrityksille kuin asukkaille.
2
Viihtyisyyden agenda
Kaunis arki ja elämän laatu
2.1 Keskustan täydennys-rakentamisen suunnitelma
2.2 Uutta asumista ydin-keskustaan
2.3 Lapsi-perheitä houkuttelevat toiminnot
Raumalla on luovan ja yritteliään kulttuurikaupungin maine.
3
Identiteetin agenda
Elävä kulttuuriperintö, luovuus ja maine
3.1 Rauman mai-ne yritteliäänä kaupunkina
3.2 Vanhan Rauman itäpuoli
3.3 Keskustan tapahtumat ja niiden viestintä
Rauman keskustassa kaikki tuntuu olevan lähellä.
4
Saavutettavuuden agenda
Sujuvat yhteydet merellisessä keskustassa
4.1 Nortamonkatu ja reitti juna-seisakkeelle
4.2 Yhteydet Kanalin ja Van-han Rauman välillä
4.3 Merellisen kaupunkireitin laatu
Rauma on varautunut muutoksiin ja kaupunkikehitys tukee luonnon tasapainoa.
5
Kestävyyden agenda
Resilienssi ja uudistava kaupunkikehitys
5.1 Uudistavan suunnittelun viheralue-ohjelma
5.2 Hulevesi- ja meritulva-ohjelmat
5.3 Merellisestä kaupunki-reitistä viherkehä

Suuri vaikutus

1.1

Tarvontorin hybridikortteliin avataan raumalaisen koulutus- ja yritysyhteistyön työ- ja näyttelytila.

Tarvontori on poikkeuksellinen mahdollisuus vaikuttaa Rauman ytimeen. Korttelin kehittäminen on symbolinen teko, josta raumalaiset voivat tuntea ylpeyttä ja innostusta. Se on näyteikkuna, jossa vision mukainen muutos tehdään näkyväksi kaikille.

Tarvontorilla uudet pilottitilat tuovat yhteen opiskelijat ja yrityselämän. Monipuoliseen kortteliin sijoittuu työ-, näyttely- ja tapahtumatiloja lyhyille projekteille ja pitkäaikaisille hankkeille sekä myyntitiloja raumalaisille tuotteille. Päivittäispalvelut, hotelli, erikoisliikkeet ja asuminen sekä monilajiset vehreät kaupunkitilat täydentävät korttelin kaikkien raumalaisten omaksi paikaksi.

Onnistumisen edellytykset

- Oppilaitosten, yksityisten ja julkisten toimijoiden yhteistyö
- Alkuvaiheessa kaupunki kapteenin paikalla asettaa suunnan
- Uudenlainen organisaatio markkinoimaan nykyisiä ja suunnitteilla olevia tiloja sekä liiketoimintamahdollisuuksia

Matalalla roikkuva

1.2

Vanhan Rauman liiketilakorttelien monipuoliseen käyttöön kannustetaan ja sisäpihojen elävöittämiseen luodaan mahdollisuuksia.

Sisäpihojen kiehtova maailma on huonosti tunnettu osa kuuluisaa kaupunginosaa. Kortteleiden sisällä kulttuuri- ja liiketoimintaa lisätään hyödyntämällä mahdollisuudet väliaikaisiin rakennelmiin ja talousrakennusten käyttötarkoitusten hienovaraisiin muutoksiin. Muutamille pihoille on mahdollista tehdä uudisrakennuksiakin.

Työtilakäyttö paikkaa vähentynyttä erikoiskauppaa ja lisää samalla asiointia Vanhassa Raumassa, jossa palvelut ovat todella lähellä. Sopivasti kunnostetut puutalot ovat jo nyt haluttuja toimitiloiksi, ja orastavaan trendiin kannattaa tarttua muodostamalla uusia klustereita erityisesti korkean teknologian toimialoille.

Onnistumisen edellytykset

- Koordinointi ja yhteistyö kiinteistönomistajien, yhdistysten sekä kaupungin elinkeino-, kulttuuri- ja viestintäosastojen ja rakennusvalvonta kesken
- Kauppatorin kehittäminen tukemaan pihojen monipuolista käyttöä

Nopea tulos

1.3

Kanalin mutkan solmukohdaksi luodaan Meritori, jossa on tilaa eri sesonkien kausitoiminnalle.

Uusi Meritori vahvistaa merellisyyttä aivan ydinkeskustassa. Reittiliikenteen tuominen Meritorille edellyttää suhteellisen suuria muutoksia, mutta nopeita tuloksia saadaan sijoittamalla alueelle merellisen Rauman info- ja palvelupiste, liikuntavälineiden vuokrauspalveluita sekä lasten meriliikennekoulu, ja mahdollistamalla veneily, huvimelonta ja kausiuinti Kanalissa.

Torialueelle luodaan paremmat tekniset edellytykset kausitoiminnoille ja merellisen teeman tapahtumille. Historiallinen vesikioski tekee paluun ja silakkamarkkinoilla tuotteita myydään suoraan veneestä.

Onnistumisen edellytykset

- Teknisen ja viherinfrastruktuurin kehittäminen -> sekä nopeat että pitkäkestoiset toimenpiteet käyntiin
- Koordinointi toiminnan tukemiseen
- Selkeä brändäys ja palveluprofiili alueelle

Suuri vaikutus

2.1

Keskusta-alueelle tehdään ja toteutetaan täydennysrakentamisen kokonaissuunnitelma.

Tiiviiksi kehittäminen vahvistaa elinvoimaa ja liiketoiminnan edellytyksiä tuomalla lisää työpaikkoja, asiointia ja asukkaita keskustaan. Kestävintä on käyttää nykyisiä rakennuksia uudelleen ja täydentää kaupunkirakennetta käsi kädessä julkisen tilan ja infrastruktuurin parannusten kanssa.

Kanalin varrelle luodaan monipuolista kaupunkirakennetta. Seisakkeen ympäristössä tehdään kevyitä ensitoimia, ja luodaan pidemmällä tähtäimellä potentiaalia kaupalle ja palveluille alueelle vievien reittien varrella. Papinpelto on tärkeä keskustaa täydentävä asumisen paikka, joka sijoittuu hyvien yhteyksien äärelle.

Onnistumisen edellytykset

- Hyödynnetään raumalaisen puurakentamisen maine laadukkaassa täydennysrakentamisessa.
- Junaseisakkeen ympäristön kehittämiseen yhteistyöelin maanomistajien, kaavoituksen ja teknisen toimialan välillä
- Purkamisen välttäminen asetetaan ensisijaiseksi strategiaksi

Suuri vaikutus

2.2

Uusi asuminen Rauman keskusta-alueilla keskitetään ydinkeskustaan.

Rauman asuntorakentamisen keskittäminen ydinkeskustaan on merkittävä linjaveto, ja viisasta niin ilmaston kuin keskustan elinvoimankin kannalta. Keskusta-asuminen tukee keskustan lähi- ja erikoispalveluita.

Kanalin varsi tarjoaa ainutlaatuisen paikan merelliselle asumiselle. Kanalin luonnontilainen ranta säilytetään julkisessa virkistyskäytössä myös ilmastoresilienssin vuoksi.

Onnistumisen edellytykset

- Luodaan edellytykset väestön lisääntymiselle pitkän aikavälin vähenemisen sijaan
- Korostetaan markkinoinnissa ainutlaatuisuutta, historiallista kerroksellisuutta ja monimuotoisuutta

Matalalla roikkuva

2.3

Lapsiperheitä houkuttelevien toimintojen määrää lisätään.

Ydinkeskusta muuttuu niin perhematkailukohteeksi kuin lapsiperheitä houkuttelevaksi asuinpaikaksi. Etätyö ja -opiskelu luovat mahdollisuuksia muuttaa keskustaan kauempaakin.

Keskustasta luodaan vetovoimaisempi vierailukohde panostamalla julkisen tilan leikittävyyteen, lapsiperheille suunnattuihin palveluihin ja tapahtumiin sekä perhemajoitukseen.

Kanalinrannan ja Kanalin itäosan puistot sekä Meritori kausitoimintoineen ovat erinomaisia paikkoja lisätä leikkisyyttä julkisissa tiloissa. Tarvontorin kortteliin sijoitetaan sisäleikkipuisto.

Onnistumisen edellytykset

- Riittävä pysäköinti keskustassa -> tutkitaan rakenteellisen pysäköinnin edellytykset
- Palveluiden kysynnän ja sopivien sijaintien huolellinen kartoitus
- Pitkäjänteinen kehittäminen ja korkea kunnianhimo

Suuri vaikutus

3.1

Rauman mainetta yritteliäänä ja innovatiivisena kaupunkina vahvistetaan luomalla puitteet yrittäjien, teollisuuden ja oppilaitosten verkostoitumiseen.

Rauman vahvojen teollisuuden- ja koulutusalojen yhteistyötä tiivistetään ja opiskelijat kytketään nykyistä vahvemmin yrityksiin. Rauma profiloidaan parhaana opinnoista töihin -kaupunkina, jossa osaajat ja työpaikat kohtaavat.

Rauman mainetta elävänä, yritteliäänä ja innovatiivisena kaupunkina vahvistetaan yhteistyöllä ja verkostoitumisella. Vahva maine hyödyttää nykyisiä yrityksiä ja houkuttelee Raumalle uusia yrityksiä, osaajia ja asukkaita. Merenkulun tuoma kansainvälisyys on Rauman historiallinen vahvuus. Se voi auttaa Raumaa tässäkin.

Onnistumisen edellytykset

- Sujuvammat ja ennakoitavat toimintatavat viranomaisten kanssa yrittämisen eri tilanteisiin
- Koordinointitaho ja selkeät roolitukset, jatkuvuuteen panostaminen
- Seudullinen yhteistyö ja rahoitus

Nopea tulos

3.2

Vanhan Rauman itäpuolta vahvistetaan taiteen ja historian keskittymänä.

Vanhan Rauman pääkadut kohtaavat Hauenguanon aukiolla. Rauman taidemuseon, kotimuseo Marelan ja Kirstin muodostaman kokonaisuuden selkeällä profiloinnilla tavoitellaan vilkkauden jatkumista kaupalliselta länsilaidalta itäpuolelle aukion läheisyyteen.

Taiteen ja historian keskittymään voisi sijoittua uusia galleorioita, ateljeetiloja, residenssitoimintaa ja uusia museoita esimerkiksi yhteistyössä Raumalaisten säätiöiden kanssa. Ennakkoluulottoman taidekaupungin paikka on Suomessa otettavissa.

Onnistumisen edellytykset

- Kiinteistönomistajien, säätiöiden, yrittäjien, oppilaitosten ja kaupungin yhteistyö, tavoitteenasetanta rahoitukselle
- Kansainväliset museotoimijat ja toimintatavat harkintaan
- Matkailun lisäys: junaliikenteen vaikutusten ulosmittaus, merireittiliikenteen mahdollisuuksien tutkiminen

Matalalla roikkuva

3.3

Keskustan tapahtumiin kannustetaan ja niiden monipuoliseen viestintään panostetaan entisestään.

Tapahtumallisuutta monipuolistetaan ja laajennetaan tasaisemmaksi ympäri vuotta. Suurten festivaalien lisäksi kalenteria rikastuttavat kaupunkilaisten omaehtoiset tapahtumat.

Raumalla luodaan positio merentutkimuksen, meriteknologian ja merten hyvinvoinnin kansainväliselle foorumille - Merten Davosille. Palvelupolku, konferenssitilat, merielämykset ja majoitus kehitetään tukemaan korkeatasoista tapahtumaa. Maineen ohella kasvatetaan elämystaloutta.

Onnistumisen edellytykset

- Neuvonta, sujuvat toimintatavat, tilatarjonta ja viestintä auttamaan niin elämystaloutta kuin omaehtoista toimintaa
- Satsaukset matkailun ja majoituksen infraan
- Kirkas tavoite merellisen kaupungin kansainvälisestä tapahtumasta

Suuri vaikutus

4.1

Nortamonkadusta ja reitistä junaseisakkeelle luodaan keskustan osa-alueita, toimintoja ja joukkoliikennettä yhdistävä puistokatu.

Sujuvan ja kaupunkitilallisesti miellyttävän reitistön kehittäminen junaseisakkeelle on laaja kokonaisuus, ja toimenpiteiden terävintä kärkeä. Samalla keskustan poikki kulkevat pyörätiet ovat matalalla roikkuva osakokonaisuus, jonka toteuttamiseen voi tarttua, vaikka isot linjat vaatisivat enemmän aikaa ja yhteistyötä.

Keskustan poikkikulku kevyelle liikenteelle tehdään turvalliseksi ja sykähdyttäväksi. Täydentävä rakentaminen sekä julkisen tilan parannukset selkeyttävät ympäristöä. Osana kokonaiskuvaa on ratkaistava katujen ahtaus eri kulkumuodoille, Leikarinpolun auto- ja rekkaliikenteen hallitsema ympäristö ja radanvarren kauppojen huoli pysäköinnin järjestelyistä.

Onnistumisen edellytykset

- Junaseisakkeen ympäristön suunnittelussa maankunta-rajat ylittävä keskustelu länsirannikon ratayhteydestä
- Yhteistyö radanvarren maanomistajien kanssa
- Tulevaisuuteen katsovat, motivoivat ja taloudellisesti realistiset perustelut paikan kehittämiseen

Matalalla roikkuva

4.2

Yhteyksiä Vanhan Rauman ja Kanalin välillä kehitetään kutsuvammiksi.

Vanhan Rauman ja ympäröivän keskustan välisiä epäjatkuvuuskohtia esimerkiksi Kuninkaankadun ja Valtakadun sekä Kauppakadun ja Kalliokadun välillä ratkotaan monipuolisesti istutuksin, katujen ja pysäköinnin järjestelyin, tarjoamalla tilaa terasseille sekä kannustamalla kaupunkikuvassa näkyvien kortteli-pihojen muutoksiin.

Toimenpidekokonaisuus parantaa keskustan suunnistettavuutta ja vahvistaa kaupallisen keskustan toiminnallista jatkumoa. Vanhan Rauman katujen tunnelmaa jatketaan Nortamonkadulle asti ja junaseisakkeen suuntaan.

Onnistumisen edellytykset

- Kiinteistön- ja maanomistajien sekä kaupungin yhteistyö
- Hankalissa kohdissa kevyet kokeilut ja palautteen kerääminen ennen pysyvämpää muutosta
- Kannustimena esimerkiksi liikkeiden ulko-oleskelualueet liiketoiminnalle

Nopea tulos

4.3

Merellisen kaupunkireitin kulkuyhteyksien laatua kohennetaan.

Kävelyn ja pyöräilyn reiteistä kootaan merellinen, rengasmainen jalankulku- ja pyöräilyreitti, joka yhdistää ydinkeskustan ranta-alueisiin ja jonka varrella sijaitsevat monenlaiset kohteet. Kehä palvelee osana arjen asiointimatkoja, mutta erityisesti vapaa-ajan liikkumista ja kuntoilua.

Reitistä tehdään laadultaan yhtenäinen, jatkuva, kokemuksellinen, vehreä ja selkeä kokonaisuus joka opastetaan hyvin. Toimenpide on osa laajempaa kulttuurin muutosta - mökeillä, omilla pihoilla ja veneillä viihtyvät raumalaiset voivat jatkossa nauttia liikkumisesta myös keskustassa. Reitillä huomioidaan ikääntyvä väestö.

Onnistumisen edellytykset

- Pyöräilykokemuksen kartoittaminen suunnittelun pohjaksi
- Kaupunkireitin toiminnat ja reittiin liittyvät tempaukset avuksi, opastamiseen erityisosaamista
- Kokemukselliseen kokonaisuuteen synergiaa etappien välillä - liikunta- ja luontotoimijat sekä taiteilijat mukaan

Suuri vaikutus

5.1

Keskustaan laaditaan ja toteutetaan uudistavan suunnittelun periaatteita noudattava viheralueohjelma.

Uudistavassa vihrealueohjelmassa määritellään, mitä viher-verkosto keskustassa tarkoittaa. Ohjelmassa sekä tonteille että julkisille alueille asetetaan tavoitetaso ja mittarit latvuspeittävyy-delle ja lajiston monimuotoisuudelle - näihin tekoihin ohjaa myös ennallistamisasetus.

Hankkeissa edellytetään kotimaisia luonnonvaraisia lajeja. Yrityksille valmistellaan malli, joka helpottaa investointia luonto-arvojen kompensaatioon. Raumalla on edellytykset rakentaa myös uusi foorumi luontopositiiviselle yritystoiminnalle, ja tukea ymmärryksen lisääntymistä hyvällä viestinnällä.

Onnistumisen edellytykset

- Julkisten alueiden ja tonttivihreän yhteysmahdollisuuk-sien tunnistaminen ja suunnittelu selkeämmin yhdessä
- Asennemuutos: villimpi luonto osana kaupunkikuvaa, uudisrakentamisen yhteydessä puuston säästäminen
- Viranomaisten tiivis vuoropuhelu suunnittelussa

Matalalla roikkuva

5.2

Keskustaan laaditaan ja toteutetaan hulevesiohjelma. Hulevesipainanteista, ojista ja uomista luodaan keskustaa toiminnallisesti, esteettisesti ja lajistollisesti rikastuttavia elementtejä.

Asenneilmapiiri vaikuttaa merkittävästi hulevesiratkaisujen hyväksymiseen. Konkreettiset, havainnolliset perustelut auttavat hahmottamaan ratkaisujen merkityksen. Ohjelmassa määritel-lään laadulliset ja määrälliset tavoitteet hulevesien käsittelylle ja lisääntyviin meritulviin varautumiselle. Niiden yhteydessä suunni-tellaan virkistyskäyttöä, kaupunkiluonnon monimuotoisuutta ja luonnosta oppimista.

Kappelinsalmelta laajennetaan ”vesikehää” Luoteisväylää pitkin kohti Vanhaa Raumaa. Keskustan laajoilla päällystetyillä alueilla on suuri vaikutus hulevesiin: niillä harkitaan läpäiseviä pintoja.

Onnistumisen edellytykset

- Resursointi riittävään asiantuntijuuteen kaupungilla, ja opit muista kaupungeista
- Hulevesimaksut rahoittamaan toteutusta
- Yhteistyö Rauman Veden kanssa ja suunnittelussa riittä-vät tilavaraukset vesien luonnomukaiselle käsittelylle

Suuri vaikutus

5.3

Merellisestä kaupunkireitistä kehitetään monimuotoinen viherkehä.

Merellinen kaupunkireitti on paitsi kulkuyhteys myös viheryhteys, ja toimenpiteiden terävintä kärkeä. Vehreys reitin varrella tekee reitin virkistävämmäksi ja samalla vahvemmaksi ekologiseksi yhteydeksi. Viherkehän eri osuuksien suunnittelussa vaiheistus on tärkeää. Katualueilla tutkitaan mahdollisuudet saada tilaa katuvihreälle.

Merkittävä, monimuotoinen osa reittiä on Kappelinsalmen muuttaminen biodiversiteettipuistoksi, jossa pilotoidaan luonnon-mukaisia tapoja, kuten fytoremediaatiota, pilaantuneiden maape-rien puhdistamiseen.

Onnistumisen edellytykset

- Raumalaiset mukaan vehreän kehän suunnitteluun - asukkaat ovat oman lähiympäristönsä asiantuntijoita
- Kansalaishavainnosta lähtenyt Raumanjoen elvyttäminen on onnistuminen - tarinat osaksi muutoksen viestintää
- Ratkaisujen tutkiminen rohkeasti pilottien kautta

Toimenpiteet ja niiden järjestys

Viitteellinen aikajärjestys mukailee verkostoryhmän arviota toimenpiteiden kiirellisyydestä.

2026 2050

3.3

Keskustan tapahtumiin kannustetaan ja niiden monipuoliseen viestintään panostetaan entisestään.

4.2

Yhteyksiä Vanhan Rauman ja Kanalin välillä kehitetään kutsuvammiksi.

1.1

Tarvontorin hybridikortteliin avataan raumalaisen koulutus- ja yritysyhteistyön työ- ja näyttelytila.

2.2

Uusi asuminen Rauman keskusta-alueilla keskitetään ydinkeskustaan.

5.3

Merellisestä kaupunkireitistä on kehittynyt monimuotoinen viherkehä.

2.3

Keskustassa on enemmän lapsiperheitä houkuttelevia toimintoja.

4.3

Merellisen kaupunkireitin laatua on kohennettu.

5.1

Uudistavan suunnittelun periaatteita noudattava viheralueohjelma alkaa toteutua.

4.1

Nortamonkadusta ja reitistä junaseisakkeelle on luotu keskustan osa-alueita, toimintoja ja asemia yhdistävä puistokatu.

5.2

Keskustan hulevesi- ja meritulvaohjelma on toteutunut. Hulevesipainanteet, ojat ja uomat ovat keskustaa rikastuttavia elementtejä.

1.2

Vanhan Rauman liiketilakorttelien käyttö on monipuolisempaa ja sisäpihat ovat elävämpiä.

3.1

Yrittäjien, teollisuuden ja oppilaitosten verkosto vahvistaa Rauman mainetta yritteliäänä ja innovatiivisena kaupunkina.

2.1

Keskusta-alueen täydennysrakentamisen kokonaissuunnitelmaa aletaan toteuttamaan.

3.2

Vanhan Rauman itäpuoli on vahvistunut taiteen ja historian keskittymänä.

1.3

Kanalin mutkan eri puolista on muodostettu Meritori, jossa on tilaa eri sesonkien kausitoiminnalle. Kävelyn olosuhteet sen ympärillä ovat parantuneet.

Kaikki kannelle! -henki

Keskustavisio tulee todeksi yhteistyöllä. Jaettu omistajuus tavoitteista ja toimenpiteistä sekä kokeilukulttuurin vahvistaminen ovat avainasemassa, kun Raumaa navigoidaan kohti kukoistavaa tulevaisuutta.

Rauman keskustavision toimenpideohjelma on laaja, ja se sisältää lukuisia tekoja, jotka edellyttävät monipuolista osaamista. Tästä seuraa se, että keskustavision toteuttajajoukon on oltava monipuolinen: mukaan tarvitaan eri toimijoita kaupungin organisaatiosta yrityksiin, yhdistyksiin ja yksittäisiin kaupunkilaisiin.

Tavoitteiden saavuttaminen ei siis ole yksin kaupungin vastuulla, vaan edellyttää kirjaimellisesti kaikkia. Yhteisen suunnan ja tahtotilan löytäminen on jo itsessään haastavaa. Vaikeuskerrointa lisää se, että muutos vie vuosikymmeniä, eikä matka tavoitetilaan välttämättä kulje suorinta reittiä.

Tarvitaan siis välivaiheita: lyhyitä etappeja, joissa ideoita voidaan testata ja oppien pohjalta suunnitelmia tarkentaa. Näin Rauman eri toimijat pääsevät tutustumaan toisiinsa ja kehittämään yhteistyötä ennen työläimpiä ponnistuksia.

Siksi keskustavision toteuttamisen kaksi kulmakiveä ovat jaettu omistajuus ja kokeilukulttuuri: ensimmäinen varmistaa, että muutos tehdään yhdessä, jälkimmäinen sen, että eteneminen on ketterää ja käytännönläheistä.

Jaettu omistajuus kehittämisen lähtökohtana

Kaupungin elinvoima lähtee ihmisistä. Itsestäänselvyys, joka ei kuitenkaan ole aina itsestäänselvää. Kukoistuksen puhuri voimistuu, kun innostuneet ja toimeliaat ihmiset löytävät toisensa ja puhaltavat samaan suuntaan.

Rauma on aikaansaajien kaupunki. Kyky tehdä päätöksiä ja panna ne toimeen on raumalainen vahvuus, jonka ansiosta kaupunki on pysynyt elinvoimaisena haastavissakin vaiheissa. Tästä perinnöstä on hyvä ponnistaa uusiin yhteistyön muotoihin.

Keskustavision toteuttamisen ytimessä on ajatus jaetusta omistajuudesta. Tällä ei tarkoiteta kirjaimellista omistamista – esimerkiksi kiinteistöjen tai jonkin tapahtumakonseptin – vaan tavoitteiden yhteismäärittelyä ja toimenpiteiden yhteissuunnittelua kaikkien osallistuvien tahojen resurssit tunnistamalla.

Raumalla on useita yhteistyöverkostoja, jotka toimivat hyvin ja tukevat myös oman toimintakenttänsä ulkopuolista kehittämistä. Niiden aktivointi osaksi keskustavision toteuttamisvoimia on olennaista onnistumisen kannalta. Samaan aikaan on tärkeää käydä avointa keskustelua siitä, tavoittavatko olemassa olevat rakenteet riittävän hyvin kaikki ne tahot, joilla voisi olla kykyä antaa panosta keskustan kehittämiseen, ja tarvitaanko myös yhteistyön rakenteiden kehittämistä.

Jaetussa omistajuudessa kaupungin organisaatio toimii kokoonkutsujana ja fasilitoijana. Tämä edellyttää kaupungilta vuorovaikutteisuuteen sitoutumista ja aktiivista viestintää eri sidosryhmien suuntaan. Molemmista on saatu hyviä kokemuksia keskustavision laatimisen aikana. Prosessin vuorovaikutteisuus toimi jo itsessään eräänlaisena jaetun omistajuuden pilottina. Työpajat, Tulevaisuusfestivaali ja muut keskustavisiotyön aikana testatut menetelmät voivat palvella jatkossa sekä yhteistyön alustoina että viestinnän työkaluina.

Kokeilukulttuuri toimintatapana ja asenteena

Kokeilut eivät ole ”vain” kokeiluja. Ne voi nähdä pikemmin kaupunkikehittämisen laboratorioina, joissa ratkaisuja voidaan testata ennen pitkäkestoiseen suunnitteluun sitoutumista. Kaupunkisuunnittelussa tavoitteellisista kokeiluista käytetään ilmaisua taktinen urbanismi, joka kuvaa hyvin kokeilun luonnetta strategista suunnittelua kevyempänä ja nopeampana toimintana. Parhaimmillaan kokeiluista voidaan saada kokemuksia, jotka auttavat välttämään isojen hankkeiden sudenkuoppia ja resurssien haaskaamista.

Kokeilut ovat myös paras työkalu yhteistyön rakentamiseen ja yhteiseen omistajuuteen innostamiseen. Laajojen työryhmien sijaan eri kohteille voidaan osoittaa tiiviit ”nyrkit”, jotka pystyvät paitsi suunnittelemaan toimenpiteitä joustavammin myös löytämään helpommin ketterät toteutusmallit. Pienempien mutta voimautettujen työryhmien kautta kaupunki kehittyy aidosti alhaalta ylös. **Visio lähtee toteutumaan yksi käytännön teko kerrallaan.**

Esimerkkejä kokeiluun soveltuvista kohteista ja ohjelmista

Tarvontori

Mahdollinen kokeilukenttä uusille kaupunkikehittämisen malleille

Kanalin alue

Erityisen kiinnostava erilaisten tapahtumien kautta saataviin kokemuksiin ja niiden pohjalta etenevään suunnitteluun

Osallistuva budjetointi tai muu kevytrahoitus

Mahdollinen pysyvä yhdessä tekemisen malli

Vanhan Rauman kulttuuriklusteri

Museoiden ja yrittäjien yhteinen kehittämiskohde

Meritorin toiminnallisuus

Fokusalue “nyrkille” eli tiiviille työryhmälle. Muita “nyrkkejä” voidaan rakentaa esimerkiksi Vanhan Rauman ympärivuotisille tapahtumille, merellisille palveluille, saavutettavuudelle jne.

Oppeja muista kaupungeista

Mikä voisi olla mahdollista Raumalle? Sen näkemiseen auttavat esimerkit verrokkikaupungeista eli mikä on ollut mahdollista muille.

Kaupungit kisaavat keskenään osaajista, investoinneista, asukkaista ja huomiosta. Nykytodellisuudessa kilpailu ei rajoitu vain omaan maahan. Isot investoinnit hakeutuvat sinne, missä liiketoiminnalle on parhaat edellytykset. Samaa huippuammattilaista saattavat kosiskella kotimaan kaupungit mutta myös etäämmällä olevat paikkakunnat. Matkailijoille maailma on entistä avarampi ja uusille kiinnostaville kohteille on kasvava tarve.

Kansainvälisessä tarkastelussa voidaan löytää monia esimerkkejä kaupungeista, jotka ovat onnistuneet kovenevassa kisassa ja löytäneet tien kukoistukseen. Menestys ei aina löydy helpointa polkua. Joissain kaupungeissa uusi alku on raivattu pakon edessä, kun merkittävä työllistäjä on äkisti päättänyt muuttaa pois.

Toisissa hiipumiseen on havahduttu vasta, kun mahdollisuudet esimerkiksi nuorille ovat pikkuhiljaa vähentyneet.

Kaupunkien muutostarinat sisältävät toisinaan epäuskottaviltakin tuntuvia käänteitä. Se, mistä kaupunki tunnetaan tänään, saattaa olla lähes vastakkainen menneisyyden mielikuviin verrattuna. Alankomaiden Eindhovenissa teollisuusjätti Philipsin suljettua tehtaansa kaupunki olisi voinut kuihtua, mutta se onnistui kääntämään tilanteen luovien alojen ja korkeateknologian avulla yhdeksi mantereen kiinnostavimmista innovaatiokeskuksista. Norjan öljypääkaupunki Stavanger taas on onnistunut monipuolistamaan elinkeinorakennettaan ja tullut tunnetuksi myös Michelin-tason ravintolakulttuuristaan.

Feeniks-lintutarinat ovat innostavia ja sisältävät myös hyödyllisiä oppeja. Samalla on kuitenkin syytä muistaa, ettei myönteinen käänne tapahdu itsestään: kutakin myönteistä tarinaa kohden on lukuisia esimerkkejä kaupungeista, joille muutos on käynyt liian haastavaksi ja elinvoima on ehtynyt.

Miten verrokkeja on valittu

Vaikka kaupungit ovat keskenään sukulaisia, on jokainen kaupunki lopulta omanlaisensa. Mikä toimii yhdessä kaupungissa, ei ole suoraan kopioitavissa toiseen. Suorien ratkaisujen sijaan mielekkäämpää on etsiä esimerkkejä, joissa selkeät valinnat ja johdonmukaisuus niiden toteutuksessa ovat auttaneet kaupunkia uudistumaan onnistuneesti.

Joskus kaukaa näkee lähelle jopa paremmin. Siksi verrokkeja kannattaa katsoa paitsi lähiseudulta myös maan rajojen ulkopuolelta. Rauman ominaispiirteet ovat ainutlaatuisen raumalaisia. Muilta kaupungeilta voi saada kiritystä siihen, miten niistä saadaan entistä enemmän irti.

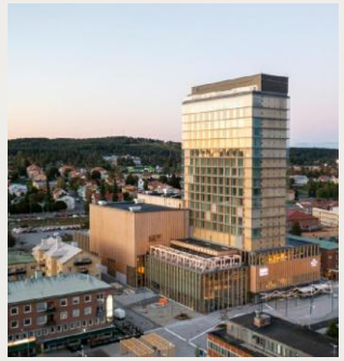
Verrokkikaupungit sijaitsevat eri puolilta Eurooppaa, ja niitä tarkastellaan neljästä eri näkökulmasta, joista kukin on sekä historian että nykyisyyden näkökulmasta Raumalle tärkeä: kulttuuriperintö luovuuden lähteenä, uudistuvat teollisuuspaikat, kestävän kehityksen pioneerit sekä tapahtumilla tunnetuksi tulleet kaupungit.

Freiburg

Horsens

Skellefteå

Łódź

Hay-On-Wye

Tours

Tallinna

Tilburg

A. Kulttuuriperintö luovuuden lähteenä

Kulttuurihistoria on yksi Rauman vahvuuksista: kaupungilla on peräti kaksi UNESCO-maailmanperintökohdetta. Rauma ei tavoittele samanlaisia matkailijamassoja kuin maailman suosituimmat kulttuurikaupungit, mutta niistä voi silti oppia: miten matkailua voidaan lisätä kestävästi, miten kulttuurihistoriasta saadaan enemmän irti, ja miten upea perintö voisi inspiroida jotain uutta.

Tallinna, Viro

Asukasluku: n. 440 000

Erityistä: UNESCO City of Music -status, keskiaikainen UNESCO-maailmanperintökeskusta

Tallinna on tänä päivänä tunnettu paitsi keskiaikaisesta UNESCO-maailmanperintökeskustastaan myös vilkkaan kulttuurielämän keskuksena. Tallinnan kuuluisa Laululava vetää puoleensa maailmaa kiertäviä huippuartisteja. Kulttuuriperintö ei ole Tallinnassa vain museoitava menneisyys, vaan rakentaa ylpeyttä kotikaupungista. Ylpeys näkyy uudistusvoimana: vanhaa teollisuusrakennuskantaa korjataan oivaltavasti uusiokäyttöön ja uudisrakentamisessa tehdään rohkeita kokeiluja. Esimerkki tästä on vuonna 2027 aukeava luonnontieteellinen museo Taru, jonka toteutus seuraa kestävän kehityksen periaatteita tinkimättömästi.

Tours, Ranska

Asukasluku: n. 140 000 (kaupunki), n. 370 000 (seutukunta)

Erityistä: linnojen kaupunki, huippunopea TGV-yhteys Pariisiin

Loire-joen varrella oleva Tours on kuuluisa satumaisista, niin ikään UNESCO-suojelluista linnoistaan, jotka houkuttavat kaupunkiin vuosittain yli neljä miljoonaa yöpyjää ja miljoonia päiväretkeilijöitä. Alueen vetovoimasta todistavat myös monet käsityöläiset, taiteilijat ja tapahtumajärjestäjät. Toursin läpi kulkeva TGV-junayhteys tuo kaupungin runsaan tunnin päähän Pariisista, minkä ansiosta Toursista on tullut suosittu asuinpaikka pendelöijille, jotka työskentelevät Pariisissa mutta haluavat asua pääkaupunkia väljemmin ja edullisemmin.

Mitä Rauma voi oppia

Kulttuurihistoriallinen perintö kannattaa yhdistää rohkeaan uudisrakentamiseen ja tapahtumatarjontaan. Perinnön vaalimisen lisäksi on herätettävä ylpeyttä, joka rohkaisee uudistumaan. Myös saavutettavuus, kuten nopeat liikenneyhteydet, voi antaa historialliselle kaupungille uuden roolin pendelöinnin ja liikkuvan työn aikana.

B. Uudistuvat teollisuuspaikat

Raumalla on pitkä historia teollisuuskaupunkina, eikä teollisuuden vaikutus ole lähitulevaisuudessa hiipumassa – pikemmin päinvastoin esimerkiksi meriteollisuuden näkymien perusteella. Samalla Rauma hakee keinoja monipuolistaa elinkeinorakennetta vahvistaakseen kaupungin resilienssiä.

Tilburg, Alankomaat

Asukasluku: n. 230 000

Erityistä: entinen Euroopan tekstiiliteollisuuden keskus, LocHal-kirjasto

Tilburg oli yksi Alankomaiden ja koko Euroopan tekstiiliteollisuuden keskuksia 1800-luvun lopulla, huippuaikoinaan noin 145 villakehräämön kaupunki. Romahdus tapahtui nopeasti teollistumisen edettyä, eikä 1960-luvulle tultaessa jäljellä ollut kuin rippeitä. Tilburg lähti uudistumisen tielle ns. sosiaalisella pääomalla eli ihmisten kohtaamisia ja yhteistyötä edistävillä paikoilla. Näkyvin esimerkki tästä on LocHal: entinen veturihalli rautatiealueella muutettiin palkituksi julkiseksi kirjastoksi ja kohtaamispaikaksi, joka valittiin vuonna 2020 Alankomaiden parhaaksi kirjastoksi. Kaupungissa on myös useita innovaatiohubeja, joissa yritykset ja yliopistotutkijat kehittävät kiertotalousratkaisuja muun muassa tekstiiliteollisuuden ympäristötaakkaan.

Łódź , Puola

Asukasluku: n. 640 000

Erityistä: Puolan neljänneksi suurin kaupunki, entinen "alusvaatepääkaupunki"

Łódź oli toinen eurooppalainen tekstiiliteollisuuden keskus, jota kutsuttiin mm. Puolan alusvaatepääkaupungiksi 1800- ja 1900-luvun vaihteessa. Tehtaiden hiljennyttyä Łódź on löytänyt uuden identiteetin luovuuden ja kaupunkikulttuurin keskuksena. Kaupungin elokuvakoulusta on valmistunut lukuisia Euroopan eturivin elokuvantekijöitä, vanhoissa teollisuusrakennuksissa toimii luovien alojen yrityskeskittymiä, ja Łódź Move on Puolan suurin valofestivaali.

Mitä Rauma voi oppia

Elinkeinorakenteen monipuolistaminen kannattaa aloittaa ajoissa, ennen kuin siihen ajaudutaan pakon edessä. Sosiaalinen pääoma tarvitsee kohtaamispaikkoja, joissa yritykset, tutkijat ja luovat alat verkostoituvat. Tällainen verkostoituminen voi synnyttää uusia toimialoja vanhan teollisuusperinnön päälle.

C. Kestävän kehityksen pioneerit

Kestävä kehitys ei ole enää kaupungeille vaihtoehto vaan kehittämisen lähtökohta. Suurin osa maailman väestöstä asuu kaupungeissa, joten myös suurimmat haasteet, kuten ilmastokriisi, ratkaistaan pitkälti kaupungeissa. Kestävä siirtymä tarjoaa yrityksille mahdollisuuksia uudenlaiseen liiketoimintaan ja kaupungeille keinoja kehittää kaupunkiympäristöä miellyttävämmäksi.

Freiburg, Saksa

Asukasluku: n. 232 000

Erityistä: Euroopan tunnetuimpia kestävän kehityksen edelläkävijöitä

Freiburgin kaupunki Saksan ja Ranskan rajan tuntumassa on kestävän kehityksen edelläkävijöitä koko maailmassa. Johdonmukaisuus julkisen liikenteen kehittämisessä ja kaupunkikuvan vehreyttämisessä on tuonut kaupungille mainetta ja lukuisia palkintoja. Keskeinen ratkaisu oli tehdä entisestä sotilastukikohta-alueesta, Vaubanista, vihreän urbanismin koealue: tyhjiksi jääneet talot houkuttivat talonvaltaajia, joiden sinnikkyys sai kaupungin näkemään ruohonjuuritason keksiläisyydessä mahdollisuuksia. Vaubania on sittemmin kehitetty ryhmärakentamalla ja eri ihmisryhmiä aktiivisesti osallistamalla.

Skellefteå, Ruotsi

Asukasluku: n. 75 000 (kunta)

Erityistä: yksi maailman korkeimmista puurakennuksista

Skellefteålla ja Raumalla on useita yhtäläisyyksiä: molemmat ovat väestöluvultaan pieniä, molemmissa on merkittävää teollisuutta, ja molemmat ovat tuottaneet useita huipputason jääkiekkoilijoita. Kestävän kehityksen periaatteet ovat ohjanneet Skellefteån kehittämistä jo pitkään, ja sinnikäs työ erityisesti kestävän matkailun puolesta on tuonut kaupungille kansainvälistä tunnustusta. Symbolina sitoutumiselleen Skellefteå rakennutti kaupunkiin uuden kulttuurikeskuksen, joka 20-kerroksisena on yksi maailman korkeimmista puurakennuksista.

Mitä Rauma voi oppia

Kestävä kehitys kannattaa tehdä näkyväksi konkreettisilla, rohkeilla kokeiluilla – oli kyse sitten vanhan alueen antamisesta kokeilukäyttöön tai symbolisesta lippulaivahankkeesta. Pienikin kaupunki voi profiloitua kansainvälisesti tunnustetuksi kestävyyden edelläkävijäksi näkyvällä maamerkillä.

D. Tapahtumilla tunnetuksi tulleet

Tapahtumat ovat yksi tehokkaimmista tavoista lisätä kaupungin tunnettuutta. Tämä selittää sen, miksi kaupungit kilpailevat kiihkeästi niin olympialaisista kuin kulttuuripääkaupunkititteleistä. Vaikka digitaalisuus valtaa alaa niin työnteon kuin vapaa-ajan ympäristönä, fyysinen ympäristö ja aitoja kohtaamisia mahdollistavat tapahtumat pitävät pintansa.

Horsens, Tanska

Asukasluku: n. 99 000 (kunta)

Erityistä: entinen vankila, nyt konferenssi- ja konserttikeskus

Horsensin kaupunki Tanskan Jutlandissa oli pitkään tunnettu vankilastaan – 1800-luvun puolivälissä rakennetulla vankilalla on kyseenalainen kunnia olla viimeinen, jossa toteutettiin kuolemanrangaistuksia. Rakennuksen käyttö vankilana päättyi 2000-luvun alussa, jonka jälkeen siitä tuli maailman suurin vankeinhoitoa esittelevä museo. Avaintekijäksi kaupungin uudistumisessa on muodostunut vankilan hyödyntäminen konferenssi- ja konserttikeskuksena: Horsensin FÆNGSLETissa ovat esiintyneet muun muassa Madonna, The Rolling Stones ja Metallica.

Hay-On-Wye, Iso-Britannia

Asukasluku: n. 1 700

Erityistä: ”kirjojen kaupunki”, maailmankuulu kirjallisuusfestivaali

Walesissa sijaitseva Hay-on-Wye on piskuinen kaupunki, jonka tuhatvuotinen historia näkyy kaupunkikuvassa ikiaikaisissa kivirakennuksissa. Ne yksin eivät kuitenkaan selitä kaupungin nykyistä tunnettuutta: vuosikymmenten runsas kirjakauppatarjonta toi Haylle maineen ”kirjojen kaupunkina”, ja vuonna 1988 perustettu kirjallisuusfestivaali teki siitä maailmankuulun. Joka vuosi 11-päiväinen festivaali – Yhdysvaltain entisen presidentin Bill Clintonin sanoin ”mielen Woodstock” – kerää maailman tunnetuimmat kirjailijat ja ajattelijat jakamaan tuotoksiaan 250 000 kuulijalle.

Mitä Rauma voi oppia

Yksi vahva, omaperäinen nimikkotapahtuma tai -konsepti voi tehdä pienestäkin kaupungista kansainvälisesti tunnetun. Uudet käyttötarkoitukset voivat tehdä olemassa olevasta, ristiriitaisiakin tuntemuksia herättävästä rakennuskannasta tai alueesta vetovoimatekijän.

Keskustakompassi

Vuoteen 2050 on pitkä matka. Yhdessä laadittu Keskustakompassi auttaa seuraamaan, ollaanko oikealla kurssilla.

Keskustakompassi tekee vision pitkän aikavälin tavoitteet seurattaviksi. Koska visiota toteuttavat monet eri tahot, myös sen seurantaan tarvitaan yhteinen mittaristo. Kriteerit ja seurannan tavat määritellään yhteistyössä Rauman keskustan eri toimijoiden ja sidosryhmien kanssa. Näin mittareista tulee aidosti jaettuja ja niiden äärellä kurssia voidaan tarvittaessa yhdessä korjata.

Seuraavalla aukeamalla esitetyt mittarit ovat ehdotuksia, joiden tarkoituksena on avata keskustelua siitä, mitä onnistuminen konkreettisesti tarkoittaa kunkin tavoitteen kohdalla.

Osa ehdotetuista mittareista on tilastollisesti seurattavia indikaattoreita, osa taas kaupunkikuvassa ja ihmisten kokemuksissa havaittavia muutoksia. Mitä moninaisempia mittauksen kohteita pystytään löytämään, sitä useampi taho voi osallistua seurantaan.

Kompassi ei kerro etukäteen, millaisia käänteitä matkalla tulee eteen. Kun Rauman keskusta kehittyy, muuttuvat myös haasteet ja tavoitteet. Keskustakompassin koordinaatteja tulee siksi voida muuttaa ilman, että yhteinen suunta katoaa. **Mittaristoa arvioidaan ja tarkennetaan vuosien varrella osana vision seurantaa.**

Vuoteen 2050 mennessä matkalle mahtuu monta käännettä, yllätystä, oikaisua, kiertoreittiä ja uutta löytöä. Yhteinen suunta ja tahtotila kuitenkin pysyy. Rauman keskustavisio ei ole päätepiste jossain tulevaisuudessa vaan päätös lähteä sitä kohti yhteiselle matkalle.

Matka alkaa nyt.

Ehdotuksia Keskustakompassin mittareiksi

1

Monipuoliset elinkeinot ja osaajien keskusta

- Tilojen vuokrausaste ja vuokrataso
- Vanhassa Raumassa toimivien yritysten määrä
- Aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten suhde keskustassa
- Keskustan työpaikkojen määrä ja kehitys
- Yhteisöllisten työ-, opiskelu- ja etätyötilojen määrä ja käyttöaste
- Opiskelijoiden määrä Raumalla, valmistuneiden sijoittuminen Rauman seudulle sekä yritysten ja oppilaitosten yhteisten hankkeiden ja tapahtumien määrä

2

Kaunis arki ja elämän laatu

- Keskustan asukasmäärä ja sen kehitys
- Lasten ja lapsiperheiden määrä keskustassa
- Uusien asuntojen määrä ja asumisen hallintamuotojen monipuolisuus
- Lasten ja nuorten harrastus-, leikki- ja oleskelupaikkojen määrä keskustassa
- Yhdenvertaisuuden vahvistuminen kaupunkitilassa: esim. penkkien määrän lisääntyminen, julkisten wc-tilojen tiheys, leikkipaikat myös liikuntaesteisille lapsille
- Koettu viihtyisyys, yhteisöllisyys ja asukastyytyväisyys keskustassa
- Uudis- ja täydennysrakentamisen koettu ja arvioitu arkkitehtoninen laatu

3

Elävä kulttuuriperintö, luovuus ja maine

- Uuteen käyttöön otettujen ja rakennussuojelua edistävien kohteiden määrä
- Taiteen, kulttuurin ja luovien alojen toimijoiden määrä keskustassa
- Residenssiohjelmien hakijamäärä ja kansainvälisyys
- Yöpyvien matkailijoiden määrä, erityisesti kansainvälisten matkailijoiden
- Ympärivuotisten ja uusien kulttuuritapahtumien määrä, avaukset, yhteisölähtöiset, katutaide, yllätykset kaupunkitilassa
- Mediaosumien kasvu sosiaalisessa mediassa sekä tekoälyn kautta leviävät tarinat Raumasta, näkyvyys ja tunnettuus kotimaisessa ja kansainvälisessä mediassa

4

Sujuvat yhteydet merellisessä keskustassa

- Tyytyväisyys keskustan joukkoliikenteeseen ja matkaketjujen sujuvuuteen
- Kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuus, erityisesti lasten ja nuorten parissa
- Keskustan koettu saavutettavuus, esteettömyys ja turvallisuus
- Merellisen kaupunkireitin käyttö ja merikeskustan kävijämäärät
- Palveluyritysten määrä ja/tai kannattavuus merikeskustassa
- Uimapaikkojen määrän lisääntyminen ja veden äärelle pääsyn saavutettavuus
- Saaristoyhteyksien määrä, käyttö ja ympärivuotisuus

5

Resilienssi ja uudistava kaupunkikehitys

- Keskustan hiilijalanjäljen pieneneminen
- Viheryhteyksien jatkuvuus ja latvuspeittävyys
- Kaupunkivihreän määrä, laatu ja saavutettavuus tonteilla ja julkisilla alueilla
- Kaupunkiluonnon monimuotoisuus ja keskeisten eliölajien esiintyvyys
- Keskustan lämpösaarekeilmiön ja koetun kuumuuden väheneminen
- Hulevesien hallinta, veden laatu ja tulvariskin väheneminen

Työn tiedot ja tekijät

Suunnittelun aikataulu

19.9.2025–16.9.2026

Rauman kaupungin ohjausryhmä

Leena Joki-Korpela	Arkkitehti, projektijohtaja
Ari-Pekka Asikainen	Maankäyttöpäällikkö
Juha Eskolin	Kaavoitusjohtaja
Risto Kupari	Museo- ja kulttuurijohtaja
Annika Myrsky	Viestintä- ja markkinointipäällikkö
Riikka Kaukosalmi	Viestintä- ja markkinointipäällikkö
Olli-Pekka Kumpula	Tilapalvelujohtaja
Riikka Pajuoja	Suunnittelupäällikkö
Mari Pohjalainen	Kaupunginpuutarhuri
Anu Rannikko	Liikuntatoimenjohtaja
Satu Saarinen	Toimialajohtaja, elinvoimatoimiala
Outi Virola	Kaavoitusarkkitehti
Ilmari Vuorela	Elinvoimakoordinaattori

Verkostoryhmä

Jaakko Aerila
Sauli Ahvenjärvi
Jari Alanen
Juha Eskolin
Saara Haaslahti
Lotta Hatakka
Antti Heikkilä
Heidi Hiljanen
Otso Huuska
Kari Kallonen
Leena Joki-Korpela
Riikka Kaukosalmi
Janne Koivisto
Olli-Pekka Kumpula
Risto Kupari
Joonas Lauronen
Riikka Lehtinen
Kalle Leppikorpi
Mika Marttila
Jasmin Määttä
Harri Natunen
Nina Pere
Sari Pettersson
Esko Poikela
Satu Saarinen
Sari Salo
Hannu Seppälä
Jyrki Soukainen
Soile Strander
Ville Vehviläinen
Ilmari Vuorela

Suunnittelijat

Arkkitehdit Tommila Oy

Miia-Liina Tommila	Projektipäällikkö, fasilitointi
Ilkka Törmä	Yhdyskuntasuunnittelu, visualisointi
Filip Neagu	Mallinnus, visualisointi
Olivia Myntti	Kuvitus

Urban Practice Oy

Katja Lindroos	Vuorovaikutus, strateginen viestintä
Ramon Maronier	Viestintätuotannot, pelillistäminen

Nomaji maisema-arkkitehdit Oy

Anni Järvitalo	Maisemasuunnittelu
Annika Pousi	Maisemasuunnittelu
Pihla Jokinen	Maisemasuunnittelu

Seppo Karppinen

Liikennesuunnittelu

Liitteet

Liite 1: Tulevaisuuskyselyn kooste
Liite 2: Vuorovaikutustilaisuuksien listaus
Liite 3: Taulukko vuorovaikutuksessa kerätyistä ideoista

Raportin valokuva-aineistot

Rauman kaupungin kuvapankki:

sivut 2, 9, 40, 42, 44, 59, 60, 67, 69, 73, 77, 79, 80

Ramon Maronier / Urban Practice Oy: sivut 29, 94, 96

Miia-Liina Tommila / Arkkitehdit Tommila Oy: sivu 27

Valokuvat sivulla 97:
Sara Kulturhus / Visit Skellefteå
Ecoquartier Vauban Freibourg / Wikimedia Commons
Hay-On-Wye / Hay Festival Press
Light Move Festival / Łódź Travel
Tours Hotel de Ville / Wikimedia Commons
Horsens Medieval Festival / Destination Kystlandet
Bibilioteek Tilburg in de LocHal / Wikimedia Commons
Noblessner Tallinna / Ramon Maronier
Urban Practice oy

”Asenteita voi muokata onnistumisilla. Tarvitaan enemmän rohkeutta ja avauksia, ei vastahankaisuutta ja vanhoissa tavoissa roikkumista.”

”Kun ideat hyväksytty, ne pitää toteuttaa heti. Liian pitkälle fundeeramisella ja jahkailulla aika ajaa ohi.”

”Tulevaisuus ei tule Raumalle myöhemmin. Se rakennetaan täällä jo nyt, yksi hyvä päivä kerrallaan.”

”Miksi odottaa vuoteen 2050?”

Sitaatteja Tulevaisuuskyselystä